

Wosadnik

Cerkwne powesći za delnoserbske
wosady

redigowat B. Šwela, farar' w Chóśebuzu

w Chóśebuzu

1908. 1909. 1910. 1911. 1912. 1913(3)

Wožadnik

Berkwine poweszeži ſa dolno-lužyske ſerbſke wožadly.

Januar.

Wožadnik pſchichada kujdy mjahez a plaschi na zele leto 60 pñ.
Skasach jen ſebe dejſch pla ſwojogo kñeja farača abo huzabnika.

1908.

Až do tych měst jo Bog naš wjadł.

(Glos: Besz buži huſchej dobroſchi.)

Až do tych měst jo Bog naš wjadł
Pſches ſwoju mož a gnadu,
Až do tych měst jo na naš kladé
Tog' živnu, ſwětu radu,
Až do tych měst naš pſchewožil,
Až do tych měst naš ſwjaželil,
Až do tych měst nam pomogl.

Nět dajmy chwalbu towſhyt ras
Sa wſchylku ſubocež ſjawne,
Kenz ty, o Bog, nam kujdy zaž
Ssy hopokafal ſtaňne;
Do naſchych hmyžlow ſpiſhomu,
Až ty tak pſche woſcho dobry by
A do tych měst nam pomogl!

Ga pomož dalej, ſwěny ſchow,
Schén zaž, nam ſ Voga danu,
A pomož nam tež tam a how
Pſches Krista ſwěte ramy;
Pſches Krista kſchej jo Bog nam dał,
Bož manu a nam pomagal,
Won bjo tež dalej pomož!

Pſchewožyl: F. Rocha.

Wono jo doſez!

1. lijt Pſchha 4 v. 3: Pſcheto doſez jo, až my ten ſachadny zaž naſchogo žyweňa tu tatańſku wolu ſmy zynili.

Na ſachopeňku nowego lěta gledamy ſtekej dožlédka nežli dopředka. Dopředka namžomu jadneje dloni daloko gledaſch, zož ten nowy zaž nam pſchiňažo, jo nam ſatarjone. Gledaſch pak kſcheli rad; ga zomu ſlěděk gledaſch, na ten ſachadny zaž naſchogo žyweňa, wožebně na to lěto ako ſe minulo jo.

Sachadny, ſajžony! Kaf wotſhe ſni to þlowko, kaf rěžo do wědobnoſeži! Bož ſajſchlo jo — niz námaſch wězej wot togo hýſčežet ras zyniſch, lepej pſchemyžliſch, ně, to ſchykujo jo ſajžone a ſebžo ſe wězej roſchis̄h. Něcht jo ras, tak hulizujo baſnizka, ſe na dlužku drogu ſ Europejſkeje do Alſiskeje hudał, aby ſebe, a lež na žyweňe by ſchlo, jaden welgin drogi perehčezeni ſwarbowal; pſches nien možaſchó welite bogatſtwo doſtaſch a ſchake ſiwy zyniſch. Pſchi drogo-wanu domoj na koži poſkaſowažho ten gluzný wjažoły złotek ſwoj žiwný perehčezeni a weliſaſchó ſe ſ nim.

S jadnym rasom jomu ſ rukou hupadnu, kulaſho ſe po tych delach a padnu nutsch do morja! Ma pſchezej ſgubjony! Nějo rowno tak ſ tym ſachadnym zažom naſchogo žyweňa?

Pſches zo ſmý my ten ſajžony zaž naſchogo žyweňa ſgubili? Až we ūnom tu tatańſku wolu ſmý zynili. Šsmý ga tataňe? Ně, pſches ſw. dupeňe ſmý kſchecžijanu; ale ſmý ſe ako kſchecžijanu, to zo groniſch: ſmý ſe ſa Božej u wolu žywili? Daſchi teu ſajžony zaž naſchogo žyweňa nam na to wotegrono dajo! Bog jo wele dobrego zyniſ, nějo ſchi dał na nizym brachowasch, zož ſchi ſa ſchělo a duſchu trěbne jo, jo ſchi ſwoje dobydki dał, aby je ſaſtojal, žonu a žiſchi, ſtařeſſeji a ſuſeda, tog chudlaſa wejſh a tog tataňa wenze; ſa kogo wolu ſy to ſchykno ſaſtojal, hužywał, naglědał, ſa Božej u wolu? Štařeſſej ſtej ſu blidu bјatowalej; dla zogo ūzyniſch wězej ſa dobrym ſerskim nałogom, zož po naſchym goſpodar ſe na mučku ſedno a ſ tymi do-maznimi kſarliž huſpiwajo? Dla zogo ūelaſujoſch, ūpytaſch wězej we biblij, dla zogo ūejo ſe ſchi wězej rad naſchmu, dla zogo ſapſchimiejo, napołniſo, ſatwaržijo ten mamon, to požedaňe ſa nim, ta ſtaroeſz we ūnen, tu hutschobu ſchym dlej, ſchym wězej? jo to Boža wola abo togo ſwěta wola? — Bog jo we naſchom žyweňu, teke we tom ſlědnem lěſche ſchake ſtaroeſzi na naš poſzal, jo kſchizu mě na ramie połožyl, kſchividu mě dał naſgoujſch, ſ tuženim mě pobil a ſe žałowanim mě marſkal — ſa kogo wolu ſom to wſchylku ūaſł a ſcherpel, ſa Božej u wolu, ſ Kristuſom žejuzy: Miz kaž ja zu, ale kaž ty zoſch, twoja wola ſe ſtani — abo ſa teju wolu togo ſwěta, ſ ūeſpoſkojenju a ſ ūeſczerpneju hutschobu, ſ groſenim a ſ warzanim, kaž tataňe, kenz ūeſnaju ſednogo troſchta a ūamaju Žedneje nažeje? Štaroeſzi a wjažele, dobre a ſle — ſcho ſa teju wolu togo ſwěta a niz ſa Božej u wolu!

Dej to tak we nowem lěſche dalej hýſch po tej ſtarjej ſezažze? Ně — doſez jo, až my ten ſachadny zaž naſchogo žyweňa tu tatańſku wolu ſmý zynili. Wono jo doſez! Wězej ako doſez, pſcheweſe jo! Wono jo ſ žałowanu a ſ ſaplaſanu we ſchykne te ſgubjone lěta, te ſkomužone gožin, zož ſe ſmý roſchis̄h mogli,

we schytkie te statki Bożeje gnady, ako je pôdermo šmy dostali! Togodla na sachopeńku nowego lëta dej to našho poſnasche bysch: Nétol jo doſcz, pſchejz wot togo starego tataňskego žývěna! We nowem lëjche nôk he žywíjch sa wolu togo šwéta a schela, ale sa Božeju wolu! Tak ak do tych měst mě ta wola togo šwéta jo gonila, tak dej mě něto gonijsch ta wola togo žywego Boga.

Pschepowdaj jomu twojo zele žywieńe a zyńeńe, wélike a malke, tu hutšchobu a jeje pozjedanie, tužyžu a wjaſzele, — schykn! Ta Boža wola jo mozna doſcz, aby schi tu drogu húrumowała, po fotrejj psches nowe lěto hysch dejsch, jo mozna doſcz, aby schi psches schyknne sadory a dlymi uážla kaž na hodlatškima tſchidłoma; psched ūju hubega ta staroſcz, a ten gréch uamžo hobſtasch, žož wona jo. Ma ūu ſe ſmiejomy wěſce ſpuſtečasch, pscheto wono ſtoj pižane: Bog zo, aby ſchhknym złotívekam ſe pomogalo, woni zo naſche bjiatorania huſtlyſhasch a naſz ſbožnych huzhniſch. Ga lažy jano na naſchej woli. Až naſcha wola ſe ſ Bożeju wolu ſwěžo, nad tym lažy naſcha ſbožnoſcz. „Bož Bog ūzo kaž ja zu, ga zu ja kaž Bog zo, a mej ſe pschezei roſtiejomej,“ žejo bogabojasny muž. Až jomu dajomu zyniſch zožkuli zyniſch zo, zožkuli ſ nomi předk ma, až žednogo ſtupeňa mimo ūgo abo pscheschiwo ūgo ūzynimy, we tom hobſtoj ſa naſz ta gluſka nowego lěta. To jo byla ta uejwětſcha ſchfoda starego lěta, až ūejſtom doſcz ſe tej woli mojogo kněſa powdał; to ūej bylo doſcz, we tom zu ſe polepſchowaſch! Kněžo, wsei ty naſz do twojeje huzby, aby ſa ten zaſ, ako hyschézer na ſemji byſch dejmih, ſe žywili ſa twojeju wolu!

Thm pſchawdosežiwhm dajo Bog ſe razisch.

Běscho ras we starých řeckých zářezach daloko
we Polské jaden huzony mudry farář a — zož to
lépsche — muž sa Božeju hutšobu, s menom Johannes
Kant. Sse narožil jo we Schleißtej; we hutšobických
létach bu spod kapu jomu nezó neměříne, hutšoba
požedavšho sa tym krajom a domom ſwojich woſchzow
a won hobsamku, nežli ſe do rówa lagňo, hýſchczi
ras do ſwojogo domu a do ſwojeje ſwojzby ſchegnut.
Won hobſtara ſwoj dom, do kaphy sposy do hobrubka
da ſebe por rědných ſlotow ſachysch, kotrež ſebe we
tych dlužtich létach nažaril běscho, napolni ten měſcht
ſ drugimi pětěſami ſa to drogotvárie, ſednu ſe na
koná a rejtovaſchho ſwoju drogu, we Božem měnū a
mimo ſchogo hubojaňa. Štejž we tych wěliskich polskich
golach napadnuchu joho rubjažníki. Ten muž togo měra,
kenž níkomu žedneje kſchitwy nezyni, dajo jim ten
ſchězki měſcht ſ ihmí pětěſami, wšejo ſwoji ſloſchany
perſchčezen ſ palza, ſ kaphze te bhatowaſke knigiazki ſ tym

ßloboranym huwëskom a ñewarzy teke, aко јому того
кона веємju. Won pschozy janø we to žyweñe, aby
to hoblizo тych ñwojich hyschezer ras wizesz mogal.
Ten hysch tych slozejow jo deñe dawno humarkował,
až dobroshiwego złoweka przedk he ma. Ta smilnoœz
gleðascho јому s wozowu. Won sapshinie Kanta sa
brufiaz, potsheszescho jago a pschaſchaſcho, lez teke
shyknø dal jo abo lez hyschezer nezo pschi he ma.
„Nè, nè,” wotgroni Kant we ñwojej tchachosche a te
rubjažniki pušchežichu jogo. Won hubëga, tak maršno
ako tej nose joko ñasz možotej ale naras dopominejo
he na te slota we ñwojej kapé a to padno јому
schézko na hutshobu. Won ñamžo dalej hysch, roſhi
he a ženø ßledk, wotkulž rowno pschishel bëſcho. Te
rubjažniki bëchu hyschezer tam a roſdželichu mjasy ſobu
zož rubnuli bëchu. Tam stupijo won ponizne k nim
a žejo: „Ja ſom waž hobeldgal, ale to jo we tej
tchachosche he stalo; togodla wodajſho mè.” Pschi
tym roſproji ten hoibrubt teje kapy, poſkaſaſcho na te
blyſchezeze slota a žafcho: „Wſejſho je!” Te rubjaž-
niki ſkozyju górej a ſtajaju ñwoje žiwnie wozy na togo
starkego, a we gloive zo he jim ſamuschiſch, ñewëže,
lez deje he ñmiasch abo plakasch, a ßledkoju padni na
koleni a pschoze togo ñwëtego muža, aby jich žognował.
Ten jeden pschiniažo того konia, drugi dajo јому ten
peñesowy mësch, tcheschi perſchezeñ a knigly. Johannes
Kant pak žejo: „Ja nejſhom lëpſhy nezli wy; wy ſežo
tchadnuli, ja ſom Id gal; Bog ſchel nam ſchykuim
gnadny byſch!” Nad takimi ſlowami a nad takim
zhytem he te rubjažniki ſaziuju a ñewëže, zo na
to groniſch deje; won pak ſachopijo jim pŕatkowasch
wot pokutu a wodawańa тych grëchow, a te ſlowa
ñepadachu wëzej na kameniſchežo ale na pscherytu a
pschigotowanu rolu. Potom ſednu he ſaſej na ñwo-
jogo konia a ſchegnieszho pschejj wot nich; te rubjažniki
pak joaq psches tu golu pschewožicu.

Młogi bżo groniśc: How neby to łdgańe gręch
bylo! Jo wérno? Johannes Kant běscho hynak
mniezy a Boże słowo dajo jomu pschawie; ty nedejsc
dgasch, groni wono; ty dejsc tu wérnosćz groniśc, lez
też schkodu psches to by mél, jo lez teke na žyvēcie
a žiherisch by schlo. Pawoł groni: Ja pišnuju ſe,
měſtch něrafsonu wědobnosćz pscheskiwo Bogu a zło-
wekam schuži. A s naſchogo hulizowanā wižimy:
Bog dajo tomu pschawdoscziwemu ſe razisč.

Schym węzej ta wera wotekéra, schym možniej roſczo ta pschiwera. A niz jano we naſzych wbach klyſche ſe ſchake ſiwnie węzy, żoż ſe ſaſlekajoſch, ſaku mož ta pschiwera nad tymi hutſchobami ma, teke pla huſokich luži, pla tych měſčanatow, kotre „na niz

ńewere", blyshy he welgin zesto wot togo grécha teje pschiwery. Tak maju pschiwéreze luże tu lizbu 13 sa snaine negluki. We mlogich mestach dajo gashy a drogi, zož pla lizeńa tych wjażow ten No. 13 pschestupjony jo, nicht neby we takej wjaży bydlil, won ga mužal we krotkim humrësch; pla gościny neßmeju 13 pla blida ſejzesch, jaden wot nich mužy sa lěto na karchob.

Zo jo tak a pschiwera he sachopila? Nekotre grońe: Pla ſwetego Božego blida ſejzechu, gaž togo ſkřesha ſobu lizymy, 13 wožobow (parſchonow); jaden wot nich, Indach, jo maržnu grošnu ſmiersch namakał. Tak jo ta 13. lizba snaine sa negluku hordowala.

Miy he neſtaramy we lizby a lizeńe, kſchesczijany wěže, až jich žywieńe we Božyma rukoma stoj; ale kaž bmech na taku pschiwelu he mē ſda, až Bože ſłowo tati No. rowno wožebne lubujo. Pschedo te neſrednjeſche a wožebneſche ſłowa nowego testamenta he namakaju we tych tſchinastych ſtawach a poſtawſtach (verſchach). We 13. ſtawie 1. liſta na Korinthatow ſpiwa požol Pawoł ten kſchaſny chwalobny kſarliž wot teje luboſci; 2. Korinth. na 13. na konju ſtoj to požolſte poſtrowieńe, ſ kótrymž he namachy wot pŕatańce wožada poſtrowijo. Ev. Maith. na 13. ſtoje te pschirownosczi Jefuſa, a Ev. ſw. Jana na 13. he hulizuo, kať ten wimožnik ſwojim hučnikam te nogi jo mył. We požolſtich ſtatkach na 13. hulizuo ten požol Pawoł wot ſachopeńka togo miſſiona ſpod tatańami. Romaće na 13. ma ten lektion na 1. neželu zerkwinego lěta; Hebrejate na 13. ſtoje kſchaſne ſłowa, na pschitfad: Jefus Kriſtus jo rowno tenžamž zora a žinža a do niſiernosczi. Namakaj, laſuj a pschemyſl hebe we hutſhobe hyschejer te tſchinaste poſtawki wot Matth. na 7., Jana na 12. 14. 15. 16.; Philiſſ. na 2 a 4.; Koſoſ. na 3.; 2. Tim. 1 a 2; hutſhobe ſjorvene Jana na 14.

No. 13 nejo sa kſchesczijana lizba negluki, ale lizba gluči a žognowaná!

Pſchawę ſpoſcheinę.

Wono jo kſaziwowanu, kať žognowané na ſchèle a na dušchę to evangeliu tym tatańam pschiňaſho a kať jeſhu he take rědne płodы počažu. Na jadnej wot tych wele australſtich ſupow běſcho ten zaſchny tatańſti nałog, až kužda hudowa ſadawjona hordowa, aby ſa ſwojim złowielom do togo drugego ſweta hysch mogla. We lětu 1848 pſchize předny miſionar na tu ſupu, Engelski ſ měnom John Geddie; na nej běſcho niži 9500 hoþydlatow; ſa 11 lět ſu ſchykne kſchescziany byli; južor 1853 ſu wot tam huzabniſi na druge

kupy ſchli, aby ſwojim bratscham to evangeliu pſchiňaſli; 1857 jo he ta ſledna hudowa ſadawila. Ako te luże tam ſwojemu miſionarolu grońachu, woni kſcheli tu ſelu bibliju do ſwojeje rěžy měſch pſchecſtawjoni, žoſcho won, to pſchecſtajeně zo rad na he weſeſch, ale won nieve, wot zo te ſkiesce ſ tomu, ſa papieru a ſchifczejanę, 24 000 markow, pſchich deje. Tegdy ſu he te tamſke kſchescziany wožaržali ſwojeje nejlubſcheje a nejlepſcheje ježe, jadneje mukti, kótruz ſe ſłodkego kſchenia doſtali ſu; wot něta nejžu ten kſcheni wězej ſami ſa he, ale, kaž žachu, ſa togo kněſa ſajžali a žneli; woni pſchedachu te ſele žni a dachu to huwikowane ſa tu bibliju, 15 lět dlužko, až te ſele 24 000 mk. ſaplaſchone běchu. To jo pſchawę ſpoſcheinę! — Mamy teke my taku luboſcz ſa Bože ſłowo? Geddie ſamře 1872. Na jago kſchizy ſtoje te ſłowa: „Ako won how pſchize, neběſcho niž jaden kſchesczijan na tej ſupe; ako humče, niž jaden tatań.

Wot naſchogo krala.

Na 27. januara ſwěſhimy ſaſej narodny žen naſchogo krala a žekujomu he Bogu, až nam jago ſaſej ſele lěto jo ſtrowego ſdžaržał a hoplěwał. Miy možomu byſch wjažole, až takego ſercha mam, kótryž ſa ſwoj ſud ſe wſchylnym ſwojim pſchemoženim he ſtara, ſa ūen žela a labujo. Miy možomu byſch Bogu žekowne teke a wožebne togoro, až bogabojaſnego krala mam. Won jo nam we kſchesczijauſkem žywieńu dobra předkpočaſu. — Lětoža budu naſhymu 10 lět, až Jeruſaleme byl jo. Te ſłowa ako tenzaž we tej zerkwi tam jo po渭eſal, počažu nam, kať we jago hutſhobe hugležda. Won žoſcho tak: „Kaž pſched dwěma towsynt lětomu, tak dej teke žinža wot tudy ten glož do ſweta ſněſch: Mér na ſemji! Miy nepytamy ſa bogatſtowm daniž ſa možu a zefcžu, zož pytamy, ſazymž ſebrimy, to nejo niž ſeñſkego, to jo to nejwětsche ako dasch možo, to ſtrowe naſchých duſchow. Zož moje wožchý ſlubili ſu, tomu he teke ja poſnaju: Da a moj dom, my zomu tomu ſkřesha ſlužyſch. Daschi he kuždu ſa to ſtaral, až ſchykne, ako to mē togo kſchizowanego ſkřesa maju, we ūom a ſa nim ſwoju drogu ſchli a tak ſ tomu pomogali, až naſcha wěra ſu ſwet pſchewiño.“

Rosgled we Chojsciebuskej herbskej wojska po lejšce
1907. My lizymy ſwoje leta po Kriftujošom narodu
a gronimy jím leta togo ſtowja. S tym južo jo hu-
groniou, až to nejwoſebněſſe we fuždem leſche jo to,
až nam to ſtowje ſe ſapovedajo. To jo tež ſachadne
leto ſe ſtało we měre. Sa to buži žel Bogu. Tomu ſe
želujomy, až jo nama farařom ſtowſcž a wjaſhele ſdžarzaſ
ſa jogo fužbu, jomu ſe želujomy, až jo nam hufczej teje
zertwineje božeje fužby hufczej na drugich městach ſwojo
ſłowo ſjawisko. W Strobizach wotžarzujo ſe něto fuždu
drugu neželu wjazor herbske bibliſte roſgrono, tež we drugich
wjaſach možachu ſe namſke wotniesch. Nětotare rafe bly-
ſchachmy drugich přatkarow. W ſynti pschiže k nam kněz
Urban ſ Hungorskeje a hulizowaſcho w Strobizach vo
ſwojom žele wjaſh ſſlowakami a Byganami. W lejſche
mějachmy w R o g o ſ ū e kſchafny miſionſti ſwějen, žož kn.
Petrík nimſki přatkovowaſcho a ſú. f. Riese Janſchojſki herbski.
Kněz Petrík jo ſyn herbskego luda a ſ Vorkow rožony. Won
jo nam potom hufczej ras w zerkwi tež herbske přatkovanie
zarzaſ. Nasymu běſcho w Vaſkoměj wělſcha ſgromażina, žož
ſarař Schwela hulizowaſcho wot evangelskego gibańia we
Aloſtriskej a wo ſwojich naſgońených tam.

Ako něžo křčkažnego sa našchú wožadu možomu hobsponiesch, až jo ſe rážilo, do Strobiž ſmilnu ſotřchu hufstawiſch, fotaraž ſwilejeju pilnoſežu ſa chorymi a pobědnymi gléda a tej wšky ſzogniowanu bužo. Pod jeje ruku ſtoj teke to mlode „towarifto ze hnych žowczo w“, fotarež přednu ūzejelu pſchichoda tam jo ſestupalo. Wot nogo pſicho ta ſotřcha: „Naſcho towarifto lizy 15 złonkow. To ſu mlode wjazhole křčekcijanki, fotarež maju, kaž ſe nažejtu wſchylnie, to požedanie, roſcz a pſchiberaſch we duchu a we ſmilnoſeži. Woni ſe ſgromażuju pſchi miu ūzejelu a dwojzy hobsy ſyzen wjazor. Ta ūnejelska ſgromażina ſlužu nam ſrožhuzowanu we nabožnych wězach, na ſčekabných ſen ſchyromy a ſejomu ſa chudych a chorych. Roſcz a pſchiberaſch mužymy wſchylnie, wožebni we hofstarvnosczi. Te weležerake ſwileje ſe we fjarzmach ſu ſwileke ſpytowanu a ſkafeniu ſa mlogich.“

S wiaſelim jaſponiuuam tež, až jo ſwotnovenim naſcheje zerkve ſe ſachopilo. Nowy kněš promiſt ma tu hutſchobnu wolu, tež naſchu wožadu podpěraſch a ſpečhowaſch, won tež ma rožniſeſche ſa duchne potřebuoſeſi Šcherbow, togodla zomu jomu ſe wſcheju pilnoſeſu pomogaſch, aby tež ſi nami dopředka ſchlo. Sa tym ako diwažaſeſza lét jo ſe pſchoſylo a pižalo, jo to léto k tomu doſſchlo, až jo ſe na Maibergu roſny kauei ſchuli ſaložyl. Něto južo to twarenie ſtoj pod kſhywom; doſcz ielike gumno a kuſz role pak dejalo ſe ſa pſchiduzego zeptara hyscheji pſchikupiſch. Do Strobiz pſchiže žewety zeptar a žažeth južo jo ſwolony. W M o g o ſíne bu nowa ſchula hužwěſchona a drugi zeptar hustawiony. Nowy kſarchob, kotařyž južo na pěſchnaſeſzo lét pſchigotowanym běcho, bu k wotpozynkuju muznym podružníkam hužwěſchony. Žěk a chwalba tym ſcholtam a gospodařam, kotařeſ we hobjadnoſeſi kwojej gmejne ſaſtoje a dobroſch hugbaju ſa tu wjaſ.

À Bogoju bu w Strobizach ho bražone pščesž „že i-
szynu pomoz“. Běšho ke tomu našberalo 77 mark, ſa-
to bu hoštarané: 57 koſch barchenta, 8 por ſchtrumpov,
6 ſchorž, powleki, filzowe zřeje, rukawki, 7 godownych klebow,
kaſej, rajb, zukor atd. S takimi darami, fotarež ſ wele rukow
pščiežu a wele luboſczi hſané, bu 30 familijam godowne
wiaſele naporane. Dalej bu létoža předny ras hu ſaraea

też potrzebnym żądham § tych drugich wżów hobrażone a możachu sę 15 żądham fęka, schrumpf aho hwarzej nędo dasch.

¶ h̄wetemu dupein̄ bu p̄schlūazhonych 658 žischi, wot nich jo se wžow 295, werowanitow běscho 164, se wžow 49, ſakopowanitow ſ fararov (abo ſe ſpiwanim) 363, ſe wžow 142, gořejbranych bu 555 žischi, ſ bozem blidu pſchitupi 7637 wožobow, a to 1886 muſtich a 4751 ženſtich, na nimifsem běchu 4876, na ſerbſkem 2761, doma doſtawachu to h̄w. b. blido 320 luži, ſe wžow 168.

Boż te wązy następują gę będu: w Strobizach 124 du-
pełnow, 16 werowanów, 55 fakopowanów; w Bażowej 1 d.,
1 w., 4 s., w Chitelowej 41 d., 2 w., 22 s., w Saspcach 21
d., 6 w., 8 s., w Schłodowę 9 d., 3 w., 4 s., w Depsku 27
d., 4 w., 11 s., w Rogoźnie 13 d., 2 w., 6 s., w Łakomej
5 d., 1 w., 3 s., w Żylowku 14 d., 4 w., 12 s., w Deschaniku
14 d., 8 w., 12 s., w Rogoźniu 26 d., 3 w., 7 s. Nieman-
żelskich ziszczyło na wązach było 26, wot nich w hamie Depsku
8, fak tużnie to jo.

Sa ſchake potřebnoſej høzégo králejſtwa jo naſcha wo-
ſada bogasche ſložowała, nejvezeſi ſa miſion, žož jo 1070
mk. ſe dawało; domazne kollekty ſu pschiuňazli 420 mk.,
zerkwine kollekty 930 mk., w tych kaſchęzilach pschi zerkwimyeh
žurach 395 mk., Strobizaňſka ženiszyna pomož jo ſložowała
na 200 mk.

Wele żognowania we starem lěżche, wele smilnoſci ſi wot Boga. My ſe wjaſeliniſt togo wſchylknogo a ſe žekujomu jomu; ale my tež neshabyvamy, až wele gręcha ſe jo ſtało miashy nami a lezrownostch my te wſchake gręchy a ſloſci ſi tudy na ſwětlo neschęgomy, ga ſu woni ſjawnie doſez pſched božym hoblizom. To dej naſ ſi pokutſche wabisch a pogonowasch, aby roſtli a pſchiberali a hobſtawne byli.

Sśroda 5. február wjazor 8 bužo we Str obizach we gościeniu „nowy hwest” **hwojżbny wjazor**. Kt. hufchym huzabniuk Nevoigt bužo se schulskimi žischimi a s pomožu drugich rědym program spiwacíow a grashow nam podařil. Wschylné žlonki naſcheje wožady k hutschobně k tomu psychone, ale tež s hokolných wžow dozakamý mlogego psychijschela, wožebni te žlonki ženjszych towarzystwov w Byłowej, Brashne, Werbińe a Golfozach. Gaſtup płaſchi 20 pn. ja ſroćzoných, 10 pn. ja žisch.

Skerbske bibliiske rosgroua we Strobičaníškej schuli budu učezelu 2. februara, a 16. febr. kuzdy ras wjazor $\frac{3}{4}$. Kuzdy jo tam hutshobitie witam.

Bibliske pschorchaue sa nascne zischi.

Dokulaz tež wele žiſchi rad a pilie Woſhadniſ laſujit, deje woni we tom nowem ſeſche hwojo woſebne wjaſzelle měſch. Kuzdy ras bužo tudy jadno pſchafchauie ſ biblije; ſchulſke žiſchi deje to wotgrono ſ a mi pytaſch a na paperku ſherbſſi napiſzaſch a mě pſchiňaſz abo poſblaſch (adreſſa: Paſtor Schwela, Cottbus, Gymnaſialstraße 12). Wot pſchawych wotgrońarow budu ſe peſch hukjablowaſch, kotařez deje po jadnych kniglizkach ako myto doſtaſch.

To pſchafcháne ſni: We kotrejch evangeliach a žo tam laſujomý, až Jeſuſ wot Faſa jo dupjony?

Wotgrona deje ſe wotewdasch až do 10. februara.

Wožadnik

Zerkwine poweszeži ſa dolno-lužyſke ſerbſke wožadu.

Februar.

Wožadnik pſchichada kujdy mjahez a plafchi na zele lěto 60 pñ.
Ekſasach jen ſebe dejſch pla ſwojego kněja ſarařa abo huzabnička.

1908.

Wenachſt na row Pizaňſkeje ſarařki,

(Glos: Och tužyza, th hutſhoba!)

Och tužyza, tak weliſta!
Nejo to k hoplakańu?
Naſcha luba ſarařka
Lazý w ſmertnem džańu.

Kak teſchniza naš huſpina!
Moj Bog, ta duſha leſchi!
Farařka jo nam humčela,
Hozko wěz ūchwěſchi!

Nej žaſoſcz to, gaž ſernko ſděo
We nejrědneſchem kloſhu?
A ſerp jej potom wotrubjo
Na ſwitańu pod rožu?

My ūebzomý, my ūamžomý
Schi, dobra, žedne ſabyſch;
Do hutſhobu ſchi ſamknomý:
Na ſmierſch hzo luboſez dobhſch!

F. Noča.

Kněni Biegerowej, † 3. februara 1908.

Och tužyza, tak weliſta!
Nejo to k hoplakańu,
Gaž ſwoja luba manželska
Humčo na porožowanu?

Och, plazežo wſche, huplažežo ſe
A dajſho kſam ſe ronich;
Chto možo Bože drogi wſche
Humyſliſch a huſgoniſch?

Anna Biegerowa, Pizaňſka ſarařka.

† 3. februara 1908.

Tužna poweszež roſlęgaſcho ſe na ſachopeńku febr. do naſzych wžow a wožadow: Kněni Biegerowa, manželska rowna Pizaňſkego ſarařa Biegera, jo humčela! Na poúezele, 3. februara, k wjazoru $\frac{1}{2}6$ hudychnu na porožowanu ūabogego ſoweczka. Chtož to ſkyichaſcho, tomu ſpadnu hutſhoba, kſy ſtupachu do wožowu. We tych wžach, píches domy a dwory, žějho ſtyſne roſgraňanie, žaſoſczne plakané, ředowu tužaſcho ſe ſwojim paſtykem, we tom měſtku, pla ſnatych daloko a ſchyroko, hutſhobne lutowané, boleszciwe ſpominané, a nam tym ſarařcam běſho kaž pižane ſtoj we knigach tych kralow: ſhamny mrok napolni tu knějowu wjažu, tak až te měrſchniki ūamožachu ſtojach a ſwojeje ſlužby wotwardowaſch.

My ūetechnimy dla togo, až ſarařski dom wot ſmierschi domapytany jo — ſmiersch ſlamjo wſchylne

jamki — ale how běſho to pſchenieſte ſchewelike a napſchiſke: dokoj ſtarzonu ſi nažeje na nejrědneſche wjažele do nejdlymſche dlymi ūehugroňezeje tužyze, pſchejzdaſch goletko, dawno hutſhobone, dopředka hutſhobne witane a ned ja tym žonu ſgubischi, nauwego wjažela ſe wotéaz a město togo ako hudojz ſamotſach, to ſe ſda ſa złoweznu mož pſcheweſe, to pſchima teke nam, kenz ſmy hobswarnowane a pſchekonowane, do hutſhobu, to godla plazomy ſi tymi plakuzymi a tužymy ſi tymi hoſtužonymi.

A my ſmy tužne, ſpominajuzy na to, zo ta ſaměta tym ſwojim a nam byla jo. Huſchei ſchescz lět ſe ſwojim mužom ſwěſana we bogabojasnem manželſtwu a we ſwérnej luboſeži, piſna pomozniča, žona, ſa kotruž ſe złowek Bogu žěkowasch možo. Dobra ſuſedka jo nam huſchla, ſwérnu pſchijachelnizu ſmy ſgubili, wěra hutſhoba jo pſchestała biſch. Wožada žalijo wo ſwoju ſarařku, pſchijasnu a dobroſchivu ženſku;

našchú ſerbſku rěz nějo hutiela, ale tu rěz jo powe-
dala, kotař wot huiſchobý pschižo a togodla wot
ſchykných dobrých luži ſe roſmjejo, gjardoſez běſcho jej
něſnata, a ponižnoſez jo jeje hobchadańe ſ nami pyſch-
niła a žognowala. Mej žěl ſa wſchykno, luba duſcha;
luboſez ſy ſela a naſcha luboſez ſchi něſabydňo,
dobyma nad ſimerschu a rovom, ty woſtańoſtch ta naſcha,
ta luboſez něpſchestaño nikula!

Na pět žmí tu lubu samrétu s jeje goleschim k blédnemu wotpozynku pschewozili. Wele ludu s tych wžow a městow běšho sejchlo, kuzdy kchěchho jej tu blédnu zescz a tym pobitym žwojo lutowané a žwoju luboſcz hopykaſach. We domě pla kaſchcza pojedaſcho kněs farat Bieger Skjarboſčánski nad žlowom i hukoego ſtarvena: „Wyz ſměry až do ſmierschi, ga zu ſchi tu ſtronu togo žywieńe dasch“; na droſe kſarchoboju ſpiwachu žowcza ſe wſchýkných wžow Pizaňskéje wožadny psched kaſchcžom duži: „Ja zu hysch“, „Jefus moja nažeja“, „Žo namaka dufch“, a jich luboſne gložy s tými troſchtujuzymy žlowami ſwigachu a mozowachu te ſbite hutſhoby a ſagnachu te Idsy, jo, už na kſarchob ale k Jefuſu jo ta luba huſſchla; chtož do nogo věri, ten bužo ſe žywisch lež rowno humeo. Pla rowa troſchtowaſcho ſ lubymi žlowami Pizaňski hyschy farat Homann; Hiopowe poſnaſche: „Ten kněs jo jo dał, ten kněs jo jo bral, to kněſowé mě buži chwalone“ běſho ten text aho hudojz běſho ſebe huſhwolit. Huzabník hyspiwachu: „Dž Bog zyni, děre jo“, „Goćeſtanuſch bužoſch“, a potom weſechmy hobscheid wot ňeje, tſchi garsczi ſentie do rowa chyschez a ſ nimi grónezy: Kněžo Bog, twojo jo to kralejſtwo, ty ſy jo dał, ty ſy jo bral, — twoja ta mož, ty pomožoſch nascz, zož na naſ połožyjoſch — twoja ta zescz: tam ſe ſmejomy ſaſej — wot niſternoſczi do niſternoſczi. Amen. Jo, jo tak ſe ſtaſh derbi. Sſerſke pschewozovate žechu wot kſarchoba do zerkve, žož farat Riese Janſchojſki we ſerskej rěž ſ togo evangelijs blédneje nežele, wot pogroſení ſevedra a žvalow wotegrono pytaſcho na to pſchaſchańe: zo Bog zo; won zo ſpýtowach, troſchtowach a žognowach. Namſcha běſho až do blédnegoměsta polna; na ſachopeńku ſpiwachy: Kristus mojo žywieńe; po překowaní hochložichu naſ Turnojske žowcza ſ rednym ſpiwanim: „We rowe jo mér“ a ſa ſtarym bogabojasnym ſerskim nałogom hobſamknuchym ſakopowané ſpiwajzy: „Tud jo ſachadne žywieńe, jadno ňeměrne morjo“. Bog žognui pał nam ſchýnym tak ſeň togo tuženia a troſchtowanía, ab huſhyschane bylo, zož ſe ras pla naſchogo ſakopowaná ſpiwasch deſalo:

Och był s Egypta wen janu aż skrej k fromym pchidu,
Bog, węz mē ham psches to morjo, psches tu zuśu pusćinu, węz
ty mē tam do Kanaan, daj mē po takej droże żejżesch pschi
twojom bliże.

Chorosz.

Ten duch pomaga naszym słabościom góra. Rym. 8, 26.

Pschi dwěma choryma poſtoloma ſtojach. Ma jadnej lažaſcho chory, nesczerny, ſagočony, tu hutſchobu hobſchęſkam ſe staroſczami, tu głowu ſmućonu wot ſchafich gorlich myſleńow, warzaſcho pſcheschiwo Boga, ſchęzkaſcho na ſwoju nufu. Ma drugie lažaſcho chory, ſczerpny, ſchichy, mier we hutſchobę, pſchijosne ſłowa na guboma. Ten duch teſe mozy a trojkta bějch, kenž joga ſlaboſczam goťej pomogaſcho. Togo ducha poderbiſomu ako we ſtrowych, tak woſebně we chorych dňach.

À tomu wsejo naß Bog we choroszzi „wot togo ludu woßebe“. Won węzo naß do schichoszzi. Tam zo won s nami powedasch. Tam dejmy my s nim powedasch. Choroscz zo naß k pşchożeniu gonišch. My pak pşchożymy nejperwej wo hustrowenie, wo wot-weseschce togo gorkego kelucha. Alle k przednej polojzy teje pşchożby s Gethsemanej dej ta druga, schęzka, ale żognowanścha pshischt: Woſchz, niz moja, ale twoja wola ke stani. S jogo rukí dejmy tu choroscz wesesch. Poniznej ako jo zynimy, tak wele moźnejsczy jo we naß ten duch, tenz siankstwo dajo naſhomu duchu, až Boże źlisci ſmy. Potom ūamožo teke ta choroscz nam zwibłowaſch dasch na jogo luboſczi, ale naß jano hōbwęſczischt: Kogož ten kňes lubo ma, togo marſta won. Potom ūamožo ta ſlaboſcż nad nami dobyſch, ale my pſchewiūomy ju. Naſcha wera huzynijo naß ſkobodnych a moźnych, až jo poſnaſch možom: Knežo, gaž ja jano tebe mam! Tak pomoga ten duch naſchym ſlaboſcżam gorej, won mozujo naſchu wero, ale teke naſchu nažeju.

To jo tużne hokognusche, gaž ten gojz pschi chorej postoli groni: Žedna nažeja węzej! Dete, ten chory ſe nažejo zefo až k hłednemu hokognuſchu, a te ſwoje ſ nim. Alle gaž potom weto ras huſnajomy: Žedna nažeja węzej! niebužomu pon hłabe hordowasch? Rowno potom dej ſa naſ ſněſch: Ten duch pomoga naſtym hłabofeſzam goćeſ. Ten duch Jezom Kriſtuſa, kenz ſa naſ tu gorku ſimerſch ſcherpel, ale nam teke niſterne žywieńe dobył jo, hobwęſzijo naſ, až tam, żož złoweki grońe: Žedna nažeja węzej! weto nažeja jo, na fotaruž ſe dopuſczcjiſch možomu, ta nažeja na jadno niſterne žywieńe, na jaden ſbožny woſchzoſki dom, we fotarymž Jezus Kriſtus tym ſwojim mięſto pschi-gotowaſ jo. To jo naſcha wjaſoła kſchęſzijanska nažeja. Tu nažeju psched wozyma a we hutſhobe možomu ſczerpne ſcherpesch, ſbožne humiesch. Skobodnie naſo ten kſchęſzijan ſwoju kſchizu, kenz togo woſchzoſkego domu węſty jo. K ſnomu ſchęgno joko to ſchiche požedanie ſwojeje hutſhoby, kaž wono to gole ſ zusby zelo ſaſej domoj ſchęgno. Rowno te ſcherpeňa togo zaſa deje

nam ten dom tak wiele lubień huzynisch. Tam bużo
Bog wotresch schytkne Idsy. Węt paf hmy doma pla-
togo Woſčza kuždy zaſ. Gaž taka nažeja we hutſchobie
togo chorego żywia jo, dopołnijo ſe: Ten duch pomoga
naſchym ſlaboſczam gořej. Won mozujo tu nažeju,
ale teke tu luboſcz.

Ta ſe myſlim na wonej chorej poſtoli. Ten jaden chory pſchawujo ſ Bogom. Niž niejo jomu pſchawię. Sſebe a tym ſwojim huzyniſo to żywieńſe ſchęźke. A ten drugi? Pſdzi ſchylnych bolach jo pſchijaſny a luboſny. Sa to nejheńſche hopoſańie luboſczi jo ſekowny. Won dajo ſe troſchtowasch. Io won troſchtuojo ſam te ſwoje a pſchoſy ſa nie. Won ſnajdo togo ducha, kenž naſchym ſlaboſcżam goćej pomoga. To jo ten duch luboſczi Jezom Kriftuſa, kenž we nejwětſcej nusy na ſe ſamego ſe ūemyſli, ale na te ſwoje, jo teke na ſwoje winiſi. Žož ten duch teje luboſczi mozny jo, tam jo ta chorobę Božy janżel, kenž naſ huzy, we luboſczi ſe pilnowasch a luboſcž hopoſaſch.

To płaſčhi hejgen tek tym, kenz hokoło choreje poſtole ſtoje. Psches kuždego chorego pſchaſcha naž Bog: Maſch ty mno lubo? Ako pſchaſwa moterka ſwojomu goleſču, tał dejmy ſchylnym naſchym chorym we jich žałosči luboſcz hopokafasč. To dej naſcho wjaſzele a naſcha gluka byſč. Ten ſknes groni: Ten Woſčh na něbju bužo togo ſwětego ducha daſch tym, kenz iogo pſchoſe. My ſchylnie, ſtrowe a chore, poverbijomu togo Božego ducha, togo ducha niz teje bojaſnoſceži, ale teje možy a luboſceži. Ten duch pomoga goſej naſchym ſlaboſcežam. Pschetu won ſbužijo a možujo we naž wěru, nažeju, luboſcz.

Lez Bog jo?

Styraasty psalm groni: Te głupieźe grońe we
świozej hutshobe: wono nejo żeden Bog. Gaż sa tym
słowom śuzimy, jo naſch zaſt węlgin głupny. Pscheto
wele wot tych, kotařez w městach a na jzach węlku
gubu maju, na żednogo Boga newěre. Ale zoſch ſe
daſch wot neſdŕalych mudroſtaćow wo twoju ſbožnoſć
pſchiuaſcz? Snath staroromski tatański huzony, ſ měním
Cicero, groni: „żeden lud nejo tak žiwý, aby ſiemel
wěru we Boga, daſchi tež neſnajo joko byſche“. To
jo wěrno. Luže ſu węlgin pytali, aby niži namakali
narod hžes wěry, ale takego naroda nejo. Wele wězej
husnajo ſe, až ſtupkna złowezna gluznoſć roſczo ſ wěru.

Togodla tež wizimy, aż nejwołebnejsze muže, lotareż na śwesche ako huzone snate ſu, běchu pobožne, wěreze duchhe. Kopernikus, tenž jo hunamakał, až ſemja ſe hoberta hokoło ſlyńza, wětaſcho we Boga; Kepler, tež huzony gwěſdar, groňaſcho: „We ſtvoření makamy Boga ſ rukoma.“ Faraday, tenž elektriſtu

moż jo namakał, pośna: „Mascha nażeja lažy na wête, kotoraz jo we Kristuſzu”. Chemikar Liebig grońaſcho: „We ſtworbe hobziwujomy ſtworisſchela”. (Łasuj tež we spiwařſkich 614.) A wot Pasteura, kenž jo to goiſche teje ſzakliwoſeži hunamakał, piſcho jaden jago ſnathch: „Won jo był wetezy kſchęczejian, kenž jo kaž gole pſched ſtwoim nebaſkim woſchzom na kolenia padał ſe modlezy”.

Schużi wiżimy tożsame: Te, kotareż mjały złowękami na duchu te nejhufche ſu, te ſu też węreze pobożne fchęsczijany byli. Togodla nedaj ſe molisch, gaž gubate ſchtyrare ſchi ſmęcze dla twojeje wěry, wostan wěry twojemu Bogu, pſcheto Bog jo pſchi tej ſchlachſche tych pſchawych. (Łasuj 14. psalm.)

Nehuz̄htne wojsowane.

To jo že stało sa wojskii zaś we schoplej strońe
pla Afriki. We schamnej nozy pschiblizaſcho že engelska
sparna lož sa ſdaschim winikojskej plachtowej loži.
Kapitän dawaſcho ſname ſe ſparneju ſchwizalku —
žedno wotgrono. Rakejta bu wotpalon — žedno
wotgrono.

Tegdy sachopichu s kanunami na winikojsku lozitschelasch, sazej jedno wotgrono. Naras he sajzwita zen, kaz to we tropisich stronach he stano, az sa krotku chyli schamna noz he pschermenijo do belyego dnia. Kapitan wizeschho, az jo pulber nehuzytne hustschelal, pscheto zoj we noznej schine sa plachtowu lozimejashcho, besho wielka skala, kotoraz s mora he poswiga gocej. Tak tez zesto mloge luze pscheschiwo Bozej pschanwosczi wojowju a he myzle, az wona muzy zopasch psched jich mudroszcu, ale nozhledku huasnaju, az nejszu wojowali pscheschiwo lozi, kotoraz we wetshu tam a hem he chwejo, ale pscheschiwo skale, kotoraz twurzej stoj nezli nebjio a semja.

Ale też we drugich węzach sbroj będzie złożona
moż niepotrzebne, ja zu gromisch, gaż dwa złowięka będące
gramujotej, żoż by mogłej we hobbjadnośczi wele do-
bre go huqbash.

Na dwojo tużno jo to, gaž ſe to ſtańo mjaſy
tſchęſzijanami. We jadnej wojsce mjaſy Franzojskej
a Engelskej pſchiblizaschtej ſe dwę wojowartskej loži
t ſzabe a měnaſchtej, až ſtej winika a ſtſchelaſchtej
zaſchne jadna na drugu. Lebda pak ſaſhwita, huſnaſchtej
až noſaſchtej hobej engelsku fonu. Stſchēla pſchesia
ned a ložowulki hoboymachu ſe a plataču. Ale
ſchłoda, huzyńona na ſaſtſchelonych lužach, běſcho zaſchna.
Tych námožaſcho žedno lutowané ſaſzej ſbužiſch.

Tak ſe mjaſh nami tež ſtańo, gaž we ſchamnej ſawiszczi abo ſaſlepjone wot nekakego bļuda pscheschiwo ſebe wojujomъ a ūeſſadne ſmъ, žož by dejali byſčh pschijaschelle a bratschi.

Nowe herbske knigky su sajcej schiszczone. Woni maju to napismo: **Zytnaka ja herbske zischi.** "Zytnach" jo to pschawie herbske klowo sa „lasowach”, s takim „Zytnaka” su knigky, s fotarichz mozo ze zytanie nahuknuszh. Chtož nimski lasowach huncjo, ten mozo neto ja neskotare wjazory tež herbske lasowane nahuknuszh. We tych kniglach namakaju ze wskhake bildy a wele rednego lasowania s nowego a se starego zaža. Woni plesche jano 25 pn. Kuzdy nan dejak je swojim zischem kupisch a jim herbski lasowach huzysch.

Berktine powiesci i Choschebuskeje wožady.

Wot sachopienka nowego leta až do 10. februara su nam samieli: W Rogosinie † 20. 1. pschewivalnik Kito Rychmut, 59 lét starý, pilny a luby złowek, kenz se žognowanym miasz hwojimi jo pschewival; w Žylowku † 18. 1. Anna Lovisa, zowezko tyshara Bobovka, 6 dnów st., krotke wjazele sa mlodejmu manzelsku; w Rogozinu † 8. 2. Franz Erich, hynasch zekuschera Schulza, 1x l. st. Jesus groni tež tudy: psched žuram stojm a klapam; wotworscho jomu, ga bužo wož hockložisch; w Dępsku † 23. 1. manž. žona žel. Chr. Hoberchta, Maria rož. Reidož, 38 lét st., wele plesza jo wona mela, tſchi zischi jo dejala falopowasch, to nejmłodsze sa neju pleszo; Bog daj hobotzonymi mož a wernoscž; † 30. 1. humenkarka Alina Morlingowa, rož. Schultkož, 80 lét st.; gluzne jo he žywila se hwojim złowefom a jo bzes scherpeňu wotefschta s togo žweta, aby we tej niúernosczi zakala na tych hwojich; s Chmellowa † 1. 2. Alina Žiwanka, rožona Sarezyož, 61 lét st., se Strobiž † 25. 1. žekascher na bohne Gottfried Kaiser, 27 lét starý, rož. s Popož, staruszki man, wele bratschow a žotschow, hudowa a tſchi syrofki plaku a žakuju wo togo lubowanego, kenz jim tak pschelisch ježno jo weseth, wam wskhynym pak groni ten kenes we waschey nufy: ja uók schi spuschežisch, danž sfomujisch; † 1. 2. žekascher na bohne Johann Pöschk, rož. s Dępska, 59 lét starý, po žele schescho i hwojey žowze hysch, ako na bohnhoſu hlužy, stupaschho psches koleje a bu mot wosa falapjony a sojézony; kafe tužne sahejwizene, zož Ŝeisska a zischi zakaju, aby s namom pobožnu neželu hwejchili, toſch deje joko ſubibis: zož ja zynim, to ty neto newěſch, groni Jesus, ty bužosch pak jo potom ſgonisch. Šsnož hyschz tužnejscha nežela běſcho hu Baltynož, zož 66-létny hudož wjazkar Friedrich Baltyn, ſebe žywene pschekrozy; juž dlejſchy zaž chojzaſchho ſamymblonu, dokulž he tužaschho po žone a ſe staraschho netrebinie, toſch ſaby he tak dalvko, ſchel Bog jomu wodasch, zož jo zynil newěžen. † 2. 2. hudowa Lovisa Malthowa, 80 lét st., † 10. 2. Franz Karl Bott, 26 lét st., złowek jo we hwojom žywemu kaž tſchawa, ale ta boža gnada trajo niúernie nad namii. Wot zischartow su hyschli: se Strobiž † 6. 1. Frida Domaniž 1 létu st., znadniczka wot naroda jo psches ſtaréjszych luboſez tak dlužko pschi žywieniu wostata, ale žel buži tomu kenesoju, až jo ju neto humog; † 16. 1. Maria Męchkož s Borkow, 3 m. st., pschi jeje naroże humie mama, neto jo ſaſej pschi hwojey pschawej maue we ſchahnoſci; † 21. 1. Friedrich Starikow, 5 mjaſ. st., w Sasbach, † 26. 1. Wilhelm Michelow, 11 mjaſ. st., † 9. 2. Albert Kjatlihowy, 5 mjaſ. st. Wy lube zischi, ſchetsch tam, ſchel Bog, my pschischi ſkoro ſi wam do niúernego žywena, kenz wam ſe net juž podawa.

Strobizański hwojbny wjazor ſrodu 5. febr. běſcho ſchahny. My ſmy ſe živowali wskhynogo togo, zož te lube zischi ſu ſpiwali a gronili; my ſmy ſe wjaſelili togo

rednego gracha afo ſu mloženize pređk pschitniashli wot wojarſkego žywena we ſlednej afrikanskej wojnie. Daschi woni wičhylne tafe ſchute wojaſti budu, afo tam ſu ſe poſkali. Knesoju hyschemu huzabnikoju Newoigtoju pak ſluſcha weliſki hutſhobny žel ſa to žeto, afo jo ſebe ſa naž gotowal. Teke kneni landrotka běſcho pschischa, a kuſ promſcht roſkladowaſchho we dlejſhem grote, kak rědite by bylo, gabu, Ŝeifzyna ponoz ſebe neto teke ſwoju wjazju twarika afo Werbanare ju maju. —

Nascha Choschebuska herbska ſerkwja jo něga redne humolowana byla. Na ſczenach we pschitwaſku ſu pižane bildy namakali a běſcho na tom jadnom hyschz hysnasch kopiza luži. Sa ſdaschim jo křiſtuſhove do ſebja ſtupeňe wotmolowane bylo. Neto jo zaž, až teke ſa mitschikowne hyschitne nežo zynimy. Holtar zo měſch nowy rub, psched nim dejak lažasch weliſki teppich, hofna ſ holtoru mogli byſch ſ pižanego gloska. Rogoſaňska kneni zeptačka Worchowa jo ſa jadno wotpoludnia we Rogoſinie a Lakoſej 57,20 mark naſberala a luže ſu rad a wele dali, nichten nejo he wořak. Daschi druge tež tak zynie. Dary dej kuzdy ſberat hwojoni ſaravju wotewdaſch. —

To bibliſke pschischaňe. Tych wotgronow jo mězej pschischo afo ſom he nažal, ale lez ſu wſchukne pschawie? Nekotare ſu ſtore verſe napižali, druge ſaſej tſchoje, dwoje abo tež jadne. To pschischaňe hysch: We kotrech evangeliach jo groni, až Jesus wot Jana jo dupjony? Wot Jeſuſhovego dupjena jo pižane pla Matejuža, Markuža, Lukáža a Jana. Te hulizowaná ſu take, až pla Matejuža a Markuža jo ſjawiše gronione, až Jesus bu wot Jana dupjony, pla Lukáža a Jana pak ſtoj, až Jan dupjachio we Jordaine a tež až Jesus bu dupjony, ale rowno wen hugronone nejo, až Jan jo Jeſuža dupil. S togo zelego hulizowaná pak jo ſjawiše hysnasch, až tež tej dwa zotej hopoſnanijsch, až Jan jo Jeſuža dupil. Togodla ſui to pschawie wotgrono: Mat. 3. 13—17; Mark. 1, 9—11; Luk. 3, 21. 22; Jana 1, 29—34, To ſu napižali: ſ Rogoſna: Gustav Bramko, Fryzo Pela, Albert Pela, F. Krauz, Frd. Schulz, P. Verta Kobeliz, Paulina Drabov, Alina Kochmannov, ſe Žylowka: M. Bramko, W. Tribik, L. Kulmannov, A. Gurmannov, A. Klawiž, Maia Wolſchynov, A. Schadož, A. Jakubizož, ſe Strobiž: Martha Šankov, —

Chtož pak zo he na te pižmiki abo buchſchtobu ſoperach, ten mimo gronijsch: jo, pla Lukáža a Jana dere jo hysnasch, až Jeſus wot Jana jo dupjony, ale ſjawiše hugronone to tam nejo, togodla mužy he wotgronisch: pla Matejuža a Markuža; tak jo wotgronila M. Krautvož ſ Rogoſinu.

Chtož pak Lukáža hobsponiejo, ten tež mužy Jana 1, 32. 33 hobsponiesch, pscheto tej he makatej. Chtož jano Matejuža 3, 13—17 jo napižal, ten groni pschemało, pscheto pla Markuža ſtoj rowno toſkame. Te dafſhne wotgronare ſu: Marianna Schichanož ſ Borkow, Marianna Schadož ſ Lakoſej, Christiana Šankov ſ Chmellowa, Alina Michelfož, Marianna a Alina Šokotož ſe Schkodowa, Alina Grzybož ſ Maiberga, H. Kekel a H. Lehmann ſ Rogoſna, M. Berniž.

Wot tych pschawych hugodarow ſu pschiduze pěſch he hukablowliali: M. Šankov ſe Strobiž, L. Kulmannov, W. Wolſchynov, P. Drabov, Fryzo Peliny. — Teſkame deje ſebe hwoje dobyle knigky pschi mimo wotholowasch.

Nowe pschischaňe: Kotare ſlowa togo huknika Filipa (abo Filipa) ſu we evangeliu ſw. Jana napižane a ſo tam ſtoje. — Wotgrono až do 10. märza na: Pastor Schwela, Cottbus, Gymnasioſtr. 12.

Wojkodnik

Zerkwine powieści sa dolno-lužyske ſerbſke woſkadny.

März.

Woſkadnik pſchichada kujdy mjahez a plaschi na zele leto 60 pu.
Skasach jen ſebe dejſch pla zwojogo kněja farára abo huzabnita.

1908.

Togo kſchiza — naſcha kſchiza.

Jesuſ ſaſcho k tym dwanaſčim: „Bej, my žomu gořej do Jeruſalema, a woni budu togo złoweka hyna marſkaſch a huzmierskiſch!“ A woni neroſtieſtachu niz wot togo, a to złowo běſcho pſched nimi ſatarwone. Luf. 18, 31, 33, 34.

Spotny zaſ běſcho. Ten ſchular hulizowaſcho tym ſiſham wot Jeſužoweje drogi gořej do Jeruſalema k ſcherpeňu. Woni zuiſachu, kaf jomu wot hutſchobu pſchize, zož hulizowaſcho. „Tak lubo jo ten humožnik naſ měl, pſchemyžliſſho, tak lubo, až ſa naſ na kſchizu ſe jo pſchibíſch daſ.“ A potom pſchaſchaſcho te ſiſchi ſa tym, zož hulizowaſho běſcho. Deke tu Maſka na blédnnej lawze pſchaſchaſcho, to žowęſko ſ tyma pſchijasyma woſyma. „Dlaſogo jo ten Kněs Jeſuſ ſe marſkaſch a huzmierskiſch daſ?“ Ale Maſka gledaſcho teſchna na togo ſchulara, ako pſchezej, gaž ju nežo pſchaſchaſcho. „Gole, gole!“ ſkjaržaſcho ten ſchular, „ga bužoſch th ras nežo roſtneſch wot togo humožnika a joga kſchize a joga luboſči? Nezo ga we tebe ſewſchym ſhwětlo hordowasch?“ Nekotare ſéta ſu pſcheſchli. Maſka jo dawno ſe ſchule a w měſeče na bluzbe. Toſch pſchize domoj a jo bléda a kaſchli, a ten kaſchel ju úzo ſpuſteſzíſch, równoſch to ſkyńzko tak ſchoplo na tu lawku pſched dworom ſhwěſhi. Dwa mjaheza poſdzej lažy Maſka poſtoli a úamožo wězej ſtanuſch. Moterka chojži ſ plakuzyma woſyma po donie. Ten ſchular hogledajo k než ras. „Maſka, kaf ſe ſchi žo?“ Ta moterka plazo: „Zednu ſchtundku úamožo nozy wězej ſpaſch. Woſkaſchliſch úamožo wězej niz, ſameń moglo gnuſch.“ „Moterka, neplazečo,“ groňaſcho Maſka. „Gaž plazoscho, to mě boli wězej ako moj kaſchel. Mě ga ſe žo deke. Wěſcho, kněs ſchular, ako gořejbrana hordowach, jo mě ten kněs farář bildu podaril: Kriſtus na kſchizu. Ta wiſy pſchi mojej poſtoli na ſežene, tak až ju pſchezej pſched woſyma mam. A wiſazor ſtajijo moterka to ſhwětlo tak, až tu bildu deke wižech mogu. A gaž ten kaſchel pſchizo a ja měním, až mužym ſe ſatkuſch, gledam na tu bildu. A gaž ten ſeger na torme tak pomalem ſchtundku ſa ſchtundku bijo a ja ſe myžlim, moj Bog, kaf dluſka ta noz! potom gledam ſaſei na tu bildu. Potom mě jo, aby ten humožnik na mno glědał a gronił: Maſka,

bysch ſejerpu! Ja ſom hyskeči wile ſchějkhe naſt ako ty. Tak wile ſom ſa tebe ſcherpel, úozoſch te por ſchtundkow ſchicha lažach? A potom mě hordujo kujdy ras tak lažko.“ Toſch jo ten ſchular Maſze tu ruku podaril a nejo dluſki zaſ niz groniſch mogal. A ako domoj žěſcho, jo ſe teje ſchtundu dopomínel, we kotarejž Maſka nejo groniſch mogla, dlaſzogo ten humožnik ſe jo kſchizowaſch daſ. „Nejſlabſchu głowu jo měla; niz nejſom ju nahuzysch mogal, a net ſom pſchi jeje poſtoli ſejzel ako huſnik, a ta hutſchoba jo ſe mě tſchěžla, ako ſe myžlach, lez děre ras tak ako wona nahuknuſch budu, zo ta kſchiza togo humožnika ſa mno plaschi.“ Ga bužo ras we tebe ſhwětlo hordowasch? jo won tenzaſ gronił, a net ſhwěſchaſho lutne ſkyńzo wot ūebja dokoj do teje žaložneje choreje ſchpižki. Mloga mudra głowa, kenž ſe Bog wě kaf mudra ſda, jo k tej Maſze do ſchule hysch mogla a to nejwětsche, nejſchějkhe a nejrědnejkhe huſnik: To go humožnika kſchiza — naſcha kſchiza!

Net jo ſaſei spotny zaſ. A pſched nami ſtoj ten, kenž gronił jo: „My žomu gořej do Jeruſalema — na kſchizu“. Wſejſoch ſebe zaſ, jomu do woſowu gledaſch? Naſhomu zaſu brachujo ta ſchichosč ſachadnych lét, zož starý nan wiſazor wot togo ſcherpeňa Jeſuſa laſowaſcho a k tym golzam, a žowczam, kenž na rufch ſe myžlach, groňaſcho: „Deboiſcho ſe grécha? wono jo spotny zaſ“. Jo, chto ma žinža zaſ ſa tu ſchichu bildu togo humožnikowego ſcherpeňa? „Dlaſogo jo do Jeruſalema ſchel? Nam ūepomoga to žinža wězej. My mamu nežo drugego zhyňſch ako na joga kſchizu gledaſch!“ Woni neroſtieju niz wězej wot teje možy togo ſcherpeňa. A weto ſtoj we kujdem złoweznem zhyňweňu — ta kſchiza. Žeden ſe jeje ūehobiuto. A gabu won ſaſech ras tak nadutý byl ako wony „weliči bur“, kenž ſ klewa jo padnul, a kotaremuz ten gojz groni: „Wono ūepomoga niz. Ja mužym wam jo groniſch: Chojžiſch wězej ūebužoſch.“ Toſch hordujo ten „weliči bur“ žiwy a žero ſe: „To úamožo byſch, to ūežmějo byſch!“ Won měni, tomu mužou, kotaremuz žeden knecht do hobliza gledaſch ſe ūeweri, mužy teke ten Kněs Bog poſlukſchni byſch. Zo? Ten „weliči bur“

a chromy? Ten świet mužy fu dnu hýšč! Ale wono nepomoga niz, won mužy na kschizu. Wono nepomoga niz, gaž tej wožy sazymijosch: „Ja niz wižesch! To nebužo tak schéžko hordowasch. Žałoszjich ſe možo doſcz, gaž ta žałoszč pſchižo“.

Wono ſe ſchi možo hýšč ako wonemu, lenž te balki į twareniu snožysch dejaſcho a do ſklyuzka ſe ſednu: „S tym žětom budu lažko gotowy“. Ale potom buchu jomu te balki pſcheschěžke, dokulaž pſches to gnileńe jogo złonki ſlabe hordowachu. Tak možo tebe ta kſhiwda pſcheschěžka hordowasch, gaž ſa zaſa ſe nestaraſch, aby į naſeňu nowu mož doſtał. Južo wele ſu lažkeje myſli pſches žywieńe kſhli, a potom jo ta teſchniza pſchižla, ſchytno žywieńe běſho ſ rasom ſlamane. „Woni ūerosmiejachu niz“, ſni wot tych huknikow. S kſhažnymi nažejami ſe naſečhu. To ūamožachu roſtneſch, už ſchytnie take nažeje ſe ſlamach dejali. Zaſhne ūerosmiesche! Wižiſh we twojei kſhiwze janu ten blyſk, lenž tu gluku twojego žywieńa ſbijó? Potom ūerosmiejosch twojego Boga a ſe ſamego. Tak běſho pſchi wonaj žeňſkej, lenž į ſaračoju gronaſchó: „Moj muž ſamre na pſchiſojeſche; moj staršíhū humre na loži; moja žonka jo mno spuſchczęla, dokulaž ju tomu ūnpletu daſch ūelschęch, ſ ſotarymž už měſcze głodno. Ten dom jo proſuny, to polo ūehobzélane, a ja deru hýſhczí hiatowasch?“ „Nět ale pſchawie“, gronaſchó ten ſarac. „Nět ſežo jo uahuknusch dejali.“ Ale wona jo ūerosmiejachu. To žywieńe jo ſchamnoſcz, wojowanie bžes konza, gaž jadno roſtneſch ūenahuknomy, jadno, to, zož ta Majka tak ſiwnie roſmela jo: „Jeſu ſowia kſhiža — naſch a kſhiža.“

Roſmiejosch ty nežo wot togo? Ja dajom ſchi pſchawie, gaž ſchéžko woſgrono namakajosch. Mě ſe že teke tak. Jeſu ſowa kſhiža jo ten nejhuchy ſtatk ſchytnych zaſbow: ſcherpesch a we ſcherpeňu zelo ſchijchy hordowasch, ſcherpesch a we ſcherpeňu į nejwětſchej nažeji ſe ſiaseč, ſcherpesch a we ſcherpeňu nejhuchu luboſcz hopokasach, ſcherpesch a we ſcherpeňu ſ Božeju hutſhobu gromadu ſroſcz, to jo to nejkſhažneſieſche žywieńe, ſotarež ten ſiwt wižel jo. „Dajſhó ūam gořej hýšč do Jeruzalema“ — ſa nim, tym rýſhcarom we ſcherpeňu a wot ūogu huknusch ſe ſiwtym gořenim, huknusch źen ſa źen, lěto ſa lěto, a gaž jomu teke ſedne rownasch nebužomy, kſhažnie jo, wot ūogu huknusch a tak dlej wězej naſgonisch, tak ūebjaſke ſklyuzo ſwěſchi, gréjo wot Jeſu ſoweje kſhiže — na naſch u kſhižu.

Bog ſchi namakajo.

Mlogi rod južo jo do ſemje padnul wot togo zaſha, až jo ſe ſtało, zož něga ſtara Mužykowa jo hulizowała.

We Skjarboſežu rýjachu row. Něga bu we wſchyńnych wožadach ned pſchi zerkwi ſakopowane a dokulaž kſarchob huſki běſho, bu po wěſtých zaſbach drugi a tež tſheſchi ras na tomſhamem měſcze ſakopowane. Zesto ſe ſta, až buchu koſci ſamakane. Rováte zhyńachu te pſchiſtojne na bok a ſagčebaru je potom ſpoſy we tom nowem roive. To wſchyńko ūebi nikomu ūepſchawie ſe ſtało, a ūejo tež niz ūepſchawego we tom, ſchak woſtańo ten proch we Božej roli.

Ako wonj row gotowachu, ſamakachu tež zloweźnu głowu. Zhyńachu ju na bok. Ma ras huwoła jaden tych rowačow poł ſlěkany poł ſmějuž: wona ſe hýſhczí gibjo. Zo wěrno, wona ſe gibjo. Zo ga to jo? Pſchigleduju a ſamakaju nutſhikach we noptu ſchfrodowanu, ſotaraž ūamožachu wen a pſches jeje kſene gibaſchó ſe ta koſcz. Ale chej! zo ga tam wiże! Pſches tu głowu ſo možny ſeleſny goſdž, rowno do pſykonow jo ſabitby. Zaſhny ūestatk pſchiže na ſiwtlo pſches Božu mož, to jo jim ſkoro ſjawnie. Chto pak jo ten ūegluzny zlowek był, ſotaregož tužna a groſna ſiwersch tak ſiwnie wotekſhyta bu?

Pſchafachachu pſches zelu wjaſ, a lej ſedne wot tych nejstarſzych luži dopomiechu, až tam niži jo něga młodý ſowal ſakopowanu a dopomiechu ſe teke, až ſ jogo humreſchim tak někaž ſiwno jo bylo. Jogo hudoval hýſhczí běſho žywa, ta nejstarſcha žeňſka we iſhy, bědnia a chamorna, wſchyńne ſe ſiwovalachu, až wona ūhumreſch; ſdachó ſe, aby wona humreſch ūamogla. A tež ūamožachu, ſla wědobnoſcz ju ſaržaſchó pſchi žywieńu.

Scholta ſawijaſchó tu pſcheradnu koſcz do ruba a ſeſhó ſ drugimi lužimi į tej ſtarkej do jeje ſchpižki, ſtawi tu głowu na bliđo a pſchafachachu ſ ſrotkim: „Snajosch-li togo?“

„Och moj Bog“, ſtukaſchó ta ſtara; „jo, to won jo, moj Bog, to won jo!“

Něto hulizowaſch wona ſwojo tſhajeńe. Wonej běſhcej ſe brakej pſcheschiwo woli ſtaréſchych. Pređna luboſcz ſkoro ſachadaſchó. Skoro pſchiže teke ſarvednik do domu, młodý ſowalski, lenž ſ mejſtařku ſaržaſchó. Gospodař ſchore ſwelgin, nažejaſchtej ſe, až bužo hujſch a drugemu město wostajich. Ale božko won ſhapijaſchó ſaſeji ſe ūmognuſch. Tegdy zo maſch ūyniſch? To požedanie, gaž wono jo podjelo, porozijo gréč. Ježno běſhcej ſiadnej. Ako ten chor ſpaſho ſ hustroweniu, ſabijaſchtej jogo do ſiwerschi.

Mlogemu ſnáz ta ūedozaſana ſiwersch ſe ūeſdaſchó, ale we chorosczi ga ſchake ſe ſtańo a nichten ſe ūemyblaſchó na tak ūestatk. Šemja poſkhywaſchó ūaboge ſchelo a wſchyńko běſho ſa ſdachim dete. Młoda hudoval mužaſchó do ſowalne nowego mejſtařa měſch; chto kſheli ſe ſa ſlo węſech, gaž perwejſhiego vorſchu

szelje hušmolijo? Tak bu šwajzba šwēchona. Ale Bože žognowané niewotpozywa tam, żož slocež a gloscež we domie jo. Mér běšho s domu a s hutšchobu hujſchel. Młody kowal ginescho a po někotarych létach mějaſcho žałosznu šmiersch. Wona ūaſescho něto ſama ſwojo brěne, ſta wědownoſež kujſaſho we hutſhobu a ſkaſu jej žywieńe. Kak rada by ſamela, ale ſmiersch ūekſchelſcho ju měſch, wona deſaſcho hujſchel ſaſgonyſch, až Bogu nichten ūehuběga, až won uamakajo togo ſlezyńca lezrownosch ten jomu huběgnul až do konz ſweta.

Buſch mě dajch hujſhwaſch
dlez tudy togo ſweta,
pſches ſchaki žurny žož
dajch pſchich na stare lěta,
ga daj tek icjerpuoſež mě,
paſh mě pſched ſromotu,
až ſchere ſožy ja we zefczi poiaſhu.

Wesmij ſwoju ſchizu a źiſ ſamnu.

Anna Gertrud jej groniſcho. S kněſkego dworu běſho. Hutſhobne wjaſele mějaſcho na Božem ſlowe, a to wot młodoſezi. Pſcheto ako jeje moterka rano humre, da jej Bog bogabojaſuu mamku. S ūeju zytascho pilne Bože ſlowo. Ako jeje nan humre, běſho 10 lét ſtara. We bogabojaſnoſeži roſeſeſho gorěj. Štež ūemernego žywieńa woſta ſchicha ſwojemu Bogu, ako we kujdem złowiku, gaž teke w ūemete a želu ſtoj, weto ſchichoſež byſh dei, we kotařejz Bog pojeda a joga woſchzozſki glož ſe blyſch. Toſch napadnu ju chorosež, kotařiž wona ſe zefczi ſwojego humožnika a we ſpominanu na joga ſchězke ſcherpeňe ūerue ūaſeſho. Dokulaž ſ Dabitom groniſch možaſho: „Ten kněſ ſo mě wedno ſwoju dobroſch ſlubil, a nožy ſpiwam ja jomu, a modlim ſe tomu Bogu mojogo žywieńa!“ Pſ. 42., ga jo Bog teke potajmne ſe ūej pojedał nožy we ſni. Fej paſ ſe zowaſho, inžen pſched ſtupnym ſtworkom, tak: Fej běſho, aby we ſwojej ſchape ſtojala, to hoblizo ſe hoknu hoboſchone, ſwojej ruze mějaſho ſtyknonej a pſchobafch, aby Bog tu gnadu ſwojego ducha ſe huſwēſcheni duſhe na joga ūedostojnou ſlužabniſu bogasche hulaſch, we ſchyknom drugem paſ ſe ūej zyniſch ſchel ſa ſwojim ſpodobanim, gaž jano joga mě pſches toſame roſeſchafu ūone hordowało. S rasom pſchidu tſchi ſwětle ſchenu pſches hokno a wona ſe dlymoſto roſwjaſeli. Toſch wotzufchelſho a lažaſho a wjaſelaſho ſe hujſchel ſa Bożej lubožnoſeži. Saſej hužmu. Toſch wižekho we ſni zuſego muža, kenž groniſho: „Remybliji ſe, až pſchewinula ſy, in bužoſch hujſchel ſe ſchepſch!“ Na to wotgroniſho poſno wjaſela, až Bog take ſcherpeňe ſe huſwēſcheni jeje duſhe huſwoli běſho: „Ja ſom togo kněſa ſlužabniſa; mě ſe ſtani ſa joga ſlowom.“ To běſho to zowané, ſ totarymž Bog

ju we ſachopeńku widobně troſchtowaſ jo. A kaž ſe jej huzowaſho, tak ſe jej ſtaſcho. Wona ſe ſlagmu, ūamožaſho žednogo ſkonka gnuſch. Nět běſho jej to zowané, kotařež we ſachopeńku ſwojego ſcherpeňa mějaſho, weliſti troſcht; pſcheto nět naſgoňaſho tu gnadu ſwojego humožnika janu zelo kujhaſnej. To, ten zely zaſ, dlujſke ſedym lét ſwojeje choroseži. Bož ſchicha lažaſho, poſno boſow, zefo poſno ranow, ako bilba žaloſci ſe nagledańu, běſho weto we glēdańu na Kriſtuſhove ſcherpeňe ſe dlymoſto wjaſelim žognowaná. Gaž we ſchichem modleńu lažaſho, na jeje poſtoli běchu rědne ſwětki, kenž pſcherez ſe ſe pominanſho, ga běſho wona ſama taki ſwětk pſched tym kněſom a ſwischelſho ſ procha a žaloſci ſuždy ſe ſchichaſnej, danascho wjaſola, ako jeje wožy poſkaſchu, ſwoju hutſhobu tomu, wot kotařegož groniſch možaſho: „To ſchylažo, kenž mě ſgręjo, jo Jeſus Kriſtus ſam; gaž ten mě w ūebju ſmějo, ga mam, zož požedam“.

Tak jo ſwoju ſchizu ūerue ſa tym humožnikom ūaſla, wot ūoſo možowaná, troſchtowaná, žognowaná. ſe ſwojemu ſaračoju, kenž ju troſchtowaſho, groniſho: „To jo moja nuſa, až mojogo Boga doſcz roſeſchafu ūonu ūamogu, dazi pſches ūmiersch abo pſches žywieńe!“ Tak běſho we ſwojém ſcherpeňu možne žywe pŕatkowané. Žeden ūejo mimo žognowaná wot ūeje ſchel. ſe ſaračom pſchepowedaſho kradu, kak ſakopana byſh ſchela. Sa to pŕatkowané huſwoli ſe ſe to ſlowo Psalm 16, 6: „Ten ſjabel jo mě padnul na to nejlubožnejsche“. Tak lažaſho, ſwischelſho pſched ſwojim kněſom, žognowaná ſchylne, kenž ſe ūej pſchizechu, pŕatkowaſho wot teje lubožnoſeži togo huzabniſa teke we ſchizy, běſho ſe ūognowanu ſtajona ſa wele, wele. A ako to ſchylno hugbalu běſho, jo wona ſamela. Ue, jo ſtrowa hordowała, jo gořeſtanula a chojziła we tych nižernych hobydleńach togo kněſa, huglažona ſe ſamnu ſe ūognowanu ſtajona ſa wele. Pſcheto: Chtož ſwoju ſchizku rad ūaſo, lež humre, žywý woſtańo! Kenž ſe Kriſtuſhom ſcherpe, deje teke ſe ſamnu ſe kněžyſch!

Glinaný rěd.

W gliňanem rědu chowamy Glinaný rěd — ſo howaz ſu
Wſchu naſchu ſeūſku gluſku Wſche twoje ſube ſiſchi?
A hujſchel ſe ſchel ſhrowamy, Lubožne ſa ſchi roſkwiſu,
Kak by ſ pilneju ruku Glič jan na ſchanej niſchi
Ten kružaſk lepej poſnili, Žich wiſh mlode žywieńe,
Až ſ rasom ten ſe roſvali Až ūamach niž af ſtaranie,
Do drobnutſchich ſchörpinow. Twoj kružaſk mogł ſe ſlamach.
W gliňanem rědu pſchewoži Glinaný rěd ſom teke ja,
Schi wſcha manželska gluſku; Wot Boga humyžlonu,
Bez tež ſchi ſiſchi poroži, ſa joga woſli ſ nižernſtwa
Ma ližy kaž jablkua: Wot gliňi hufwořony,
We jadnom hoko-hmyrkueňu Jo duſha, duſchu tež mě daſ,
Šy ſgubiſ ſwoju manželsku Do kružka rědne ſeſzynat
Twoj kružaſk jo ſe ſlamal. ſa ſwojim ſpodobanim.

Nět we tom kruščku gromaże
We żywieniu jej uobnym
A jano wo dopolnienie
Tog' lubeg' Boga pschozym;
A gdyż ten kružak polny jo,
Moj Bog jen potom robić bzo,
Mě pak do nieba hajzisch.

F. Kocha.

Żenizyna pomoż. Stwórk, 12. febr., mějaſčho pschedźedarstwo krajnego swętka naſčnych żenizynych towarzystw w Choszebusu gromadu. Knes landrot ju wejeſcho a dawaſčho ſnakſtwo wot peńejnych hobiaſtojnosczow. Swętka mějaſčho ſa ſachadne lěto na 2100 mark dochodow a na 350 mark hulawów. Kollektow ſa nutſhikowne miſionistwo wostanu tchęchi ſz we krejzu a ma ſe wot pschedźedarſtwia z. p. roſdawasch; doſtachu Bizanſki diakonisſki ſtazion 75 mark, Strobizanſki 25 mk., Gořenoiſki 4 mk. Knes farar Kruſchwiza hulizowasch wot ſzelańca a żywienia towarzystw we perwejſchem leſte. Knes farar Lux ſi Potsdama roſkadowasch wot huluzeniu żywioſow a ženifich we wotwardowaniu chorych. Roſmiej, až mogu godne ſzeliſte ſe daſch dermo roſhuzowasch we wſchynku, zož chorym trébne jo. Snaž ſe teke ſerbſke parſchony k tomu namakaju. Větny ſzwején deſ byſch we Gořeniskej woſože.

Berkwina powieſczi i Choszebuskeje woſadny.

Wierowanu: zeſnym Fr. Wilhelm Müller ſe zeſneju Mariu Szonoiſ ſe Depſtu, zeſnym Mertyn Paproſch, koſaz, ſe zeſneju Lwiſu Dubjanoiſ ſe Depſtu, zeſnym Kito Wlyſchnar ſe zeſneju Kitu Lewiſ w Saspač, Friedrich Matuschka we Saspač ſe zeſneju Mariu Schneideroiſ ſi Gor, zeſnym Frdr. Paproſch, koſaz we Depſtu, ſe zeſneju Kitu Geiſleroiſ ſe Strobiž, Friedrich Žando, twarz, ſi Rogeniſ ſi Johannu Schmidthenuoiſ ſi Deschanka, Guitav Grabke, kotlown ſkowal, ſi města ſi Emu Graſovj ſe Strobiž, Kito Drabo ſi Paulini ſobeliz w Rogeniſie, zeſnym Friedrich Jakubiz, ſeleſniſar, ſe zeſneju Lwiſu Klawiſ ſe Zylowa, zeſnym Otto Blumberg, huzabuň w Nowej Welzei, ſe zeſneju Šcharlottu Mierschojz w Strobizech, Max Fecker, ſuknior w Strobizech ſi Martu Kalawyz.

Samíeli: ſi Rogeniſ ſi 17. 2. Anna Elsa, ž. ſukniora Petſchika, $\frac{3}{4}$ lět ſtara, wona bu pschi ſwojej hulizicze na Modlaňskem křachobě ſakopowana; ſi 23. 2. ſuknior Reinhold Krauž, 43 lět ſt., wile ſcherpeňa woni mějaſčho, ale kaž won hulazej na Boga ſwoju naſeju jo ſtawiſ, tak jo tež tu křižu noſky ſe ſcjerpnieu hulichobu a jo psches togo Knesa možny byſ we ſwojej ſlaboſci. ſi 4. 3. twarz Johann Lehmann, 69 lět ſt. ſi 10. 3. Friedrich Paul, ž. ſukniora Matka, $\frac{1}{2}$ lěta ſt. ſi Chmelowa: ſi 8. 3. hulowa Maria Müllerka ſi ſkoroway, 66 l. ſt., ſi 12. 2. Gretka, ž. tyciha ſe Wichtera, $\frac{2}{3}$ l. ſt., ſi 24. 2. Frieda, ž. ſekaciera Michela, 1 l. ſt., ſi 26. 2. Frieda, ž. mučaria Berina, $\frac{1}{2}$ l. ſt. ſe Škodowa: Marianka, ž. ſekaciera Schenkera, $\frac{1}{2}$ l. ſtara. ſi Deschanka: ſi 29. 2. Otto Hellwigoway, 3 l. ſtary. ſe Strobiž ſi 26. 2. Friedrich Wilhelm, ž. ſeleſniſar ſe Ligawa, 11 dňow ſtary, ſi 29. 2. Elsa, ž. fabrikowego hulichednikar ſe Schüßlera, $\frac{1}{2}$ l. ſtara, ſi 5. 3. Richard a ſi 8. 3. Franz, dwojnuka poſlledníkara Matthes ſekulika, 3 a 6 dňow ſtarej, ſi 9. 3. Werner, ž. ſeleſniſar ſkoſojeja, 8 mjaſ. ſt., ſi 10. 3. Erich, ž. maſchinotwego meſtata ſr. Woſaka, 4 l. ſt. (won

bu pschejézony). ſy ſtowit a ſy humogł mió, to hulichobuie mě tročtujo, ja běch twoj we tom żywieniu, twoj ſom ja tež we humičchu. Tak ſom ja, Knežo, ſtarue twoj, ty pak ſy, lubſhy Jeſus, moj. Dalej ſe Strobiž ſi 3. hulueňarka Anna Schoberka, rož. Budyschynoij, 82 l. ſt., ſtowia až do ſouza jo hulicze ſwojego chorego ſyna na Gorach wotwardowala, pońezele pschihe how, aby vſhi ſwojej żywje ſamuela a jo na ſtowrk ſbožne huliuſka mjaſy tymi ſwojimi. ſi 10. 3. brunatſki Adolſ ſarežoway, 154 l. ſt., ježno miſte ſe luž ſajſch a hokoło poſkrobi ſginuſch, to jo ſe tež nad tym lužym mloženjom wiželo, kenž ſenažejuzy ſchore a nebeſch ſedneje pomožy ſa nogo, kaka tužyza ſa teju ſtariejſcheju; buži ten hulicze ſtowork ſy ſe ſwojeju možu. W Rogeniſ ſi 11. 3. Loviſa Žeruiſ, 21 l. ſt., tele wona jo až roža we naletniem zažu ſpela ſtužneju ſumerschu, my pak pschozymy, aby ten luby Bog naž ſchel hulizowawasch psched wſchynku ſchodus a negluk ſa ſchèle a na dufch a gaž naſch ſhledny ſouz pschižo, nam ſbožnu ſumersch hulizowasch.

To biblijske psichotraňe běſho tenzaž ſchęſche, dokulaž dejachu ſe te verſe a te ſłowa napiſasch, to pak nejſi ſchykne godate hulialy. Mlože ſu jano te verſe napiſali (Janu 1, 45. 46; 6, 7; 14, 8). Maſož psichawie wotgrona ſu ſkali: Chr. Fankojz ſi Chmelowa, Frizo Beliny ſi Rogeniſ, Fr. Morlingoway ſi Depſka, A. Graſovj ſi Majberga, A. Schultkow ſe Strobiž. Wot tych ſkudno ſuždu jadne knigły. Dalej ſu wotgrona poſkali: M. Kraužovj ſi Rogeniſ, P. Schmidt ſi Deschanka, M. Tschadowny, A. Wolſhynoway, A. Klawiſ, B. Kulmanojz, M. Wolſhynoij ſe Zylowa, H. Kekelowy ſi Rogeniſ, A. Welkojz ſi Depſka, P. Jakubafchkojz, A. Schotkiz ſe Strobiž, A. Woſanovj ſi Gor, Chr. Kulimy ſe Zylowa, J. Kublikojz. Mjaſy tymi ſu hulicze ſi knigły huljablowane, ſotarež ſu padnuli na H. Kekela, P. Jakubafchkojz a A. Woſanovj.

Nowe psichotraňe. Kac ſuſju te ſedym ſłowa, ažo Jeſus na ſchizi jo groniſ? Žo ſchizi ſu tehanie we tych evangeliach napiſane? — Wotgrono do 13. apryla.

K jatſhami psichidu ſi ſi po jaja, kmoſcha dawaju ſa ſtarym rědnym naſlogom zož ſe ſkliſcha. Ražim wam, aby tež rědne ſerbſke kniglizki jim hulazili, many jich wele-herafe. — Tež k ſwajzbe a k narodnem dnu dava jſeho dobre knigły ažo werowanuſku bibliju, ſpiwaſte knigły. Teſchuaře praktaře, Starke ſtowarne ſhpruchy na ſeſenu dajo.

Waltora, na 3. märza, mějachu Turnowé ſu Noakojz ſhvojzbu wjazor. Berkwina ſpiwaſte towarzystwo żywioſow ſpiwaſčho ſerbſke arije; ſhulſte ſi ſi ſtowarku ſerbſke pěžni. Farar Schwela ſi Choszebusa hulizowasch wot ſwojego drogowania do Auſtrijskeje; a farar Bieger poſvedaſch wot luboſczi k wejzauſkemu domu.

Tenras doſtawa ſuždu wotebera naſčhogo Woſadnika jadno praklowanie dermo k jatſham.

A nět: ſpotuſ ſaž — ſchichy ſaž! Bog daj uam psichawu wenkownu a nutſhikownu ſchichosz! ſpotuſ ſaž — ſaž ſcherpeňa! To glēdanie na to ſcherpeňe Jeſuſa huz ſchylkých, kenž ſcherpe, ſcjerpnioſcz, pomžuoſcz a poſluchnoſcz.

Wožadnik

Zerkwine poweszeži ſa dolno-lužyske ſerbſke wožadny.

April.

Wožadnik pſchichada fuždy mjahez a pſachi na zele lěto 60 př.
Štaſasch jen ſebe deſkych pla ſwojego kněſa farača abo huzabnika.

1908.

Žiſchezej wožy k jatſchownem zažu.

Ga hordowachu te hukniki mjažole, až togo kněſa wižechu. Jan. 20 v. 20.

Jatſhy, wjažoly žiſchezny ſwěžen! Schuderkanu ſni žiſchezne wjažele. We nowej draftive ſe poſažu. Wot kmotcha fu kmotchoju ženu po jaja we ſchafich barwach. A tam ſ jadnogo dworu ſni: „O ty wjažoly, o ty lubožny, jatſchowny rědny ſwětý zaž! Šsmět běſcho padnul, Kriſtus jo stanul. Wjažel ſe, o hutſhoba!“ A rědnie ſe ſhysche ſe žiſcheznych huf ſe ſube hulizowaná wot Marije, kenž togo kněſa pytaſhko, a wot teju dwěju huknikowu, kenž do Emanža drogowaſhce, a ten humožník jima k boku žeſcho. A nad žiſchezny ſpiwanim a hulizowanim modri ſe tak lubožne to ſwětłe ſebjo. Togo ſhynza ſchěni ſbužiju ſlopenka a ſwětli, kenž na te žiſchi zakaju. Milny wětſhik dujo a ſczelo ſwětli we nejrědneſhých barwach na luki a pola. Wěſh hyſchezi, ako ſ nanom a maſchu jatſchownizu ſy namſchu ſchel? Toſch ſchi běſcho, aby Jeſus Kriſtus ſ daloka ſchi witał, ten jatſchowny banač dobyſcha we ruze. Šiogo hobliza ſwětſhaſho ſe luboſež a dobroſch. „Moterka, zomu k tomu lubemu humožníkuoju hyſch!“ Ty nejžny roſměl, dlagogo moterka tak tužna hordowa. Pſched krotkim jo gole na kſarchob pſchewožila. Schichu ſobotu jo pla togo malego rowa doloj kſeknuła, a Idsy ſe jej roňachu ſ wozowu. A nan ſtojaſhko pſchipodla, wotře ſe Idsu: „Schylno ſchovjžujo a kwiſhko a mojo gole mužy ſpřeſch“. Ty pak nejžny niz wižel ako ſwětlo, niz ako žywéne. Ten zely ſwět wotwořone ſebjo a ſréz nogo togo žywego humožníka bilda. Gluzne žiſchezne hoko ſ twojim živnym wiženim ūwidobnega ſwěta!

„Tak kſchela ja hyſchezi ras jatſhy ſwětſhých ako tudy te žiſchi!“ tak groňaſhko wona ženſka k ſwojemu ſužedoju. Hohſchekana ženſka! Teje muž ſurowy złowek. „Pla togo nekſchela humarla we domie byſch“, groňachu te ženſke wejšy. To zele domazne želo lažaſhko na tej ženſkej, a ten kſchel ūſapoivedaſhko niz dobrego. Te žiſchi ſu ſiwe a ſurowe ako ten nan. Ten starſhy ženio južo neželu ſa neželu do kſarzmy. Ma to napominané teje choreje ma jano ſurowe ſłowa. „Te žiſchi ſe ſměju a ſkofaju. Woni ſpiwaju wot

togo humožníka, rowno aby pſchi nich ſtojal. Woni ūnewiže hyſchezi, kafe to žywéne jo. Woni glědaju tak dlujko do ſhynza, až ſchuderkanu hočko ſe jano ſhynza ſchěni wiže. Woni ſu ſlepé wot ſhynza. Złówekam ako ja jo ſtom, ſtej tej wožy wotwořonej hordowalej, južo dlujki zaž. Ta wižim kradu we tom ſwěſche tu žalosč a staroſč, a žeden Bog ūpomoga ſ ūneje. To břemě mužy ſe ūoſč. A te tvarde a ſurowe złoweki, kenž jadnogo biju, gotej ako moj starſhy to ſbožo, a ūnejo žeden humožník, kenž jím hobora. Gaž jadnomu tak tej wožy wotwořonej hordowalej ſtej, ma to jatſchowne wjažele koñz“.

Toſch poſtawijo ten ſužed ſwojej dobrej wožy na tu ženſku. Gaž tak na jadnogo glěda, ga jo, rowno aby moterka plakuzemu goleschu te Idsy wotřela. „Pož k nam dojſchpy, ſužedka“. A ako tam chyli ſchicha ſe jazech, groňaſhko ſe ūnej: „Ty maſh pſchawé. Žiſchezej wožy wižite ſchuderkanu to ſhynzo. Tele gaž plaku. Pſches te Idsy ſwěſchi ſe zelo ſaſej to ſhynzo. Dla- togo ſwěſhitej ſe žiſcheznej wožy tak bytſche ako droge parle. A ty měniſh, te žiſchi ſu wot ſchylkogo glědania do ſhynza ſlepé. Ta pak měnim, te žiſchi wiže wele lepej ako my. Wěſh, wotzogo to pſchizo? Ta běch ſachadny týžen ſ tým golzykoni mojego ſyna do gole jěl. Ako tam běchmej, groňaſhko won: „Starý nan, how ūnejo rědnie. Tudy ſe wiže jano hužoke bomy. Gaž ſa gumnom želascho, jo wele rědnej. Tam wižim pſcherej naſh dom“. Šužedka, to jo možne moju hutſhobu gnuļo: nejrědnej jo bliſko pſchi domie. A to jo ta glučka tých žiſchi. Woni ſu bliſko pſchi tom ūbjaſkem domie. Dlatogo glědaju pſcherej ſa nim a wiže jen tak bytſche. My pak ſmy daloko wot nogo we ſchamnej goli staroſezow a ſloſezow, až naſlědku howazej niz ūnewižimi ako staroſeži a ſloſeži. Woni ſu naž ſlepých huzynili. My ūnewižimi žednogo hočnyschka wězej wot togo ūbjaſkego woſchzoſkégo domu, a derbeli jano nekotare kſchouzeni ſ gole ſtupiſh, ga by pſched nami ſtojal we ſwojej zelej kſchažnoſeži. Ty ſy groniла: „Och, te žiſchi! Woni ſu ako we ſni, dokulaž to žywéne hyſchezi ūſnaju“. Chto ſchi groni, až te žiſchi to žywéne ūſnaju? To ſchamne we žywěni ūſnaju hyſchezi. Ale město togo ſnaju to

szwetle a szłoszane we żywieniu wele lepej. A my my psched schylnym schamnym, zoż wizeli szmy, to szwetle sgubili. Szuszedka, mě jo schi tak hutschobne luto, dokulaż twojej zischeznej wozy sgubiła sy. A hyschezi wezej jo naſchomu Bogu luto, až tak wele ſu ako ty, a ſwojej zischeznej wozy sgubili ſu. Glēdaj, rowno dlatogo jo ten knes Bog jaſchy hordowasch dał a jo ſwojego lubego ſyna ſrowa wołał, aby my schylnie ſaſej naſchej zischeznej wozy doſtali. Naſchego Boga ſwetla ſloszana luboſcz doſzega až do ſrowa a pſches row. Ty sy tu gluku twojego żywienia ſakopala, naſch knes Bog zo ju ſbuſiſh. Glēdaj na togo humožnika, lenz wot ſchiza poſuſhony jo k nebjaskej kſchaſnoſci, potom ſtańo ta gluka twojego żywienia ſaſej goćej. Ty doſtańoſch ſaſej zischeznej wozy ako te hukniki, lenz wjaſole hordowachu, až togo knesa wizechu".

„To, ty luby ſwerny ſuſed, ty maſch pſchawie! Zischeznej wozy ſluſhatej k jaſchownemu zaſu. Te hukniki ſu zischeznej wozy meli. Źivnej zischeznej wozy, lenz pſches row a ſamkone ſurja ſu wizesch mogli. A pſched nimi ſtoſacho jich humožnik we nebjaskej kſchaſnoſci. Zischeznej wozy pſchemozvetej nezo welsiego. Zischeznej wozy wizitej dlyniej ako te nejmudrejſhe głowy. Bonej možotej do dlymi duſche gledaſch. Tak ſu te hukniki do dlymi teje duſche ſwojego knesa glēdali. Tam namakachu piſzane: „Fa a ten Woſchz kmiej jadno“. Gaby to nehuſnali, tak dlyko ako ten humožnik pla nich bęſcho, ga neby jago niher we ſwojej nebjaskej kſchaſhy wizesch derbeli. ſchiza a ſmiersch a row ſu teke jich wozy ſklepe hužyniſch kſcheli. Te ſchamne ſurja nihernoſci ſu ſe pſched nimi ſamknuli. Ale tej zischeznej wozy ſtej ſaſej ſwetlej hordowalej. Boża gnada jo jej ſwetlej hužynila. Te ſurja ſe wotzyniſh, we ſwojej Bożej kſchaſnoſci ſtoſacho ten roſkſchaſhony humožnik pſched nima. „Chtož ſ Bogom jadny jo, namožo niher wot Boga wotzeleny hordowach“, to ſapowedaſhco tym huknikam ten gořeſtańony.

„Szuszedka“, groni ten ſtarci po chyli. „Ty sy zischeznej wozy mela. Fa wem, kaf lubo twojego humožnika pſcherez sy mela. A chtož zischeznej wozy mela jo, ten namožo jej ſgubish. Bonej možotej ſchamnej hordowach wot togo ſura togo ſweta, ſerwenej wot wotſhego wetscha. Mlogi gleda teke tak dlyko do ſchamnego roſchka, až to ſwetlo wezej pſcheniſcz namožo. Ale ſklepej hordowach, zeſej ſklepej, to namožotej zischeznej wozy. Wono pſchizo ſelo ſaſej Boża ſchtunda, we ſotarejz ſe wotworijotej a wizitej, kaf ten żywý Bog pſches ten ſwet zo a tym ſwojim k boku ſtoi. Szuszedka, ſimba jo taka Boża ſchtunda. Den żywý humožnik ſvoj pſched tebu a poſažo ſchi jo. Gaž necht

ſe ſwojim Bogom jadny jo, ga ſluſha jomu to ſledne ſłowo. Daj mě twoju ruku a ſiſ ſkobodnie dalej do żywienia ſe ſchylnymi ſwojimi staroſciami a ſe ſchylnymi ſwojimi ſloſciami. Glēdaj do nogo ſe zischeznyma wozyma!"

„To, ty knes jaſchownego zaſa, wotzej ten kuſ nam ſwozowu, aby twoju kſchaſnoſcz wizeli ſwiaſzonyma ſiſe zischeznyma wozyma!

Sſledne pſchigotowanie ſiſchi na gořeſbraňe.

Starejſhym k hutschobne pſchipołożone.

Sa wele domow jo to pſchiduze leſche woſebny zaſ; wono jo pſchigotowanie na gořeſbraňe jadnogo ſyna abo jadneje żonki. Wele dajo k hobmyſleńu. Do neta bęſho ta droga ſchylnych tych ſiſchi taſama: ſchula a dom bęchu jich wedniki. K naſyñiemu puſhczijo ta ſchula jich ſhuzby, wele ſpuſhcziju teke starejſhych dom. Woni ſtupiju do żywienia, aby kuždy ſwoju ſamſku woſebnu drogu ſchel. Dlatogo jo woſebny zaſ, dlatogo jo třebue, až wy starejſche pſched Božym hoſlizom ſe pſchachasch: Zo ſmy tute leſche naſchomu ſynoju, naſchej żowze winowate? Gaž we tutem zaſu nezo ſe ſkomuzijo: te ſiſchi ſmieu tu ſchłodu ſa ſwojo ſele żywienie. Hyschezi maſch je pſchi ſe, hyschezi jo wam možno, we ſwernej staroſci a luboſci jim tu drogu rownasch ſa jich pſchichodne żywienie. Potom jo pſchepoſdže; deſe budu poſdzej hyschezi jaden a drugi ras k wam hogledaſch, deſe budu, Bog jo daj, teke potom na waſ ſluſhach, ale węſchy žel pojdu ſwoju drogu ſa ſwojeju ſamſkeju woſu. Dlatogo muſh we tudomnem leſche pilne ſzło ſe zyniſch, aby te ſiſchi deſe hobrońone hordowali ſa to żywienie.

Potom paſ ſejo doſč, gaž jano wo to nejblisſhe ſe ſtara, zo ſ tych ſiſchi we tych přednych lětach po gořeſbraňu hordowach dej. Jano potom jo ten zaſ deſe nałożony, gaž dalej do żywienia gledaſhco a ſe groniſhco: Moj ſyn dej pſchawiy bur, źelaſchel, twarz, moja żonka pſchawa gospoſa hordowach. Jano tak možoſhco potom pſchawie hužuziſh, k zomu waſche ſiſchi pvaſch deijſho. Potom nebužoſhco na to gledaſch, až ten ſyn, ta żonka tak wele ako nekaſ možno ſaſlužyjotej, ale woſebnie na to, až goźbu doſtańotej, nezo pſchawego a godnego naſkuſh.

Ale to gořeſbraňe ga pſachi wezej ako ſa te wenkowne, ſa to miſchowne żywienie waſchych ſiſchi. Pſches to dupeńe ſlonki teje kſcheczijaiſkeje woſady, deje pſches to gořeſbraňe we tom hoſtwarzone hordowach, deje ſhami kſcheczijaiſkej węſe ſe poſnach, ſe ſamſkego gońenia poſubiſh, ako wérne hukniki ſa tym humožnikom chojzíſh. Potom paſ ſejo teke how doſč, až tudy we tom zaſu roſhuzowanía to jadne a druge naſkuſh, kaſne,

ſchpruchy, kjarlize, až groñone krydnu, kał na ūżelul a ſwěženach, pschi dupeńu, werowańu, ſakopowanu ſe ſazaržanu maju. Sa to zele žywienie płaſchi to po-ſnasche wery, to polubeńe kſchęſczijanſkego žywienia pschi gořejbrańu; to zele žywienie muſh to roſhuzowańe na to gořejbrańe we wožyma měsch. Dlatogo teke muſh how to nejwožebnieſſche byſch, to kſchęſczijanſke žywienie we ſwojej połnoſći tym ſiſham poſkaſach, až woni jo nahuknu: My ūnamy to žywienie, aby jo psche-žowali a ſkuizomnymi wězami pscherorali. My mamy powołańe wot Boga, a mamy jano potom chwalbu psched Bogom a złowęckami, gaž to powołańe ſwěrnie dopolyńiom.

To, to pſchaſchańe dej woſebnie we tych młodych huiſchobach možnie ſe ſbužiſh: Zo zoſch ty ras hordowasch? Hoglédujomý ſe we złoweznem žyweńu, wele wotgronow ſe dajo na take pſchaſchańe. Ten jaden zo bogath hordowasch, zesczony ten drugi, ten tscheschi ma žyweńe bžes žela a staroſeži ſa to nejrēdneſſhe. To wotgrono naſcheje kſchęſczijanſteje wěry pak jo druge: To ſtrówe, ta ſbožnoſež jo naſcho nejhuſtche powołańe. S tym poſkuſo naſ naſcha wěra wen ſ togo ſachadnego ſwēta. Ten niſterny ſwēt, to kraleſtvo teje pſchawdoſeži a luboſeži, togo mera a ſwētego wjaſela nam poſažo ako naſchogo žyweńa nejhuſtche powołańe. To jo togo kſchęſczijana nejwoſebnieſſhe wotgleđane, jadno město namakaſh we tom doinie naſcheje duſche. Naſcha duſcha jo nežiherina, ūamožo ſwojo ſtrówe namakaſh we ſachadnych wězach; wona jo namakajo jano we tom gmeiſtwu ſe ſwojim Bogom, how we wěce, tam we wiſeńu. To jo ſbožnoſež, jadnogo Boga měſch, kotaremuž ako Woſchzoju ſe dowěriſh derbimy, lenž naſ lichyč huzynijo wot togo břemienia gręcha a winy, ſa joho wolu pſchaſchaſh, na joho drogach chojžiſh, we joho gmeiſtwu jadno žyweńe měſch, kotarež teke pſches ſmierſh a row ſkaſone nehorduju.

Naleto a rowh.

Nalećo jo sałej. Schó že chajpa selenisch. Struże a bomy kwiitu. Schaka drobna stwórbā, lenż hobsyne w semi spašcho, że saž buži a flesjo ė hwestku, ē nowemu żywieniu a wjaſzeliu. Sy že juž na fiarchob myħblit? Tam fu jaden abo też dwa abo tħi rowy, lenż tebe kluuħajju. Tam nutsch i wotpozywajju dusże f'Voga, lenż na to iwliki nalećo blędnego go testawania zakaju. Jo, też zakaju na tebe až bužoſch też ē nim p'sħiellozony.

Ty by jich ras lubo měl a woni tebe teče. Dejalo to se žáuerschu konz bysč? Nigda! Tich duch a luboseč waz hyscheži kuždy zaš hobdajotej a pla voga sa waz pschozytej. A ty dejal jich sabysč?

Řigda! Lubošč dej lubošč sbužíšč a žož pšchawa jo, ga něpscheštaňo žedně, ale dožega tež pšches row.

Ga žij, luba masch, abo byli hudojž, abo sežoli žišči, abo chtož zosch, a hoglédaj ras na kjarcho b tým rowam. Tam masch wéle zynisch. To dlujke syne jo tam wéle pschenienilo. Ssuchy list jo tam naduth, schézaſhki ſu fe ſelischtčom pscherofczone, eſſa jo pschimarsjona, ſchake lóuſke kwětki a galuſki na nich laže. Hureſch ſchykno rědne, hobrēſuj a hugrabuj, bojžaj a hoblewaj ſaſej wot nowotki a poſaž tak tež drugim, kaf jo pschistojne zynisch maju. Derna, galuſe, list a ſamene něchytaj drugim na drogu; ſ takim jim poſažoſch, až hyſchči luboſczi doſez̄ ſnamasch; pscheto ty dejſch teke togo bliſhego lubowaſch ako ſtam že. Kuzdyh dej ſa ſwoj žel že wo to ſobu ſtarasch, až kjarcho b we ſekem rědnj a pschistojny huglēda. Doňaſ twojo huſlaſche, hugrabaňe atd. do pschipoſaſaneg roſchka, ſenž na kuzdem kjarcho be jo. Kaf twoja duſcha bužo že ras wjaſtelisch, gaž twoje žiſchi twoj row ras budu tak pschistojne pyžhniſch. Ga žij a zyn jo rowno tak!

Alle tež to nejrědnejšche hupyschueňe a psychigotowané rova řejo ſele rady, žež až jen zele ſewotwardujojſch. Žij na fjarchob a hogleduj ſe tam. Kake ga ſe ſchi nejlepzej ſpodobaju? Te wěſcze niž, žež pýre a badak ſe kněžtej. Luboſcz žedne ſepſcheſtaňo, ta ſe ſehobuſh a ſe ſesmuzyjo žedne. Maſch ty taču luboſcz?

U żo bużoſčh nęt stružow a eſſu ſeſch, aby twoj
row hobbajżal? Nemyſł ſe, aż takiego na drugich
rowach doſež jo. Kiel by twoja duſcha ras mogla
ſi meroṁ pod takimi stružkami wotpozywaſch, kienž
ſi nepschamdoſežu tam baiżone ſu. Namožoſčli wele
zyniſč, dla tog aż chudy ſy, ga zyni menej; pſcheto
węž, až zyſteſež, kraduſež a pſchiſtojnoscę ſu ta nej-
redniejſcha pſychnoſež a telik možo teke ten nejhudſchy
nałožyſch.

Žiſchi gotuju na kjarchobe zeſto ſchaku ſchkođu. Wy ſtari, porokujſcho jim to a neptchiwdaſſcho jim, až ſami na kjarchob du. Nejlepej io, až tam nejdu, pſcheto kjarchob jo ſwête město a negoži ſe ſa žiſcheze grasche a nerod.

Kschelo to pschiduze našto waſ lubych ſerbſtich
duſchow hyscheži węzej ſbužiſtch aſo loni, aby rowy a
kſarchob pyſchnili ſa možnoſćežu a kluſchnoſćežu.

Na k'jarchobu jo wižesch, kaka ta wjaſz, kake te hobydlate a žywnoſeži ſu. K'jarchob jo na lož gle-
daſko ſwojeje woſhadu. Taden pobožny muž jo ras-
gronił, gaž niži do iſhy pſchidu, ga žom nejperwej
na k'jarchob gledat, kaki jo. Potom wěm ned, zo wot
zeleje gmejny ſe myſliſch mam. Ga žiſſho tež na
k'jarchob gledat, kake ſežo.

Berkwina powieści i Choszczebuskiej wojskady.

Wér o wauia: Gustav Schulz, želašcher, s Hanu Hankovjz
w Deschanku, zehný Friedr. Perlo, žel. s Rogosina, se zehneju
Elsu Fischorojz s Kamenize, zehný Max Laurisch, topjač se
Strobiz se zehneju Paulinu Kaiseroyz, hudojz Fr. Krüger
se Strobiz s hudowu Mariu Kložowu, Mertyn Munik se
Strobiz s Karlinu Kubojoz s Brawosa, zehný Paul Benak,
kkalz s Kibuschha, se zehneju Paulinu Hažovkojz s Rogeniza,
zehný Paul Schimank, želašcher s Kibuschha, se zehneju Annu
Vinzárojz s Rogeniza.

Sam ēeli ſu: ſe Saspow † 19. 4. hūněukat Hanjo Schulza, 50 lét ſt., ſawoſtawiſo 1 pschirodn. hyna, Bog daj, aby tež won ſ tym jatſhownym iherom nutsch ſchel do togo paradiſa; ſe Zylowka † 25. 3. Maria Drabowa, pom. Wērchouitka, rož Kochmanovž, 63 lét ſt., uenažejužy bu wona ſ Božeju ruku tym ſwojim huteriūona, ſotarež ju tak lubo mějachu, huſnojſchho paſ, až droga ſcherpenia wežo do jatſhownejje ſchahnoſeži kuzdemu, fenž wéri. † 26. 3. Frida, žonka budkařa G. Schimy, 11 lét ſt., chorowata wot małkego jo wona něto humožona a pschebažjona k tym lubym božym janželam. We Strobižach † 27. 3. Elisabeth Schulischowa, rož. Baltynož, 41 l. ſt., my muſzynu psches welsku teſchiniu zu nutsch hynſch do togo božego krajeſtwa, to ſlowo plaschi wot ſieje rowno tak, aſo wot togo pschiduzego, fenž 12 lét jo brachny byk: Hanjo Nowka, uěga topjar na ſeleſtiužy, † 8. 4. Seleny ſtworth † Anna Katalizowa, rož. Latkož, 32 lét ſt., na dñu, zož jeje jadniučki hynaschl narodny ſen mějaſchho, bu wona ſkopana; chto paſ ſchel ſtarejscheju potroschtowasch, ſotarež jadniu žonku ſgubijotej a druga ſe ſhinerschu wojujo, chto zo pschis ch nam ſ pomozut, gaž ju dufcha ſbita? Ty, Kneš, ju huqojsch možosch.

Boże piśmro groni we lektiorie na jatichownizie: Wascha chwalba niejo rędnia. Gaż na swoju wožadu gleđam, ga wižini Bogużek mlogo, zož hutichobi swjaželijo a chwalby godne jo, ale božko płaſchi tež wleſzum we naſczej gmejnie: Wascha chwalba niejo rędyna. We Rogosinie kſchadni ſtaremu złowęloju kožyszcze; w Byłowku chyſche żenſki ſ kamieniu, w Deschauku podrēſuju nejrędnieſcie ſzadowe bomy. Nerežo ga ſchi ta piłka pſches duſchu a wędownoſć, ty nieſnilowy nepleſ, tenž by taki zartoski ſtatki hugbat? Wascha chwalba niejo rędyna.

Na želu Jubilate, 10. maja wotpolku 3, bużomu
w Deschaniku na flage pśzed kharchobowm misioniski żwéżeń
żwéchisħ. Knes pożoł Petrif, tenż już 17 lét we
Afrize miastu zarnakami jo Boże żlivo japożwedał, bużo
nimiske a żerbiske p्रatłowane żarżaħ. Deschanokisse
a hoħolne wħiñ fu hutħobnue na ten żwéżeńi p'sħoħone.
Kjarlike budu że na zedlach schiħċeż-żarżaħ, togħodla nistebħaqi
że kharliżowe knigħi żgħiġi p'sħinasez.

To sgromażdowanie f h u p y s h n e i u n a s h e j e z e r k w i e
jo něto třichou hobsamkionie. Nasběralo jo se we zeleni
na 3200 ml. S tych wžow jo pschiduze se dawalo: Strobitz
532 ml., Saspy 80, Schkodow 63,50, Depsk 60, Rogosno a
Lakomej 59, Zylowk 31, Dęckbank 48, Rogoń 60 mark.
Zasójiske a Chmielejske ūeisku bysčecji niz wotewdali.

Gaz rowno wotnowene naſcheje zerſwe pſched wozyman
mamy, ga zomu hulizowach, zož ſe starzych piſmow wot
ſledneqo poreſetia teje zerſwe wemh.

We jes̄e 1861 by hołtař a přatkařů wotnowinnej.

Farařa běshtej tegdy Burscher a Albin. Bot žela hrobstava to nejwožebnitsche poskotník Broeßke ſ města. Bot nárogo ſe namakajo ſlizbowanie (rachninga) 150 tolari ſa hyporezeſie holtatá, te buchu pláſchone 20. juliia 1861, ſa pořezeſie přatkovité 115 tol., te buchu po nězom až do 22. sept. 1863. Molar Hamburger doſta ſa 6 bildy na přatkování 24 tol. To huſzvětene teje wotnowjoueje zerkwie ſta ſe ſ wožebneju namſchu 25. augusta 1861, ſa myſtičku pschi tej namſchu doſta Richter (nejſkeréj měřežaúſki grajar) 2 tol. A tonu pořezeſiu ſu ſkladovali po tolerach: město Choschebus 67 tl., Zandow 25% tl., Brunschwig 34% (how jo podla Amtsrat Hubert 3 tl. a landrot v. Werdeck 1 tl.), Wotschow 6%, grodkoſſe pschedniſto 7, Strobize 15, Saspy 10, Chmelow 10% tl., Schłodow 3, Depſk 5, Baſow 2, Rogoſno 4, Läfomej 1, Žylow 3, Deſchank 4%, Rogenz 5% tol. Pla huſchego farařa 8, Burscher ſam 3%. Krügerowý konzert 16 tolari.

Be zeleni bu sgromazdzeniako follektu na nětejšich vzhadu niži 80 tolari, wot žížhi na pſchafchaniu na 20 tol. Sa ſdaschim jo to zele pořežené že jano s dobrowolných darov saplaſčilo.

Biblike pschaſchańe. Pschawie wotgrona ſu poſłali: A. Schultkowij ſe Strobiž, K. Fankojz ſ Chmelowa, J. Latkojz ſe Schkodowa, L. Jasorkojz ſe Žylowka, W. Veliow, B. Kobeliz ſ Rogoſua, Ě. Morlingowij, A. Grazojz, A. Welkojz ſ Depiša, H. Wentó ſ Bramy, M. Schichanojz ſ Borkow. Husczej togo ſu 5 žłali, ale woni nienějachu te žłowa żobu napiżane abo nienějachu schynke ſedym žłowa, ſ takim ujeſzji pschawie. Te 5 kniglizki ſu padnuli na: A. Latkojz, L. Jasorkojz, B. Kobeliz, H. Wentó, A. Welkojz.

Nowe pſchaſchaſte: Pſches kotare města a jemje jo ſvěty Pawoł pſchiſčel na jeho prědne m i z i o n ſ k e m drogowani (koſzame jo hulizowane we poſtoſſich ſtatkach). Wotgrona až do 20. maja.

Berkwina hufchnoſcz zyni ſnate, ažo hyproſtione farſe města deje ſe ſteřej a lepej ſahej hofbaſſich. Zeu ſpýtujuzeſgo přatkovania dej ſe 2 tyženja dopředka hofſawijch. Wozada možo ned ſwoje myžli nad nowym ſarafom hugrouijch abo ſebe 1 tyženj zaža k tomu pominaſch. Kuzdy zlonk wožadny, tež žeūſke, ma pſchawo ſwoi gloz pſchi taker wězby wotewdaſch.

We ſlednem ſejzeniu zerkwineje rady bu dla twari
naſcheje zerkwe hofſamkuone, až tež ſchhywo dej he ned psche-
ſchhywach, zož ſe južo ſtawa. Dalej jo hofſamkuone, až
donetejſchý ſekretár kněs Wantula bužo kúſter pſchi naſchej
zerkwi, hwoju donetejſchýmu hlužbu pſchi tom hofchowa; kněs
kantor Nowka bužo prédny organista a jomu na pomozy bužo
he drugi kněs hufwolisch, kenz herbfleje rezy mozym jo.

Se starych żałob naszeje woźady.

Wotschowske hobydlaree 1613-21: Büttner — Diltuhojz — Duch, Duchowa — Falto, Feltojz — Hans Fiedler — Peter Handrow, Handrowa — Hornberg — Kular — Kiechf, Kijchf — Kosifka, Martin Kosyfka — Kschenkojz — Gernharoijz — Kezmarik, Kobolik — die Kosatzken, Mlunif, Mlunikojz — Martinojz, Mertinojz — Mudera, Muderez — Landknechfka — Jakob Možak — Něboriz — Reglik — Schypka — Paul Schimf, Schimyzz — Sikora — Schramina — Warnatz, Warnaçojz — Woženik, Woženkojz — Wenzel Wurkaz, — Wilem, Wilamojz — Tischarkojz — Zisterflit.

Vokadnik

Serfwine powieści ſa dolno-lužyske ſerbske woſadu.

Mai.

Woſadnik pſchichada fuždy mjahez a plaschi na zele leto 60 pñ.
Skasach jen hebe dejſch pla ſwojogo kněja ſaraá abo huzabnika.

1908.

Glēdajſho k ūebju!

Wj Galilejske muže, zo ſtojſho wy do ūebja glēdajuze?
Poſ. ſtatki 1 v. 11.

Stupny ſtworth žajtſho jo. Nakula Žo ſe ſwojeju ſchwiegeržowku, kenz i města na hoglēdańe jo pſchichla, namſchu. Won ſe pſchicji pſchezej rano na drogu, gaž te ptački hyschezi ſpinaju a te luki huglēdaju, aby lutne parle na tei tſchawé lažali. Poſdzej ſtamozjo ſe jaden tych kolažowatow dohobijasch a pſched ſchyknyム fučom tu rēdnoscz naleta wizesch. Neželu žajtſha dei ſchykno ſchicho hoſko jadnogo byſch, aby ras pſchawé k ūebju glēdajſch mogal. Wizich tam moju ſveliku kſhuſchzynu? Nejo, aby ſe k ūebju gořej pozmějko-wala, tak ſwěſche ſe ieje kwětki. A ja ménim, pſches zely tyžen Žo wjaſele pſches moju duſchu, gaž neželu žajtſha k ūebju ſhom poglēdal, tak huſoko, ato tei wozy dožegatej. Olatogo ſe wjaſelim pſchezej nad tym evangeliom stupnego ſtwortha. Te huſniki, kenz k ūebju gořej glēdaju, rowno aby ſe doglēdajſch ſamogli nad teju bytſchnoſcu Božeje kſchaſnoſci, kenz k ſemji ſe hulejo. Tak dejalo ſe pſchezej nutſch glēdajſch derbesch do togo ūebjaskego wjaſela! Potom ūebj tak ūepſchijſne a ūepſokojne byli. Potom by ſe nězo wot togo ūebja bytſchnoſci i hutſhobu a ſobliza ſwěſchilo.

Samyblona Žo ta ſchwiegeržowka ſwoju drogu. Toſch ſe ſmogno a groni: „Man, wono deře ſejo pſchawé wotemno, ale wono mě hobschězko tu hutſhobu, moi ſuſed groni tak zesto: „Bo jano i waſchym ūebjom zoſcho? Bo ga jo tam gořeſze? Luſt a mroki! A huſhei tychſamých ſwele ſwětow aſo naſch ſwět. Tak Žo dalej, až ſe wězej humyſliſch a huměriſch ūedajo!“ „To, nan, dlažogo deru tam gořej glēdajſch? Šwět wizesch? Bo ma to ſa hužytf. A naſchogo Boga ūekrydňom tam weto k wiženiu. Chto wě, Žo ten bydli!“ Nakula ūegroni chyli niz. Nejperwej jo ſe jago hoblizo hobsrozylo aſo pſchezej, gaž dlymoko roſgoroň běſcho. Ale ten mrok ſe miňo maſkno. Potom ſe ſwěſchi nězo ſi jago hobliza aſo tenzaſ, aſo ſwoju žonu jo ſakopasch muſkal. „To, gole, to jo ten duſh, kenz we tych dluſklich, ſchamnych měſczańſklich gaſach bydli a pomalom teke k nam pſchijo. Tym mědym karlam ſe ſpodoba huſhei měry; woni měne, až ſednogo ūebja

ſtepođerbiju. Na ſemji ga jo tak rēdne. Ale až te mlode ženſke teke južo nězo wot togo duſha maju, to jo mě dlymoka bol. Te boge žiſhi, kenz wot takich mědych ženſkich gořej ſchegutone horduju! Loviſa, ty ſy pſchedobra ſa takego duſha. Olatogo zu jomu hobarasch. Groń: Bo ga wizich, gaž twojemu golzyku do hobliza glēdajſch? Zolo, wozy, gubku, lizy, aſo pla towſynt žiſhi? Bo jano by ſe wotemno myſkila, gabu tak groniſch kſchel. Wj mě ſa bogego starego nana měla, kenz we tom hoblizu togo golazka wězej wizich ūefchel. Ty wizich we tyma wozyma twojego golazka jogo mudru głowu a wizich, tak lubo ſchi ma a tak ſa tobu požeda. Wizich jago lubu, ſwěrnu ſiſcheznu duſchu. Ale jano ty wizich to ſchykno, dokulaz to gole lubo maſch. Nět glēdaj gořej k ūebju! Ty wizich te mroki, to kſhyzo. Fa pak wizim ſwele wězej. Fa wizim tu luboſcz a tu mož mojogo Boga. Fa wizim to ſchykno, dokulaz jago lubo mam. A ja kſchel togo žalobnegu kſarla wizich, kotařemuz ta hutſhoba ſe ūefmějo, gaž ſe ſwojim nanom ſe ſmakajo, a ſwozowu nana ſwěſchi ſe ta luboſcz aſo ſwěle kſhyzo naleta! Neměniſch, až ta hutſhoba ſchi wjaſola dybaſch muſhy, gaž twojogo Boga luboſcz ſchi ſtudego ſwětlego žajtſhnego ūebja napscheshiwo ſwěſchi?“ „To, nan, wy godaſho ſchykno po duſhem. A to ſe mě ſpodoba. Olatogo ſhom zora k wam pſchichla. Gaž pſchi waſ ſhom, pſchijo mě Bog pſchezej ſaſej bliſko. Ale ja muſhy waſ hyschezi nězo pſchachasch. Won ſuſed gronaſho dygato, aſo ſamochu ſež: „Glēdajſho ſaſej ras do ūebja? We tom zaſhu aſo wy do ūebja glēdajſho, mam ja telik a telik ſeželane. Te do ūebja glēdajuze ūeporaju jo k nizomu!“ A zo ga pomoga to k ūebju glēdańe? My ſtojmy tudy na ſemji, a rownosch teke zesto tak ūerowna jo, my muſhy pſchiglēdajſch, až do předka pſchizomy! Neměniſch tež tak?“ „Loviſa, ty ſy kſhyzhalo, tak zora wot togo mlynika poředal ſhom, kenz ten zely luby ſeň ſlěſh ſwojich starých kniglow ſejzi a to ſhivene wonego ſwěta goda. Won dajo mlynou mlyn byſch. Gabu něcht zely ſeň do ūebja glēdajſch kſchel, ten ūebj jo k nizomu ſporal. Olatogo jo janželski glož k tym huſnikam na wolejowej goře gronił: „Bo ſtojſho wy

do ňebja glēdajuže? Doļoj do Jerusalema — do žela! Ač pŕatkowanju! do ſcherpeňa! To jo waſcho powołańe!“ Ale menišch, až ſkobodnoſcz k tomu by měli, aby to wotwórone ňebjo a togo žognujuzego humožnika ňewiželi? — Sachadny tyžen běch měscze pla kſchizetichaſata. Wizech, kaf golz pilne a malžno palmowu galus hufchaſa. „Ty ga tſchafosch rowno aby hufuzony był,“ gronach, „nebojſch ſe, až ras pschipodla tſchafnosc̄?“ „To deře. Ale ja ſe myžlim, jo nežo ňerowne ſgotowane, moj huzabnik pschizo. Ten wě, až hufchczi tak ſamogu ako won. Won wſejo ſwoi rěd a hupořežijo we hokognuſchu, zož ňerowne ſom ſgotowaſ.“ — „Lomisa, nejo naſcho hugbaňe a ſtaranie na ſemji kaž želo huſnika? Ty ga ſy južo ſama tak zeſto groniла: Kaf wele ſom pschi mojom golzu južo ňepchawé zynila! Mlē jo živno, až weto tak razony jo. To, živno jo, až naſche wěžh ſe raziju pschi ſchyknom hupaznem, zož zynimy; a živno, až ſkobodnoſcz ňesgubijomu k dalschemu želu. Kízga, my ſe teke myžlimy: Ten huzabnik mužy hupořežich, zož ňepchawé ſgotujomu ſ naſchym prozowanim a ſtaranim! Won mužy to lěpſche zynisch! Olatogo glēdamy k ňebju goče! Potom ſtójmy ake twardo na ſemji, a to dybaňe hufchobu ſastańo. Ta bilda jo mě pschezej tak luba, lenž ſejza počažo, kotařyž ſwojo ſeme na roli huſejo a pschi tom želo ſaſej k ňebju pogledno. U ſklesy nogo žo, mimo až jo wě, janžel, lenž to polo hoblewa. Toſch ſchajzaju te ſernka. A tak hulejo ſe Bože žognowanje na naſcho želo, gaž ſe ňesmužymy k ňebju glēdaſch, ako Jakub groni, k tomu Woſchzu togo ſwětka, wot kotařegož ſchyken dobrý a dopołnony dár pschizo!“

„Ale nan, kaf to ňebjo ſe pomrozyjo. Žinža pschizo deſſchcz. Jan kſchupý ſe ňepadali a te kwětki ňewotbijali. Nejo tſchach, do ſhamnego ňebja glēdaſch?“ „Gole, kaf ty powedaſch! Rowno ako gole. Ty ga wěſch, až ten wěſchý žel mrokow mimo žo. A gaž teke ras kſchupý pschimiaſu, to ſklyńko pschizo pschezej ſaſej. Sachadne léto jo ſe ſyri tyžené padalo, rowno psched žnami. Te luže kſchechu južo ſazwiblovaſch. A to ſklyńzo jo weto ſaſej pschischlo. Gaby necht jano ras we ſwojom žywieńu kſchel goče glēdaſch a rowno do takego mroka, potom ňebj žedne ſ teſchneňa pschischel. Chtož pak zeſto, kuždy žen, goče glēda, togo ňeteſchne te mroki. Dygato ſe jo ſkarzylo nad tymi mloženžami, až kužde léto bogariebojaſtejſche horduju a wo Bože ſlowo ňerože. Gaž tak dalei pojžo, ňebužo wězej nicht wot Boga a togo humožnika nežo wězech kſchesch. Lomisa, ten ſwět poderbiyo nežo, zož wot ňebja jo. Howazej ſglodno. A głodu dla humeſch ňožo nicht. Gaž jaden zeſto do ňebja glēda, zož naſch humožnik we ſwojej Bożej kſchafnoſci bydli, zo won

ſ gluzneju hufchobu psches ten ſwět. Won wě, až tenžamh togo humožnika poderbiyo, a ten humožnik ſchegno joho k ſwojej hufchobie, ako ty twojego golažka, gaž doważny hubegnul jo a ſaſej pschizo, dokulaž wizi, až ſam daloko ňepchizo!“

Ako wonej k zerkwi ſtej pschichlej, běſho ten mrok ſe minul. Te ſwoný chapiaču ſwonish, a wožada ſpiwaſch: Do ňebja goče ſtupil jo
Ten werch dobyjcha Jeſus Kriſt!
Halleluja!

Ssledne pschigotowané ſiſhi na gořeſbraňe.

Starejſchym k hufchobie pschipoložone.

We tych hufchobach tych ſiſhi to wérne požedańe ſa ſbožnoſczu ſbužiſch: gaž to roſhuzowanje to jo zhynilo, potom nejo podermo bylo, potom du te mlode kſchecziany deře pschigotowane wen do žywieńa. Deře, to krokle roſhuzowanje w zerkwi abo na ſaſe jo ſamo ňezyni. Starejſchych dom mužy pomogaſch. Kaf jo možo? Wono jo južo wele, gaž to žognowanje ňeſkaſyjo psches to, až te ſiſhi how nežo drugego w iže, ako tam ſklyńche, až how starejſchych předkpokaſní jich hužy, ſemki dobytk ſa nejhufch měſch, až te ſiſhi už wot togo ňewiže, zož to nejwožebniſche jo, ſbožne hordowaſch, bogate we Bogu. Wono jo rědne, až we tom zaſhu, zož ſiſhi na gořeſbraňe pschigotowane horduju, ſchyknogo ſe hobiſa, zož tu ſiſheznu duſchu roſdroſežiſch možo. Wožebnue pak kſcheli tude ſmužhli waſt starejſchych napominasch, aby we ſchyknom, zož nad waſchymi ſiſhimi hobsamknijofſch, ňesabyli, až ta ſbožnoſcz jich žywieńa nejhufch wotgleđane jo. Němyžliſch ſe jano na jich wenkowne deřehysche, myžliſch ſe teke na to, až ſchuderkano tam, zož je poſczelofſch, hobbane wostanu wot togo duſha bogabojnoſczi a poznoſczi. „Kafi hužytk měl złowěk, gabu ſrowno ten zely ſwět dobydnul, na ſwojej duſchyn pak ſchłodowal?“

A gaž nět wěſho, zo waſho gole hordowaſch dej, potom ſe pſchafcha, na kotrej droſe bužo, zož nad nim hobsamknuli ſežo, nejlepſej a nejwěſcej hordowaſch? Pschichodny rolnik pschizo k pilnemu buru na ſkužbu; pschichodna goſpoſa pschizo do domu, zož ſchykn domazne želo pſchawé nahukno. A ten pschimieſnik Božego kraleſtwa, kafu drogu dej hysch, aby tu ſbožnoſcz doſtał? Jeſus Kriſtus groni: Ja ſom ta droga, ta wérnoſcz a to žywieńe; won jo ta droga, lenž we wérnoſczi k nižnemu žywieńu wežo. Chtož ſbožny hordowaſch zo, možo ako něga tak teke ſinža jano psches nogo hordowaſch. Komuž doſež jo, bogatý, zefczony hordowaſch, ňepoderbiyo Jeſuſa. A gaž wý ſa waſche ſiſhi wězej ňepožedaſch, potom jo to nejwožebniſche pſchafchaňe: Kaf ſaſlužyjo moj ſyn, moja žwoka, malžno a wele ſeňes. Jo pak waſho požedańe,

wascha pſchoſſba — a tak deſalo hynazej byſch — až woni ſbožne horduju, potom jo to nejwožebnějſche, až Jeſuſa ako ſwojego humožnika poſnaju a lubuju; jano tak moḡ ſbožne hordowaſch. Pſcheto k tomu jo ſe Jeſus narožil a do togo ſwěta pſchiſchel, aby Voga a zlōveki, tenž pſches ten grēch želone běchu, hujadnał. K tomu jo ſe žywil, huzyl a ſcherpel, k tomu jo won humiček; we ſnom jo Bog nam ruku podaril, poſnu ſ darami ſwojeje gnady, ſ wodawarium tych grēchow, ſ mozu k nowemu žyvěni a ſbožnoſći. Chtož jomu pſchiſluſcha, ſa nim zo, jo na tej pſchawej droſe k ſwojej ſbožnoſći.

Dlatogo jo to nejwožebnějſche ſchyknego roſhuzowaní tych žiſchi: Jeſus a zož nam we ſnom dane jo. Gaž Jeſus tym žiſcham luby huzynóny horduju ako jich pſchiſchel, jich wednik, jich kněs, gaž we jich hutſchobach ta možna wola ſbužona horduju, zaž žyvěni Jeſuſowe hukniki byſch a woſtasch, potom jo to leſche deſe nałożone. K tomu horduju huzone, we tom ſwětem piſzthe Jeſuſa namakasch, horduju poſkaſowane na tu zerkwi ako to město, zož joko ſłowo ſe ſapoweda, huknii te kjarliže ſe ſpiwaſtich kniglow, tenž k joko zeleſzi ſe ſpiwoju, horduju roſhuzowane we tom, zož na ſtatkach ſmilnoſći a ſtatneje luboſczi we joko klužbe ſe ſtańo.

Dej pak ta hutſhoba tych žiſchi Jeſuſu pſchiſhylona a jomu ſdžaržana hordowaſch, ga ſledožega ſaſej to krotke roſhuzowaní w zerkwi a na ſaré, ga muſhy teke how ſtařeſtich dom ſobu pomogaſch. Starajſho ſe, aby te žiſchi žeden žen roſhuzowaná neskomužili, aby na ſeželu ſ teju woſhadu namſchu pſchiſhli. Pſchahajſho jich ſa tym, zo jim we huzbe jo podatone hordowaſlo, goňſho je doma k piſloſczi a k ſwěrnoſczi we huſtienu. A potom: Wele lubej pojdu te žiſchi na ſeželu namſchu, gaž nan a maſch jich pſchewožijotej. Dajſho naſchym žiſcham we ſchyknom wižech: Teke naſche ſtařeſche maju ſa wožebne, zož nam ſe huzy. ſe pomožnikam we želu pſchigotowaná na to gořeſbraňe kſhél waſ wabiſch: Wy ūebužoſho jo hoblutowaſch, zož wy ako take pomožnikи tude leſche na waſchych žiſchach zynili ſežo.

Wy zomu ſchykne naſchu ſkuſhnoſcž zyniſch nad tými žiſchimi we měnu togo, kotařemuz te žiſchi zaž žyvěni pſchiſluſchaſch deje. Potom moḡ deſe hobraňone do žyvěni ſtupiſch. Woni ſnaju ſwojo huſtoke poſvoňane, woni ſnaju tu drogu: Wono ūeo we žednom drugem to ſtrowe, ūeo teke žedno druge mě tym złowekam dane, we kotařymž dejali ſbožne hordowaſch.

S y n o d a

Choschebuskego hokrejſa jo na waltora, 19. maja, we evangelskem domie měſeče prědny ras ſpod nowym

promiſchtom ſe ſgromażila a hobraďowaſla. Do provinzialsynody ſe huſwolichu promiſcht Kuhnert, farač Korreng Borkoſſki a naſch kněs landrot. Sa tým powedaſchho promiſcht wot ſchakich wězow a staroſežow zerkwinego žyvěni we naſchych woſhadach. Město ſe ſwojimi wžami ūama doſč zerkwioſ, we bliſtých lětach deje ſe take twariſch we Grodskem předměstu, we Žandowé a Schkodowé; teke Strobiče dejali zerkwu ſami ſa ſe měſch. Zož namſchu chyženie a huſhywanie ſw. Božego hſida naſtupa, ga jo ſ zelego naſcha chwalba dobra, měnej abo wězej pak jo ſe ſkjaržylo, až to žyvěni ſtym piſlum namſchuchoiženim ſe pſchezej ūemaka a až ſchykne namſchate dobre kſhěcjiſan ūejſu. S tým roſhuzowaním tych žiſchi we bjaſtowaní a Božem ſłowo ſo dlej a wězej, wožebne we tych domach, do ſlědka; gdyž ſtařeſtich ſwoje žiſchi k Božem ſłowu a we joko drogaſch ūežarže, ga ma ſchula a zerkwia pſchewelit ſežlo, abo ſežla podermo. Teke wot togo ſe powedaſchho, tak žiſchi ūeto we tych ſchulach ſa tým hufiſtenim teje huſhyny tak malo we kſhěcjiſan ūere huknii a to jo wěru a wělika ſchkoda; te ſtarke ūejſu ſa ſwoj zaž ſchuli ſchake ſwětne, ſeſiſke mudroſczi huknui ale katechismus, ſpiwańa, ſchpruchy a bjaſtowanía ſu ſebe ſobu weseli do žyvěni ako wěſte derbſtwo a to zo ſi nimi ſobu do humreſha a jo jich ſi a potykaſ we ſchamnem dole. Ŭeto jo hynazej a te žiſchi naſchogo zaž ūamaju lažke humreſche, pſcheto jim brachujo Bože ſłowo, ten klěb togo žyvěni, woni ūejſu jen ſberali, aby měli ſa ten zaž teje nuſe. We naſchych herbiſtich woſhadach lažy to wěſtchý ſež nad tým, až ſe te žiſchi, teke te nejmeňſche, we herbiſkej rězy wězej ūehuze. Pſchawę bjaſtowané pſchijo ſi hutſhoby, hutſhoba pak poweda we domaznej, moterzynej, niz we zusej rězy a ſchykne te nimske bjaſtowanía, ako ſchuli huknuk ſy, ſu ſchi potom zujy rěd, ſi kotařymž niz pſchawę ſachopisck ūamžoſch. Starajſche, huzęzo waſche žiſchi herbiſke bjaſtowanía, kaſnie, kjarliže, moni ſe budu wam ſa to ras ſežkowaſch! Dalej bu ſpomněte, tak tſchěſha a ſchesta kaſn ſe pla naſ ſwěſtři; teke how ſaſněchu tužne gloſy, wožebne zož tu ūepoznoſcž naſtupa, ta jo we ſchyknych woſhadach ten kořen, ſi kotařymž to gadowate ſele ſe ſwojimi ſhmi plodami pſchijo. S wjaſelím ſe ſlyſhachho, až how a tam we tych domach ſu blidu ſe bjaſtuojo, kjarliže ſe ſpiwaju a Bože ſłowo lubo mète jo.

Naſcha zerkwina huſhyna kſhěſho měſch hobrađowane nad tým, zo kſhěcjiſan ſu zerkwia zyniſch dei, aby tým ſchakim ſphtowanám hobraďala, ako we něteřiſhem zažu ſa to kſhěcjiſan ſe mořkuštaní tych žiſchi dajo. Kněſa farača Bieger Škarboſcjiſki a Benižka měſczański nam wot togo we dobrých ſłowach powedaſchtej, ten jaden wot wejſaňſtich, ten drugi wot měſczaňſtich

hobstojnoścōw. Zož farař Bieger nam jo předkiaſl, běſho taka wotſha bilda wot togo, kaf we naſchych wſach, zož wotkublańe a hobſwornowanie ſiſhi a mleďch luži naſtupa a kaf hutſhobne a kſhute napominańe k pomogańu, aby ſe polepkhylo, až k hoblutowanu jo 1. až neſhu to ſchylnie ſtaréſche a huzabniki ſkyſhali a 2. až we ſhnože ſe wot togo teke ſłownka wězej nejo groniło.

Zerkwne powieſci i Choschebuſkeje wožady.

Wěrowańa: zehny Friedrich Kęatliſowý, mučar we Dęſchanku i Kętu Hobliſchojz je Žylowka, zehny Mertyn Müller i Rogoſna ſe zeſneju Ama Glednych, zehny Hermann Kętreba ſe Strobiz i Mariu Weſnerojz i Beleje, zehny Berthold Tiebach, zasárski meiſtar i Choschebuſa ſe zeſneju Emu Hankojoz ſe Strobiz, Christian Noaſ, želaſcher i Schkodowé i Anna Burchardtojz i Hujza, zehny Frd. Steliň ſe Golkoyz ſe zeſneju Mariam Kęmieniojz i Chmeloſa; zehny Oſwald Wirth, pſchekupz i Barſchczá ſe zeſneju Elju Lužyjanoojz i Chmeloſa.

Samieli nam ſu: i Rogeriza † 26. 4. Anna Winzańska rož. Nowaſojoz, 67 lét ſt., na dnu žož jeje žovka wěrovani mejaſcho, ſpuſchezi wona hobuſu a ſchęzu žywienia a wotejze do ſłodkego mera; ſe Strobiz † 9. 5. Anna, manž. žona kowala Hallmanna rož. Schyminiezojz, 67 lét ſt.; kaf ſbožne ſe bydlí, žož Jeſuſa mam, ſmiersch, gréchy a boli te ſiſhu wěz tam; — † 10. 5. Christiana Męanigowa rož. Kunatojz, 42 lét ſt., † 15. 5. Auguste Nestrojina, 49 lét ſt.; i Depſka † 6. 5. August Wilhelmi, ſynaſch k wjaſkara A. Faſhana, 1 l. ſt., † 16. 5. Elsa, ž. žel. Stanaka, 1 l. ſt.; i Rogoſna † 10. 5. Friedrich, ſynaſch želaſcheri Konzaka, 1 l. ſt.; i Dęſchanka † 14. 5. Elisabeth Sofía ž. pjaſkara Pěrka 7 thžen ſt. † 23. 4. Maria Loviſa, ž. želaſcheri Woreſchka, 3 thžen ſt. Saſzej lube ſiſhetka, kotařez ten kněs jo k ſebe weſef, tym ſtaréſchym k boſoſzi, won paſt tež jo Bog ſchylnego troſchta, won hochkoſijo ſrauone hutſhobny, won dawa ſwojego ducha tym, kenz jago pſchože. — W Dępſku † 23. 4. huiñeitkar Christian Męrling, 84 l. ſt.; poſtſcheschka lét jo na chorej poſtoli lažaſ, w januaře ſamie jomu po 57-létnem manželſtwie jago žona Anna, rož. Schultkojz, tegdy jo won hutſhobne požedaſ i togo podružnikſtwa ſastwiſch do togo domu teje dufche. † 27. 5. Mates Porſch, poiměniom Raſchka 66 lét ſt., wožym ſiſhi žakuju wo ſwojego nana, daschi ta ſmiersch jo jím wſchylnym droga k žywieniu. W Chmeloſe † 30. 4. hudoſa Loviſa Melowa 71 lét ſtara, žog-novane ſéta, gaž we wěre ſu hobsamkone.

Dla ſakopowanu we mojom domu jo ſe Wožadnik ten-ras ſtomujíſ, pſchožym, aby lube laſoware kſheli mē to wodaſch.

Kaž ſe ſkyſhy, ſu Dęſchanare 6000 mark ſwolili, joliz až zerkwizka pſchi nich ſe twari, i takim deře budu woni ju teke krydnusich.

To hobſajzeſie teje nowoſaložoneje ſary pſchi naſchej zerkwi ſe hyſcheczi dlej wotſela, dokulaž magiſtrat pſchawo ſa ſe pomina, až zo nowego farařa hutſhawich, i takim bužo aſle hutſhnoſc huzuziſich, chto togo farařa hutſhawich ma. Kuzdy, kenz ſwoju wožadu lubo ma, bužo tu wěz i hutſhobneju

pſchožbu tomu ſenjoju pſchiruzysich. Won, kenz te złowezne hutſhobny wězo kaž wodne tſchugi, bužo teke tu wěz i lepfchemu hobroſchisich. Tomu buži zefcž a chwalba nimerie; Togo wola ſe ſtani a ſe ſtano.

Bibliſke pſchajſhane: Pſchawe wotgrono ſu ſkali: Friedrich Morling i Depſka, Anna Latakojz ſe Schkodowa, Christiana Žankojz i Chmeloſa, Loviſa Kęulmanojoz, Loviſa Žaſowkojz ſe Žylowka, Friedrich Koſył ſe Werbna. Kuzdy wot tych dej ſebe ūdny ſchpruch na ſeženu pſchi mimo woſholo-waſch.

Dokulaž we ſetnem zaſu wele wenkownego žela jo, budu nowe bibliſke pſchajſhane we naſyūfekem zaſu pſchituaſcž.

Miſionisli ſwěžen i Dęſchanku. Prědny ras we tom lejche ſmy požołnika we ſerbſkich ſtronach ſkyſhali. Maſch luby ſerbſki pſchijaschel kněs Petrifik pſchije k nam. Hutſhoba jago goſtaſhō, aby hyſcheczi ras tudy přatkovat a rovno ten lud, i kotařegož jo huiſchel, ſa miſion dobyl a ſagorél. Kęz ſe ſda, ſmejo teke jago přatkovatne plody. Sſerbiſki ſu ſdak jo ſubowat Božego kralejſtwa a lezrownosich zefto ſe nam porokujo, až „niz ūdawamy“, togo, zož ſe miſy ſſerbiſami ſa miſion nadawajo, ūtřebamy ſe ſromasch. Tež we Dęſchanku jo ſe doſež dawako: wotpołna bu 43,30 mark ſberanych a dopołnia w zerkwi běſho 34,20 mk. kollektu. To woſhebniſſe paſt jo nam ten duchny hužytſ. Tak aſo ten kněs miſionar jo požedaſ we ſwojom woſhznem kraju přatkovasch a won možaſhō to zniſh we Borkowach, žož jo rožony, w Brashnie, w Rogoſnie, w Dęſchanku, w Choschebuſu a we Wětoſchowé, tak ſmy teke my ſe wjaſelili, ſi jago hut ſkyſhach wot tych weliſich ſtatkov Božych. W zerkwi přatkovaschko kněs Petrifik nad ſkłowom Jana 14, 2: We mojogo woſhza domu jo wele hobydleſtow, a won poſtaſhō, kaf miſy tatařami ſchuderkano weliſke požedaſie jo ſa Božym huſnaſchim, kaf jich wele i weliſkeju prozu ſa tym ſtoje, aby ſbožne hordowali a won hobsamku ſi tym ſnatym ſłowom: Sbožne ſu, kenz domojo požedaſiu, pſchetu woni domojo pſchidu.

Dla ūhobſtawnego wedra běſho ten zely ſwěžen tak hutſawomy, až to přatkovatne dopołnia we namyſh běſho, w Dęſchanku paſt běſho potom ten drugi žel, žož kněs Petrifik ſe ſwojego naſgontenja tam miſy zarnymi hulizowaſch. Sſwěženſke město pſchi ſharchobe běſho rědne pſchigotowane, gospodare běchu tribunu a ſawki natwarili, žowęža a ſiſhi ſho rědne hyphyſchniſi. Zož kněs Petrifik jo předk pſchituaſi wot wjaſela a tuženia, wot želaſheri a hobſtarania tam we dalokej zufſe, to ſe ūamožo tudy nadrobnno roſpoivedaſch, poſluchare paſt budu to hobſhawich a ſu hutſhobne ſe wjaſelili. Sſnaž napiſhō nam kněs Petrifik ſerbſke kniglizki wo Afrikaňskem žywieniu. Tele kněs farař Raſmuž ſe Žandowa groňaſhō k nam ſbužezę ſłowa.

Wſchylnym, kotařez i přatkovanim abo ſe ſpiwanim, i wenkownym abo i nutſchikowonym ſu i tomu ſwěženiu pſchi-pomogali, buži i tym hutſhobny žel groniou.

Wožadnik

Zerkwine poweszeži ſa doſno-lužyske ſerbſke wožadny.

Juni.

Wožadnik pſchichada fuždy mjaſez a plaschi na zeče leto 60 pñ.
Skasach jen ſebe deifch pla ſwojego kněja farařa abo huzabnika.

1908.

We dobryma rukoma.

Woni niebuđu ſgubjone do niemiernoſći, a nicht niebuđo je ſ mojeje ruki rubnuſch. Jan. 10, 28.

Bratschi a ſotſchi běchu jaſzej ras gromaze. To žywéne běcho je roſdzelito. Jano ten młodſhy bratſch běcho we iſy wostał a jo ſ dupeńu ſwojego pređnego goleſcha bratschi a ſotſchi pſchepſchoſyl. Tak ſejzechu we tej ſchpize, we kotarejz ako ſiſchi grali běchu. Muže a žony ſu i golzom a žoncjom hordowali. Woni hulizowachu, kač ſe jim ſeſcho. „Ssamotne žywéne“, warzaſcho ten starſhy — won běcho knecht na kněſkem dwore — „na želabny žen ſu te garwony, kenz pſched cholujom lětaju, moje towarishe, a na neželu jo to ſamiske roſwjaſeleńe, niži spod bomom iſchicho lažaſch. Ja ūamam žednogo złoweka, kenz mio lubo měl.“ „Lepej tak!“ wotgroni ta ſotſcha — wona běcho ſe želaſcherom we měſeče woženona — „zo mam ja wot žywéna? Hufku ſchpu, leſche ſatknuschu, žedno ſelene lopeňko i hofna ſ wiženiu, ten muž pſchiniňo wot ſwojeje ſaſlužby jano mało domoj — a na neželu ſe ſroma ſemnu a ſ tymi wele ſiſchimi niži hysch.“ „A zo ſe hlyſhy wot Marije?“ dopſchäfchowachaſho ſe ten młodny nan ſa teje młodſcheju ſotſchu. Wona mielzaſcho, a ten bratsch deri ſ pěſežu na blido. „Deře, až nan tu ſromotu wězej dolabowaſ ſejo!“ Potom běcho dlujko iſchicho. Šagořone, ſkasone, to běcho jim to žywéne pſchiniňo. „A kač ga ſe tebe ſo?“ pſchäfchach ſa ſotſcha togo drugego bratscha. „Želaſch mužym! Gnily chojzijch, jo zartowy wotpozynk,“ groni moj kněs — won hlužaſcho we ſelikej pſchekupniſy — „ale ako ja ſe ſachadne ſhme nogu ſlamach a moja žona ſazwibſlowaſch iſchelſho: ſchykno, zož ſebe ſežarilej ſmej, bužomej goijoju doňaſcz! pſchize moj kněs ſham fu mio: Hanjo, byſchežo dobreje myſki, ja budu ſchykno ſa waž iaplaſchijch! a joko žonka jo ſ tyženju dwojz ſ nam hogledala. Zož fuždy ras ſobu jo pſchiniňo, dožegach ſa poł tyženia.“ „Jo, ty maſch ſe deře“, groniachu te druge, a ta ſotſcha wotre ſe iſdu ſ wozowu. „Ty ſu we dobryma rukoma. Ty maſch rědne, gluzne žywéne.“

Ja ſejzech pſchipodla, ako tak ſe roſgraňachu. A mě jo tu hutſhobu pſcheklojlo, to: Jo ty! ty ſu we

dobryma rukoma! To běſcho ſakſhikane dlymokego požedaňa. Wy nani a maſchi, kenz waſche ſiſchi na hlužbu do měſtow dajoscho, na to ſe myſliſcho: „Do dobreju rukowu!“ Neptſchachajſcho jano: „Kač wele myta? Kač weliſti poſežonk fu godam?“ Pſchachajſcho: „Kači duch ſe ſněžy we domie?“ Zož gole na ſwojei duchy ſgubijo, nedajo jomu to nejſwětſke ſlotko jaſzej. Ja pſchacham jadne a druge we iſy: „Kač ſe ſo waſchomu goleſchu we měſeče?“ „Och, wono jaſlužhjo dobre peňeſe!“ — rětko hlyſhy wot togo, zo wot ſkobodnoſci, wjaſela a mudroſci žywéna dobydño, wot wězow, kotarejz hutraju a lepſche a rědneſche bywaju, gaž to ſlotko ſe dawno hudało jo. „We dobryma rukoma“, myſlij ſe na to, ty moterka ſewesth. „Mojo gole jo deře ſastarane.“ Take grono nejlyſhy wot ſkobodnoſci rad. To ſni tak ſymne. „Ja ſom jo wotemno wotſhiſnula, chwalisch Boga! Drugi ma to ſagrono. Daſchi pſchiglēda“. Grou, zo jo ſchi ſi tomu gonilo? Te luſti a pola? Ta grož počna ſboža? Albo běſtej tej ſwětſej wozy, kenz ſnanilej ſtej wot žyſteje, ſkobodneje hutſhobu? Dajosch ty twojo gole do dobreju rukowu? Do rukowu, kenz jo ſnažotej, kaž moterka ſwojo pređne gole?

„Jo, chtož pſcherez tej ruze by pſchawé ſnal!“ To jo měrno. Chto možo do złowezneje hutſhobu gledaſch? Tužna wěz, gaž něcht do złowezneju rukowu ſe daſch dei, kotarejz ſeſnajo. Tam we domie ſužeda ſwěſchi ſe ſwětlo. Muzna jo moterka ſ luſow pſchihſla, a nět laſuj o ſybanim hutſhobu ten pređny liſt, kotaryž jeje žonka ſ zuſby jo pižala. Jo wona we dobryma rukoma? Stej janželskej ruze? Stej parnochſche ſiweſchá?“

Daj twojo gole do dobreju rukowu. Žaden ſeſcho pſches wodu. Ako hobſchejd braſchо wot moterki, ſaſchо wona: „Ja ſchi pſchivěžom ſe ſloſchaneju niſchu. Moja luboſcz ſo ſ tebu, ta ſe neſpcherijo. Ta dei ſchi domoj ſchegnus, gaž we tſchachu ſy, mě a tebe ſamemu ſgubiony hysch“. Moterzyna luboſcz, to ſtej dobrej ruze, tej ſtej iužo mlogego nažlej pſches ſchamnu dlym, do kotarejz padnul by, gabý moterzynne hoblizo ako hoblizo hoplewajuzego janžela pſched nim ſe nejſwětſhilo.

Ale chto wę! Teke moterzyna luboſcę možo ſe ſlamasch, gaž ſwoju mož ūeschęgńo ſ jadneje možneje ſcheje, dlymscheje luboſczi. To jo ta luboſcę togo, kotoruž pſchiſteli jo, aby złowezne dusche ſe ſhwętej gluku połnił. S možnymi goſdżami jo won tu ſloſhamu niſč ſwojeje luboſczi na ſwoju kſchizu pſchibil a jo ſ ūeju twardo naſchu hufchobu hoſwęſał. Ta luboſcę naſchego knęſa Jezom Kriſtuſa: to ſtej tej nejlepſzej ruze. Tej ſtej južo towſynty uaflej pſches nusu a staroſcę, towſynty pſches wojowanie a tſchadzy. Nejo twojo gole pſchi gořeſbrau ſpiwalo: "Ga wſej nět mojej ruze a iweź ty mē!" A nejo to twoju ſhamſtu duſchu možne gnušo? Ty maſh iweliku staroſcę wo ten pſchichodny zaſh twojich žiſchi. Se Idſami we wozyma gledaſch ſa nimi, gaž wot tebe du, tu ſhamſtu, po-tajmnu drogu do žywieńa. Žo du? Dlatogo połož je do teju nejlepſzej rukou. Wot malego ſwęz jich duſchu ſ tym, fenž jo gronił: "Nicht ūebužo je ſ mojeje ruki rubnuſch a woni ūebudu ſgubjone do niſmeruſczi". Potom byſch dobreje myſli. Woni du dobru drogu. Jim wita dobry konz.

Spytowanie we domie starejzych sa tchesczij-
jauske wotkublanié zischi.

We ſlednem Woſhadniku běſho wot synody Chosche-
buſkego hoſtreſſa piſane a hoblutowane, až ſchyne
ſtařejsche ten pſchednoſť kněs farařa Bieger Škar-
boſečaňſkego ſlyſchali nejſlu: „Zo kſchěczijska zerkwja
zyniſch dej, aby tym ſchakim ſpytowaniam hoborala,
ako we nětejſkhem zaſhu ſa to kſchěczijske wotkublańe
tých žiſchi dajo.“ Tak zomh ſ togo pſchednoſťa how
nězo wotſhichčezaſh, to, zož wot tých ſpytowanow ſe
jo groniło, ako we domě ſtařejschych ſa to kſchěczi-
jaňſke wotkublańe tých žiſchi dajo. Š togo budu
ſtařejsche wižesč, zo woni zyniſch maju, aby takim
ſpytowaniam hoborali.

To pr  dne wot Boga hustawjone m  sto sa wotkubla  e z  schi jo ten dom. Man a moterka dosta  otej to gole s Bozeje ruki; wono hordujo we tom   w  tem dupe  u Boze gole, pschim  estnik a zlonk Bozego kraje  stwa a ludu. Starejsze maju tu   lu  chnosc  , to gole tak wotkublasch, a  z hordujo, k zomu  z hustwolone a hu  schone jo, maju tu hobno  zku na tom winowem k  u Jesom Krystusza k hoplewaniu a k zyszczeniu, aby plod pschi  aszla, maju se schylnieju pilnosc  zu pschigle  dasch, aby to gole gotejrobsko k Bozej zeszici, a woni s nim ras psched Boze hoblizo stupisich mogli s tymi   lowami: Lej, how   my a to gole, kotarez nam by dal.

We dokle starojszych dej to przedne szemre do
ziszczezeje duszhe hufete a jogo s chojzenie a roscze

hoplewanie hordowasch; how hulizujó ta moterka nej-
þerwej swojemu goleschu wot Jeſuha, togo pschijaschela
žiſhi, how huzh jo tej ruze ſtyknisch a bjawtowasch,
how hordujo ta luboſcz k Bogu a k joga ſłowu ſbužoma,
how jo předkpočaſi we ſchytnych dobrych pozynkach a
pschihuzeńe k ſchytnomu dobremu, how ſe hukno,
ſchytnogo nezystego a ſlego ſe žadasch.

Tak dejalo bysch. Ale tak ňejo wětšdy žel. Ten dom ňejo wězej to město hoplewaná křečcjiánských nałogow; te nałogi ſe minu. To modlenie ſu blidu ſe ňestano wězej; žedno duchne spiwańe ňesni wězej we tych domach; žedno přatkowané ſe nelaſujo na ňezelu; ta biblija lažy we roſčku a jo k nizomnemu domaznemu rědu hordowała. Živno jo, až weto moterki dajo, kenz ſwojim žifcham někotare modlenia nahuze; mloge jo zyhne, dokulaž huzabník we ſhuli ſa nimi pſchaftha, mloge ſ togo gońenia, nězo tomu golejschú do žywienia ſobu dasch, zož jomu ſhwetlo a kij bysch mogło we ſhamnem dole. Te starejsche ſe chylaju how pſched ſwojimi žifchimi. Te ſrosczone ſnozou wězej ſobu bjarowasch, ſobu spiwasch a to přatkowané křiſtchasz. Tak jo ňezhy te starejsche tež wězej.

Gaz pak tchesczijanski nalog be mino, mino be teke to wjazele nad tchesczijanskim zhyvenim a to goenie k dopolneniu swojich bluschnoscjow. Zoj Boze slowo we domie swojo pchawie mesto wzej nama, tam jo teke nama we hutshobe. To zhyvne niejo s Bogom a joga slowom wzej swesane. Gaz pak starejsche psched tym nejhuchym be nechylaju, ga namogu woni teke tym zischem nexo bysch, zoj zescze. Pschedto jano ten zlowek be zesczi, lenz we pozhushchnosczi pscheschiwo Boga ako swojego knesa be zhywi, psched joga hoblizom chozzi, s nim hoblada, joga slowu plaschesch dajo a jo lubo ma.

Starejsze ſe niezromaj, pſched ſiſchezyma hufchyma
wot węzow powedaſch, tenz ſa nie pſchitſtojue nieſbiu;
żadlawe ſłowa ſe grońie, węzy ſe stanu pſched ſiſchezyma
wozyma, tenz ſchykno pozne ſazuwanie ſtaſyju. Wele
ſchkodn zyńe ſchake zaſzniki. Dobre knigly ſe ſnewſeju
do ruk. Lěſche niejo zaſ a ſyńe pſchiniaſu te zaſzniki
doſež, tenz kuždy žen do domu pſchidu. Wono dajo
zaſzniki ſi ſchěſcijiańskim duchom, ale we ſwelich domach
ſe laſuju take, tenz togo ſchěſcijiańskiego ducha ſro-
mosche a ſchyknu wěru na Boga ſi hufchobu huryjju.
Ako złonk jadnogo abo teke někotarych towarſtwow
(vereinow) jo ten nan zesto ſi domu, na tych ſwěżeńach
a rejach tych towarſtwow wſejotej nan a moterka žel,
zesto teke te ſiſchi; žeden ſiwi, až rano we nich to
požedańe naſtańo, teke ras do takego towarſtwa ſtupiſch.
Teke starejszych ſieroſym goni to gole, zesto do jadnogo
a drugiego towarſtwa. Bož ſuſzeda Mieto možo, možo

teke naſch Mato. Won hordujo po górejbrańu złonk we towarzſtwu ſpiwaŕow abo kołaſzaŕow, jo tubakaŕow. A gaž won nět ras někaki amt we towarzſtwu ma — zo nejo ſ naſhogo kjarla hordowało! K tomu ſchyknomu ſluſhaju pěnje. Doma nejsz u k doporāku. Tak muzy ſe někaké žělo pytaſch, fotarež dobru ſaſlužbu dajo. Młogi bertyl žyta a howža ſe miňo ſ brožně, mimo až nan jo wě, zo jo wostał.

Ten muž płaſchi we tudem zaſhu wězej ako něga. Won ma žel na ſchatim ſtaſtojanu, ma to pſchawo huſwołowańa do krajſta a ſemſtwa. Schake duchy jago hoblažiju, aby jago na ſwoj bok ſporali. Won ma ſe ſa nězo woſebnego. Won ſe nedaj o niz wězej ſpodobaſch. Tak dajo teke ſwojim žiſcham wězej fryjota. To wotkublańe we domie ſe ſteſtańo wězej ſa pſchawdoſcžu. To gole hordujo deře ſežokane, ale ta witka ſe něſchwiga. Te žiſchi ſe ſeboje wězej. Ale wono ſe teke nōzo, až wot drugich tym žiſcham ſe nězo zyni. Teke wot ſchulača niz. Nepleznosceži we ſchuli ſe ūemarſtaju; wot ſchulača ſe ſepróveda niz dobrego, ſe ſežoka, gaž jano gole potuſhio; jo, ſtařeſſche napominaju ſwoje žiſchi ſe ſeprózluſhnoſcži pſcheschiwo ſchulača a ſkaſyju tak tu bojaſn a poſluſhnoſcž pſcheschiwo ſchulača, fotaruž pſcheschiwo ſtařeſſych dawno wězej ūamaju. We takich domach roſtu welle žiſchi górej. Niz ſchylnę, pſchedo teke roſymne ſtařeſſhe dajo. We ſtařeſſych domie ſhamem naſtanu te ſpytowanu ako ſa to ſchěſcijanſke wotkublańe tych žiſchi dajo. Kaf možo we takich domach gole ſe wotkublaſch, až ras nad ſpytowanach dobydño, tu pſchawu drogu zo, pſchawdoſcžiwe a ūeſmaſane wostańo, hutrajo we hyschu ſa tym, fotaryž ſednogo grěcha nejo zyni, teke nejo ſedna hobschuda we jago hutsch ſamakana hordowało.

Tomu wotkublańu žiſchi we domie ſchkoži teke, až nan a moterka wedno gromaze ūeſtej, gromaze ūeſelatej. Welle, tenž na ſeleſnižy abo gotnižy abo howazej niži dalej wot domu želajnu, pſchidu ako wjazor domoj. Te žiſchi ſu moterzynyma rukoma pſchiruzone, fotarež zefo doſez poměliwej a poſlabej ſtej, a moterzynne hoko ūamožo teke ſtańe ſa nimi glēdaſch. A gaž ten nan ūeſelu doma jo, ga jo wěſče to ſlědne, zož zyni, to wotkublańe tych žiſchi. Won zo měſch měr. Te žiſchi gańaju a ſogole najbý abo gaž wědra dla we jichy wotkaſch muſe, ſporajo je ſ tolom ſ měru. Běſczej pak pyta lubej we kjarznie to gmeiſtwo wjazbnych towarischiow.

To jo woſčha bilda wot wotkublańa žiſchi we domie ſtařeſſych. Až tej zerki we takej wězny welite žělo naſtańo, ſe roſmijo. Ale ta zerkiwa bužo jano potom plody žněſch, gaž woſebně te ſtařeſſhe nad ſwojimi žiſchimi ſwoju ſluſhnoſcž zynie.

Moj luby ſwěrný wejſzański dom.

Tſhi ſēta běch we zufbe. Ale ſ hutſhobu běch ſtańe doma, zož ras we žuťach moterka miňo powitaſhio, gaž muzy wot gracha abo wjaſohy ſe ſchule pſchijech; zož nan ſe wjazoru na lawze pſched ſučami ſejzeſch a wotpozhywaſhio; zož na klinie starego nana ſejzeſch derbech.

Ako domoj ſe roſchach, běſchho ſchylno proſne. Nan na ſhiersch chory, moterka we roſe.

Ale ten dom běſchho hyschczí ten ſtary. Ten duch ſbožneje moterki běſchho hyschczí we ſchylnych rumach, fotarež wona ras postupila jo. We tej ſchvíze, zož moje kolebki ſtojachu, zož wona nad ſwojim goleschim bjalowaſhio, zož mě tej ruzyzze jo ſtiknusč huzyla, zujach jeje dych. We kuchni, piwnicy, zož tak zefo ſa neju žeh, wizech jeje luboſez hugbaſch, jeje staroſczi bydlisch. Ja wizech hyschczí to město we piwnicy, zož te ſlědne ſerwene jabluka ſchowala jo ſe wjaſhelu tych malych. Moterzyna luboſez ūamožo humtſch; zož ras ſe jo žywila, lubowala a ſcherpela, tam jo ſwěte město, žredlo, ſe fotaregož žiſchega luboſez ſe ſaſej ſe mozujo.

A teke nana ſnoj ūamožo podermo pſchelath hysch. Te bomy mě poſvedachu we wjazornem wěſchiku wot młodego zaſa, ako nan je jo ſajzał. Te žněſchu ſdiale poſa ſpoſvedachu: My ſumy to myto twojego nana žela a mije — ūebyſch ſeden ūežekowny ſyn.

A ty ſuba zerkiwička, kaf lubo ma ſchi moja hutſhoba. Pſched twojim holtačom ſu moje woſčy ras doſo kłečnuli a tebe ſwěroſcž ſlubili. Pſched twojim holtačom ſu ten ſwěſt manželſtwa hobsamkuli. Pſched twojim holtačom ſom teke ja kłečał, a zož we žyvěni mě ſube a ſwěte běſchho, zož moju duschu troſchtujo we nuſy a ſhierschi — pſched twojim holtačom jo mě pſchekhaſhionne do hutſhobu ſchlo. A we twojom chłodku wotpozhywaju moje ſube, ſtařeſſhe, bratſchi a ſotschi — žona a žiſchi.

To jo moj dom. A tak wižim po zelej woſčzoſkej welle wžow, welite a male, we nich gluzne a pilne złoweki bydleze. We mlogej stroňe ſom był, ale ſeden kufk ſeſte ūejo tak moju hutſhobu roſwjaſeſlik ako ten, zož ſ hutſhanyma rukoma — na mojich woſčzow derbſtwa — moj ſchedny klob ſebe ſejom a žněſom, zož togo ſuſeda ſnajom, jago gluku a jago ſchimdu, ſe fotarymž moja hutſhoba gromadu ſroſčona jo. Bog žognuj ſchi, moj luby ſwěrný woſčzoſki dom!

Zerlwine powieści i Chojchewskie wożady.

Wierowańa. Zehnny Paul Horn, assessor w Chojchewsu, se zezneju Ann Sachsoj w Strobizach, hudojz Friedrich Paulik w Strobizach se zezneju Ann Schützoyz i Thiemanojz, zehnny Frdr. Mucha, wjażkar w Drenowę, se zezneju Ann Taikojz i Maiberga. „Gaž my we tom hwojim goleschim, ga mamy my gmejstwo mjašy żobu”. 1 Jana 1, 7.

Sameli nam žu: † 3. 6. Lisbet Rosa Matuschkojz 5 lét stara; pschi rēznizy grajuza jo he hobžunula a s mosta do wody padnula a he salaka, kafe hulekane sa tu bogu mamu, kotaraž doma sa hwojim goleschim zakascho, a sa togo nana, tenž hwojo wjażele, hwoju rožyżku dejascho sgubisich; a hyschezi drugi hopor pominaſcho ſebe woda: na 8. 6. samie Louisa Klawiz, 10 lét st., kotaraž pschi kupańu we rēznizy jo pschesymačka a po krotkej chorosczi hujſchla, tchēchci kaſchcz sa jadno lěto we tom domie. Wy schyfne, tenž s tyma domoma žakujoscho, podajſcho he do božje moźneje ruki, aby won waž pohuſchyl we hwojom zažu. † 18. 6. Friedrich Karl, ź. schaffnara Frdr. Graska, 16 dñow st. † 23. 6. Paul Rückmann 15. I. st.; teke how ſiejo we tom welikem tużeniu drugego troſtka nežli pla ſtogo, tenž groni: pojzco ſu m no, tenž wy hobschěkane ſczo. We Lakomej samičcej dwě lubej goleschi: na 17. 6. Anna, ž. želaſhera Starika, 4 mjaš. st., na 18. 6. Gustav, ź. murata Žrdr. Schada, 6 mjaš. st. Boženie, o moj nan, boženie, lubſcha mama, ja juž do ſebja du, ga dobru noz nět wama, zo tud na ſwēſche jo? niž aſo grēchna mož! Ga tužne ſebužeo, wam ſawdam dobru noz! We Sasbach † 6. 6. hudojwa Anna Matuschyna 79½ I. st., dlužke lěta jo aſo hudojwa Bogu ſlužyla we wērnoſczi, něto jo doſtala ten měr božego ludu. W Chnielowe † 13. 6. Friedrich, ź. bukñara Karl Schultchena, 7½ I. st., † 22. 6. studniar Friedrich Ruben, 41 I. st., ſawostawijo hudojwu a 3 žiſchi. Bog jo naſcha a dowera a ſejit, naſcha pomož we tych welikich niſach, aſo naž ſu podejſchli.

Žeñzhyra pomož w Strobizach jo hobſamknula, ſama ſebe hwoju wjažu twarisich. To želo naſcheje ſmilneje ſotſhyn ſo deře dopředka, wona ma ſ tymi chorymi a starymi nadoseč zyniſch. Žužo he myſlimy na to, až bužomu dejasch drugu ſotſchu pschiſtawisch, kotaraž by ūteſche ſiſchi wotkuſkala, až ſtarejsche je we dobryma rukoma weže, gaž ſhami ūamogu ſa nimi gledaſch. My ſhami teke ſujomu dlej wezej hobschězu, až ſ naſchymy gromadami dejmy how a tam ſchēgnisch; ſmyſliz w ſchuli, ga ſu te ſawki hufke ſroſczenym lužam, ſmyſliz w goſczeñu, ga to ſaſzej mložim he ſeſda. Togodla nejlepſej gaž ſy we tom hwojom. Naſcha wjaža dej ſ takim hobschimy ſydlene ſa nekotare ſotſche, ſchyn ſa te male ſiſchi, ſa mloženize a ſejne ſowęza, kotarež budu do towarſtow ſeftypasich, dalej wetschui ſurli ſa naſche gromadu a namſchy. Bog daj ſ tomu wſchynomu hwoju ſognowanu a wež naſche drogi ſa hwojim ſpodbaniem.

Na Broſchma ſiejo he lětoža namſcha wožaržala. Taſama Boža ſlužba dejascho he žaržasch ſpomiſtch u na to, až naſcha wožada jo předny ras na tom dñu Bože ſłowo po evangelskej huzbe ſkyschala we leſtce 1527. Na ſtrortk pak jo negodny ſen ſa namſchu, togodla bu do radu dane, až dej psichodnie ſužde lěto na Jana někati zerlwini ſhwēžen ſe wožaržasch a to poředu we tych wžach. S togo ſměju ſchýkne wezej ſognowanu aſo wož doneteſtchneje namſchu.

S drugich wožadow he ſkyſchy, až teke Janchojske ſwōju zerlwju wenſach a nutſchilach pořežiju. Sa troſti zaž ſwēſche woni ten ſen, žož ta zerlwicla rowno 100 lét ſtvj. Kſchelo hyschci wele ſognowanu ſ ſieje he hulēwasch na tu wožadu.

Krajny ſwěſt ſeñzynych towarſtow mějaſcho ſobotu 27. junija w Rogoñskem parku konzert. Schyfne towarſtwa a kněža ſu ſ tomu bogasche darili ſ jězi a ſ piſchu a jo to zeſe jaden jědyn ſhwēžen był.

Vaſnizku ſa ſiſchi. Na poli lažaſcho ſernko. Gospodař běſcho jo tam ſaſel. Wono běſcho wéigin ſegluzne, płaſkaſcho a zaſobiſtch zelo. „Zogodla jo mě ten ſky gospodař how chyschil? Muſhym ſtaſch a bědne ſginuſch. Kaf ſhoplo mě jo bylo na ſurli, žož my ſernka gromaze lažachmy w luboſczi ſ ſebe! Zogodla ſiejo mě gospodař lubej do mlyna dał, aby mlynik ſe miňo bělu muku hujſkał na klob dobrym lužam? Abo zogodla mě ſechnytaſ golubju, tenž tak pschijasne pscheze na naž gledaſch, aby ten he ſe miňu možował? Pschileſh hem, ty ſarmy ptaſch, ſ hufchym a weſmi mě, daſhi ſy dobry abo ſky, ja ſiok tudy na wěſnej ſemi ſguſch.“ A to ſernko by tak dalej warzało, aſo ſeňažejuz ſe gruſla pschiwali a ſernko ſakopa. Maſ na ſajtſha ranu gibſch ſe na tom měſcze ſe ſeňe zerwemy ſek. Duscha perweſtchego ſernka mějaſcho na ſebe luboſnu nagleđnu ſkunizku. A wona ſiok wěriſch, kaf ſchajſna něto jo. A gaž he hogledujo a głowku poſwiguojo, aby ten Božy ſwēt wizela, ga južo ſkote ſkyñoju poſchka a koſhy a naſtym wetschik grajo ſ ſieju. Tegdy ſaknu wona: Kaf ja běch ſeſpojne ſernko. To jo južo wěſta pschawda, až moj ſebjaski woſch ſeſdaj ſikomu ſguſch. Wona roſniejo w ſchynomu wéigin deře. Wona jo mě nowy ſchajſnejschy ſhywot dał, kafa ja ſom glužna, až won mě tak lubujo. Ma wjažor pak přednego dňa hwojego nowego ſhywenia jo wona he pokorite poſkoniſta a modliſta: Štom maſ ſtabe ſpělko, mam rědne pyſch ne ſgělko, — daſiz Bog mě ſmilnoſcz, budu jězno narofcz.

Se Zirkewnita.

Sſerbſke ſarače hokoło Budyschyna maju mjaſy ſobu wožebny ſwěſt, žož woni ſchyno to, žož ſerbſke wožady naſtupa, ſhami hoſraduji a hufcaviju. Na hwojej ſlědnej gromaze ſu hobſamknuli, až pschi ſakopowanu ſe ſeſdaj wezej ako jadno prátkowanje žaržasch, aby bogate luže ſe ſiwerliſali ſ dwojim abo tſchojim prátkowanim. Sa to pak ſchē hudy m lužam dermo prátkowanach. Teke hu naž by wéigin rědne bylo, gabu ſerbſke ſarače we luboſczi roſpominali to, zož jich wožadam ſu huzylku jo.

Wožadnik

Zerkvine pošećzi ſa dolno-lužyske ſerbſke wožadu.

Juli.

Wožadnik pſchichada kuždy mjahez a plaschi na zeče lěto 60 pñ.
Skasach jen kebe dejſch pla ſwojego kněja ſarara abo huzabnika.

1908.

We Božej ſchuli.

Wy ſami ſežo wot Boga huzone, že mjaſy ſobu lubowasch. 1. Theſſ. 4, 9.

Ta Liſa a togo ſchlodarta Lena úamožaſtej že huſtojaſch. Južo ſchuli niz. Gaž ta Liſa jeje němernego iſyka dla ſchuli woſtaſch mužaſcho, roſpožedaſcho jo ta Lena po ſchyknych dworach. A gaž ta Lena něžo nehoſpchiné a naſčokana hordowa, něſamku ta Liſa ten zeh ſeň ſwoju gubu — lutnego wjaſela dla. Hyschezi goće běſho poſdzej, ako ta Lena togo ſchlodarta krydu, kenz tak wele wot togo ſwěta hulizowasch a tak rědne ſchtuzki ſpiwaſch možaſcho, ta Liſa pak něwoženona woſta. Nět bydlaſtej hobej we tomhamem domie. Ta jadna poſožza kluſchaſcho tomu ſchlodartoju, kenz ſkoru kopizku ſiſchi we dwěma ſchpoma mějaſcho, ta druga tej Liſy; jeje ſtatejſtej běſtej rano ſamtelej, a wona že ſežwi ſe ſchakim žělom, tak deře ako žěcho. Tej žěnskej ſmakalſtej že kuždy ſeň wjaſy, na dwore. Wonej že negronaſtej raska wot Boga. A jadna hoſpožedaſcho tu drugu.

Tosch ſchore ten ſchlodat; lěto poſdzej lažaſcho na kſarchobě. Ta Lena mužaſcho že wělgin pilnowasch, nežli te ſiſchi ſroſzonne běchu a tu moterku podveraſch možachu. Ale tak ako žinba jo, to burske žělo nebzloži tym mlodym wězej, jadno ſa drugim hulesche a žedno že neroſchi wězej do ſwojego gněſdka. Woni poſlachu tej moterze ſeňe ſi zuſby. Jeje ſtarſtwo běſho bžes staroſci. Ale weto groni zesto ſi požyhnenim: „Wono jo pſchi mno tak ſchicho!“

Tej Liſy že nejžěſho teke nedeře. Wona poderběſho jano mało a ſežari wot togo malego hyschezi nězo. Ale nicht ju němejaſho rad; zaž ſywieńia jo jano ſama ſa že ſe ſtarala a nejo ſa nikogo wjaſelim a tužzy ſchafala. Tosch ſchore. Ta žěch ſi nej, a ako te žuča wotzyňich — ja nědověrach mojima wožyma — tam ſtojaſcho ta Lena a chložeſcho teje ſhoreje hoblizo. A tu ſupu na karieńkach deře nejo teke howazej nicht tam ſtawil ako ta Lena. „Bo? Wy how?“ „Jo, južo někotare dny. Wona žaloſci jadno žajtſho tak wělgin. Tosch ſom ras ſi nej hoglēdaſla.“ „Gaby tu Lenu němela“, huwołaſcho ta Liſa, „we žaloſci by koňzowala. Ta nějšom wězej

wěriła, až hyschezi dobre luže na ſwěſte dajo. Nět wěm, až naſch kněs Bog hyschezi ſtwoje janžeſe ma.“ Zo běſho že ſtało?

Ta Lena pſchiže ſobu ſi žutam. „Wěſho, kněs ſarar, ja ſom pſchezej pſchihuzona byla, ſa někogo že ſtarasch. Wot togo zaža, žož moje ſiſchi ſchytne we zuſbe ſu, ſom zesto měniла, ja nějšom wězej ſi nizomu we ſwěſte. Nět mam ſaſej někogo, ſa fotaregož nězo zyniſch mogu. Jaden muž ſa někogo we ſwěſte byſch, niz jano ſamu ſa že. Potom jo akle pſchawę ſywieńie.“

A ako raſ tu Liſu ſamu poſmakach, poſnaſcho mě: „Kak zesto ſom požedala, aby ta Lena a ja mjaſy ſobu dobrej bylej! Ale ta guba běſho mě ſamkóna. Ja nějšom žednogo pſchijasnega kłowka namakala. Nět mě jo, aby we ſebju byla. Gaž jaden tak ſtarý jo ako ja a ſama žedneje złowezneje hutſchobý, kenz ſa jadnym pſchafala — te ſnajabne zoju jano moje ſeňeſe — potom jo jadnomu ako mojim ſtruſkam, kenz zeh týžen ſoblata nehordowachu, nežli ta Lena pſchifchla jo. Jaden poderbijo někogo, kenz jadnogo lubo ma: howazej ſgino lažnoſci dla“.

Tak ſtej hobej do Božej ſchule ſchlej a ſtej huknulej, že mjaſy ſobu lubowasch. Ale ſiwno jo, až naſch kněs Bog jeju jo ſerivej ponizyſch mužał, nežli to nahuknulej ſtej. My złoweki ſmy ſiwny lud. „Tam ſejži naſch Bog na ſebju“, groni jaden bogabojaſny muž, „na ſloſchanem ſtole a ma ſwoju pſchawizu hutſetu pſches moča a až tu koňzu teje ſemje a ſwoju lewizu poſno ſtrowja a dobroſchi“ — a my złoweki zakamy, až won bijo, nežli bećomy, zož we hutſchobnej dobroſchi nam podarijo. To ga třebne, až mlogi muž ſerivej na ſlědnu chorou poſtolu poſložony hordowasch mužy, nežli huſnajo, kaki poſkład wot ſvěnoſci a luboſci we hutſchobě ſwojeje žony bydli, a potom ſi wele ſdhami jej wſchytne te groſne kłowa wotpſchobýjo, ſi kotaryniž ju zaž ſywieńia jo nuzil? Mužy ga Boža ſchula pſchezej jano ſchula byſch, we fotarejž tu kſchizu naſkomy? Nedajo žednu drugu drogu, aby mudre hordowali, ako jano pſches ſchłodu? Takeje drogi koňz jo tak zesto ſlamana hutſchoba, ſagotone ſywieńie. „Wy ſežo wot Boga huzone, že mjaſy ſobu lubo-

wasch", nesachopijo taką škula he južo rano? Schytkne dobre duchy wotzuscheju we naſchej duschy, tak zefo poivedam y wot lubowana a ſluženia. We naſchych hutſchobach ſpiwaju janželske globy lubožny kjarliž poſno ſtebaſteje ſbožnoſczi, a pſched naſchyma wozyma lažy paradiš, we kotaremž ſbožne złoweki chioze. „Bog jo ta luboſcz" — ſ jogo niſterneje duſche padnu ſchkrizka do togo ſchamnego ſwēta, toſch ſwēſchaſcho he ſ pređnega złoweznego hoka ta ſchein luboſczi, tenž to ſwojo nepta. A wot togo zaſa jo, aby Bog ſam pſches naſche domy ſchel a ſaklapał ſe ſwojim palzom do žuri: „Lubujiſcho he, potom zu pſchiſch a wažch ſtañny goſež byſch".

„Wy ſami ſežo wot Boga huzone, he miſyň ſobu lubowaſch" — to dej ten hužytk ſchytinogo naſchego žela, ſtarania a wojoوانia byſch. Wy ženomu ſ dybanim hutſchobu a ſ pſchelaschim ſnoja ſa towſynt wězami. Ale tak zefo naſgonijomu, až žiſhi běchmy, tenž we pěſku grody tware — na drugi žen ſlamjo he ta ſela kſchaſnoſcž ſpod rukoma. To, zož nam wostańo, ta luboſcz jo, kotaruz drugim hopokafali ſmy, jaden dar, tenž hužoku dań tej ſamſkej hutſchobe pſchinuſho. To, zož naſ bogathych hužyniſho, ta luboſcz jo, kotaruz ſwérne ſmy hopokafach derbeli, pſcheto lez tež ſchyluo ſajžo, ta luboſcz wostańo.

Bog ſam jo ju naſ hužył, won jo nam togo iwerha luboſczi dał, Jeſom Kriſtuſa. Chtož wot joga luboſczi jan ſchkrizku we he zujo, togo hopſchiniejo možna ruka, kotaraz naſ ſchegnū ſ teje ſachadnoſczi, ſe wſhytkneje ſymlneje luboſczi, tenž jano to ſwojo pyta, a ſwiga naſ goćeji k Božemu nebu, we kotaremž ta luboſcz he ſwēſchi we nehuſronezej kſchaſnoſczi.

Wono jo nezo ſiwnego a kſchaſnego, do Božeye ſchule byſch.

Wjazoruň mér.

Ten žen běſho ſchoply a bogath na ſnoju a miſy. Wono běſho rowno aby to kſhyńko tu drogu domoj wězej namakaſch namogło, dlužki žiowny žen. Kaf zefo deře ta žonka ten ſnoj wot togo wot kſhyńza hopalonego hobliza jo wotčela, aby jej do wozowu nebežal. Kaf zefo deře ten mloženž jo ſdychnuſ: „Och gabý jano to kſhyńko domk ſchlo, mojej ſekhta-panej ruze a kołeni mě bolitej wot wěſuńa ſknopow". Wono jo ta mložina, kotarejž złonki hyſchęzi tak měke k twardemu želu ſu a te pateze ſchěni kſhyńza hyſchęzi tak iwelgin zuju. Wona požeda we pilnem miſowanu wo ten ſchedny kléb ſa wotpozynkom a měrom. Ale teke ten hobtwarzony muž, tenž južo huſchęj 30 lét ſ wotſchęju kožu to žyto poſezo, ſdychno a poglednū ſ mužnyma wozyma goćeji k kſhyńku. Gaž jano perwej ten chłodk tych bomow pſchi droſe dleſhky hordujo a

k naſhomu polu dožega — tak deře bužo nam byſch. Ale tam ſlěſh ſtoj hyſchęzi jaden, starki. Pochyloný ačo to ſdružale žyto, jo teke won, běle ačo te ſpelka ſu teke jogo ložy. Hyſchęzi żaržy twardo tu kožu, ale ačo te poſezone ſpelka he tſchęzeze dołoj padnu, tak tſchęzotej he teke tej ruze, kotarejž je poſezotej. Jano rěkto ſtoj na jogo hoblizu ten ſnoj, někotare chrapki jano kapaju wot zola ačo kſledne, ſamotne ſdychnieňa ſa miſownym želom žywieňa. Jadno žowczo wot 18 lét, ſ rožowatyma rukoma a ſizoma, wotebera jomu. Stary nan jo ſ tym žowcjom ſwojego ſyna, tenž how na ſchoplem žiownem dñu na ten wotpozynk wjazora zaka. Teke won jo južo někotare raje k kſhyńku po-gledaſ, kotarej južo 75 ras to leſche jomu ſchople jo hugotowalo. Hyſchęzi pſchezej pſchiže ta chłodnoſcž wjazora, wona bužo teke ſinba pſchiſch. A wona pſchiže. Ta koža jo tupa, wona ūnozo wězej. Ta mož jo hudana, tej ruze ūamožotej wězej — toſch he chyla to kſhyńko domk, tak ſchiche a bléde, rowno aby ſamo wot ſchoplego drogowańa mužne bylo. To binzańe kožow huſchichno. Te kſledne ſknopy horduju gromadu ſeftajane. Te ptaſhki ſu k wotpozynku ſchli. Wot daloka ſněju te wjazorne ſuki tych ſwonow a ſchęgnu te hutſchobu k nebu. Ten wjazor je ſwojim měrom jo pſchiſhel! Te ſezki du domoj. Kaf ta mložina tak malžno tu miju ſabydño. Gluzna mložina! Wona kſchaža tak malžno, rowno aby alle k želu ſchla a wot žela neſpchiſhla a ſpiwa, kaf jo naſuknula jo:

Dyž nam lipy roſkivitu, ſezki kožy klapaju.
Šiwy ſano, rožow nano, ty ſy ſtruſki hobražiſ,
ſezkam klobyk huphyſchnil.

Szezki kožy na ramie, žytka ſu juž doſdrane.
Zakub ſwēty, ſezči měty, ſ nebu dołoj pſchiwola:
Byſſho! Bog ſho hobraža.

Koža binz, ſallinka, ſchęzke ſpelka podruba,
Take ſuki, ſ pilnej ruki, klinze kſchaſnie po polu,
Ač te ſwonu neželu.

Wenkow potom nawijscho, podla kjarliž ſpiwajſcho;
poſloſchenie, huphyſchienie, miſyň kožow ſawijſcho
a ſe žyžom hobiwěſco.

To ſknop ſuchy we brožni, kuždy pon he wjaſeli,
Radowanie, ſekowanie, napołni te hutſchobu,
Širopy, brožnie, komory.

O ty gluzna burſka mložina, kaf kſlodki wjazornu mér hobtwarzhiſho twojej rožowatej ližy! Pſchi gotnižy žom zefo žela. Groſne ſachwizańe ſapoweda, až ten žen ſu końzu jo. Wen pſchidu želaſchete a želaſchēnize. Mužnej a ſchamnej tej wozy, blédej a zarnej tej ližy, mału tanku we blédej ruze. Kaf ſu mě luto! Kaf mloge by na naſchych polach ſtrouſche huglēdali, ſtrouſche byli. Wot žela pſchidu, ale wot kſlodkego mera wjazora he neſwēſhi niz ſ jich hobliza. Ale k naſchym ſezkam ſaſeſ!

Teke ten starki ſo domoj.

Spivach ūamožo węzej, ten dych brachujo, ale won
he wjaſeli nad ſwojego ſyna žowcju a jeje ſpiwanim.
Žinba pſchespolno jo jago troſtowała: Starý nan, jo
gronila, ſa lěto pſchizo Hanjo južo ſe ſchule, a potom
netrebaſho tak wele węzej bez. Jaden Idſa běſcho he
dečé ſ tím ſnojom ſměſhala. Ale ſe ſpodobaním gledaſcho
won na to pilne žowę. Tak kſchazaſcho won teke
nět pomalem bléſhy teje mlóziny, ſamýſlony. Toſch
pſchizechu ſu iſhy, a ta droga žěſcho žela pla kſarchoba.
How pochuſta ten ſtarci. Tam we tſcheschem rědu
ſpaſcho jago manželska rowna, kenž raſ wele ſkopow
jomu jo wěſach pomogla. We měru běſcho po dlujkim
žywěni počno miye a žela k wotpozynku hujſhla. A
we ſtwortem rědu běſcho hujſhezi jaden row. Dlymoko
ſdychnu, ako na ňen pogleda. Jago ſyn běſcho. Južo
běſcho starý a muzny tu mału žywnoſć tomu ſynu
pſchepondaſ a he togo wotpozynka wjaſeli, toſch
weselſho Bog jomu tu pomoznizu ſwojego starſtwa,
tu žonu, a po krotkim togo ſyna, we počnoſći žyvěnia,
křež ſe ſchytnogo žela. Toſch gledaſcho ten pochylyony
ſtarci na te ſpuſchezone ſyrotki a weſe we huſokem
starſtwa tu koſhu ſaſej do ruky. Kaf měrny a kłodki
dejaſcho ten wjazor žyvěnia hordowach, och, a nět
pſchize tak wele hynazej. Južo ſtojaſcho ten muzny
we žurach, aby nutſh ſchel do togo wotpozynka, a
won muſaſcho he ſaſej roſchich do ūemernego žyvěnia
a žela, a muſaſcho ſa ſiſchowžiſchi he mijowach, ako
jo raſ pſched 40 lětami ſa ſwoje ſiſchi zynil jo.
Jaden dlujki, dlujki, ſchopły žiowny žen, to žyvěnie
togo ſtarkego. A weto wjazornu měr? Pſched tým
duchnym hokom togo ſtarkego ſtoj druga bilda. Jomu
běſcho tak teſchno pſchi roſe ſwojich lubych, won
pſchaſchaſcho počno staroſezi: Chto bužo wo mňo a
wo ſiſchowžiſchi he ſtarach? Och, ten ſuk, kenž ſ rowa
k ūomu ūeſcho, uapočniſho jago hukſhobu ſ dlymoſkeju
teſchnizu. Toſch ſluſchaſcho drugi ſuk. Ten ſknes
nad žyvěniem a ſintershi, ten Bog ſcheye gnadu a
troſtka, daſcho jomu pſchi roſe ſwojeſe ſemſkeje naſeje
groniſh: „Ja zu waſ ūaſez, až he ſtaſtejoſcho, a až
wy ſchere bužoſcho. Ja zu jo zyniſh, ja zu ſwigach,
a ūaſez, a humoz“.

Tak ſtojaſcho ten ſtarci ſ koſhu na ſlabyma ramienoma
a gledaſcho k tým rowam. Lez teke we tužnej poſchichnoſezi
na togo pilnego želaſchera he myſlaſcho,
ſ fotaregož ruki tak rano ta koſha jo hupadnula,
ſ jago wozowu, pſchežwetlonej wot wjazornych ſorjow,
křewſchaſcho he weto milna bytſhnoſć wjazornego měra.

Won ſtyknu ſwojej ruze. Kſchajſu poſvedaſhcie
jago gube. Pomalem žěſcho domoj. To žowę hobiſtach
to ſbožo a ſpiraſcho pſchi tom:
Byz witany, wjazor, tak kſchahne a milite he pſchibližaſch k nam!
Pſches tebe ſhm gluzne a jaſne, až pſchiniaſhoch wotpozynk nam!

Schu staroſež a prozu tog ſchela ty ſejoch a čložiſh tak naſ;
Lez muzne ſhm ſinba wot žela, ſhm k witschemu ſlobodne ſaſ.

Ten ſtarci pak bjatovaſcho kſchajſu: „Knežo, woftań
podla naſ, pſcheto wjazor buwa, a ten žen jo he
pochyliſ“.

Ja na niz ūewerim.

Na drogowanu běch, hulizujo farač Frommel.
Toſch pſchistupi ſu mňo ſknes a žaſho: „Wy ſežo
přatkar!“ „Gaz mě tak poměniſh zoſho“, wotgrońach
ja, „to ſom“. „Kaf ga to! Neiſežo raži tak poměniſone?“
„To juž. Ale to mě nehopſchitiejo mojo zeſe žělo.
Ja ūamam jano k přatkovaniu, ale we kuzdu duſchu
woſebne he k ſtaraniu, k chorym hogledańu, ſiſchi roſ-
huzowanu.“ „Také žělo deče Wam nebužo wele plodu
pſchiniſež.“ wotgrońach won ſ pochuſmejkowanim,
„pſcheto gledaſcho, ja ūewerim na niz“. Ako jaden,
kenž nejhufchu mudroſć jo hugronil, dozaſaſcho mojo
wotgrono. Ja wotgrońach kroſko: „Dowolſcho, až ja
ūewerim, až Wy na niz ūewerischo!“ „Kaf to měniſcho?“

„Wy ga ſnaž wěriſcho“, wotgrońach jomu, „až
ten ſyn waſchych ſtařeſhych ſežo?“ „To he roſmějo,
to netrebam žowſhym wěriſh, to wěm.“ „Tak,
wotkul ga to wěſcho? Wono jo he wam groniło a
Wy ſežo jo wěrili. Ako gole ſežo byli, by hejgen
tak deče waſchu matku abo kindermoju ſa waſchu moterku
žarzali. Chto ga wam groni, až to pſchawte gole
waſchych ſtařeſhych ſežo? Dygato ſom golza gorě-
bral. Pſched gorejbranim muſach jomu groniſh, až
won to gole ſwojich ſtařeſhych ūejo, ale raſ na droſe
jo namakany hordowal. Den golz jo 14 lět twardo
wěril, až won to gole - wonych luži jo, a plakaſcho
gorke Idſh ako nět jomu groniach, až jich mě węzej
měch ūederbi. To ga moglo pſchi Waſ teke tak byſch.“

„Na to he ūejſom zaž žyvěnia myſkil“, wotgrońach
won he huſmějuzy, „to jo mě nezo nowego.“ „Potom
Waſ pſchobym, pſchemyſliſcho to raſ a wěſcho,
až na nezo wěriſcho. Ale ja zu Wam hujſhezi
nezo drugego groniſh. Wy ſežo dejato wino pili. Chto
ga Wam groni, až gadowate ūebefcho, a ten kelnat Wam
nezo jo nutſh ſzynil, až ſinba wjazor ūaložne humrejoſcho?
Won ga možo wot někogo najměn byſch, fotaremuz pſche-
dluſko labujoſcho.“ „No, wěſcho, potom mam ja weto
lepſchu wěru na te złoweki a na togo kelnatā.“
„Gledaſcho, ſ takim wěriſho weto na nezo — zo
groniſh na togo kelnatā. Gaz Wy na jadnogo kelnatā
wěriſh možoscho, potom daſſho mě na naſchogo ſknesa
Boga wěriſh a daſſho mě nět pokoj.“ S tým he
wothobroſhich wot ūogo, a won mě nepſchize węzej
pod wozy. Ja pak he myſlach na to ſlowo Salomona:
Wotgroń tomu glupemu ſa jago glupoſczu, aby won
he ſa mudrego ūejaržał.

Zerkwine powieści i Choszhebuskie wojsko.

W erowanie: zeżny Hermann Richter, mlynit w Kibuszu se zeżneju Marianu Michelkoj w Rogeniu; zeżny Ernst Koal, murat w Golkovzach se zeżneju Anu Frenzeloj se Zašowa.

Sameli nam ſu: w Depſtu † 3. 7. humeſtarſka hudoſa Elisabeth Płowzyna rož. Matuſkoj, 59 l. st. Po dlužtem ſcherpenu jo ten kweit ſpuſčejla, aby do poſtrona byla pſchi tom Čneſu; w Schkodowę † 11. 7. bur Christian Tajo, 68 l. st. Pſchi wjaſolej kwaſzbe jo twoſ dobreſo pſchewele k ſebe wſek a zaſcie ſe ſaduſchył; daſchi tyma młodyma manzelſima a zeſej wſy taka tužna węz k napominanu kluzyła; w Zaſowej † 6. 7. Maria Pěkowa, rož. Turkoj, 42 l. st., ſawoſtaſiho hudoſa, z jischi, nana. Wona mjeſaſcho dkuſto ſcherpeſh, a ſi weliſimi bołoſczami běſcho ſpytowanu; kſchel ten Čneſ ju hognažiſh we ſwojej kſchaſnoſci. W Strobizach † 26. 6. Alfred, kynaſch ſeſinara Gaſana, 15 dnów st., ſchekjo jo tyma ſtařeſchyma, až niamožotej žednog goleſtka hoboſowasch, ale ſchylne jim maſke wotemreju, tež to jo kſchiza, ſu kotarejž won ſam ten Čneſ mužy mož dawaſch. W Rogeniu † 29. 6. Paulina Mroſowa, rož. Koniakoj, młodra manzelſka, žona želaſcheča Ernst Mroſa; jadno luboſne goleſtko wona ſawoſtaſiho, kotarejž žiweſie ſe ſmierschu jo deſala ſaplafchich; gluzne manzelſtwo ma njeſjabli konz, pſchi Bogu jo to žredlo ſchylkogo dloženia; w Dęſhanku † 7. 7. poſbur Christian Lechař, 65 l. st. Wot mojich běch ja lubowanu a ſchedny ſlěb jo Bog mě dał; ſchym hufczej ſom net žognowanu, gaž Jeſuſ mě jo k ſebe brał. Och perwej běch ja stužony, net ſeſuſom ſom wjaſoſh.

Mjaſhy faračami naſcheje hoſkoſciſti ſtańo ſe we pſchi- duzem zaſhu ſchake pſhemieniene. Na to nowe farſte město pſchi naſcheje ſerbſkej Choszhebuskej woſaže bužo deſe ſkoru jaden ſtařich ſněs hufwolony. Bog ten ſněs žognuj jago bogaſche we tej ſchekoj ſlužbe; won bužo teke ſa mno měſtko namakaſch, až mogu ſom u dalej ſlužyſh. Popoſki farač ſněs Lukas jo do Prižwalska hufwolony a bužo ſe tam deſe tež ſkoru poraſch. My ſe nažejoſy, až ſmějo tež ta woſada ſahej paſtýra, lenž teke we ſerbſkej rězy bože ſlowo bužo mož ſapowedaſch.

Se ſtarych zaſow. Snata jo nam hufczej powieſćj wot weliſego hogna, kotaryž 1671 ſkoru zele město Choszhebus jo do popela połožyl. Naſche woſchzy njeſhu taki božy ſud ſabyli. Dlužte ſeta bu ſa ſdaſchim na tom dnu poſutno namicha woſzaržana. We jadnych knigach, kotarež něgajſchih hufcjh farar Fryzo w leſce 1793 jo napiſał, namakajo ſe pſchiduza ſerbſka modlitwa na ten ſen:

O niúerny, ſchogomožny a pſchawu Bog! lenž ty ſy jaden ſkaſezh hogen nad tymi boganiebojaſhymi a nepoſutnymi, jaden lubowar pak a ſmilny Woſchz nad tymi poſutnymi: my chude a zaſložne złoweki ſpominamyr ſtužneju hutſhobu, tak ty, o gorniwy a pſchawu Bog! twoj gniw na naſchó město ſy hulał a toſame 1671 naſchych gréchow dla pſches jaden weliſi hogen k poſeloju ſy hufzny. Och luby Woſchz! my poſnajomu ſchylne gromaze, až my ſi naſchym gréchym ſhwenim, nepoſluſhnoſciu, boganiebojaſnoſciu, nepoznoſciu, ſe ſanizowanum twojego ſwětego ſlowa a ſ drugimi gréchami taku weliſu ſchtroſu deſe ſaſlužyli ſom; ale, o nebjaski Woſchz! ty ſy naſch Woſchz, a my ſi my ſi naſchym naſchym

pſchewipowana dla padnali a tak hopuſczone. Pſchewonuji naſ ſa twojeju ſwileſeju ſmilnoſciu, pſcheto twoja ſmilnoſć jo weliſka a twoja dobroſch jo kužde žaſtſho nad nami nowa. Togodla žekujomy ſe Tebe wot hutſhobu, až ty ſi nami neſby jaden konz hufzny, ale až ty ſi ſahej twoju gnadu ſy hopoſaſak, a ſlubimy tebe ſinba, až my ſi nowa fromiſſe ſuwaſh ſomu. Dokulaž pak toſame we naſchey možy ſteſtoj, ga hoboſch ty naſ, o Čnežo, ga ſi my hoboſchone. Daj nam ſchylkym twojego ſwětego ducha, až my pſches togo ſamego gnadu ſiwojo předkweſe ſe dokonzoſwasch možomu. Och luby Bog! hugaſh ſchec ſwoju weliſu dobroſch ſi teju drogeju kſchwu twojego lubego hufna Jeſu Kristuſha, naſchego humožniſka, ten ſlekaru hogen twojego pſchawego gniwa. Wodaſ nam gnadne naſche gréch, woſhobroſch dalej wot naſ ſoſhzoſſi te deſe ſaſlužone ſchetroſh, abo zyń težame pſches twoju weliſu gnadu a ſmilnoſć dzeſſe. Naſchó ſchel a žiweſie kſchel ty dalej we wſchylnej kſchachosche a negluze ſwarnowaſch a ſi nami, podla naſ ſi we naſ ſi hufcjh a woſtanuſch a twoju pomož podla naſ ſi weliſu hufzny. Pſchitaz twojim lubym janželam, až woni ſe budu hoſolo naſ lagmuſch, aby my pſches ſchylkym hogurom ſi nowa ſicher byli, a danž ten zart, ten heſſi ſchlodar, danž ſte luže žednieje možy na naſ ſi naſmaſali. My tebe pſchiružym ſchel a duchu, dobytki a ſchylko, zož my manu. Wes naſ ſi gnadne gořej a ſgromadz ty naſ ſi twojim hufwolonym. Hopoſaſak nam twoju gnadu a pomož, ſwarnuj naſ ſchec thym niúernym hogurom, až my niž jano we tej zaſoſci na tom ſwěſte, ale teke gořefach na tom nebju tebe, o nebjaski Woſchz, ſi twojim lubym hufnom a ſi tym ſwětym duchom zefcijch a chwalisch možomu až do wſcheje niúernoſci. Huflyſch naſ ſi twojeje gnadu a ſmilnoſci dla. Amen.

Krajny ſwěſt ſen ſhukyneje pomožy ſmějo ſwoj ſtěh ſwějeſi ſwěſtu 26. juliya we Dubrawze pla Kopań; wotjed wot Choszhebusa wotpoſnia 3.17.

Wojna pſchecjiwo paleñzou ſe dlej možnej vežo. W Engelskej pſchižo na 250 luži jadna kſarzma. Tich něgajſchih minifatár Gladſtone groňaſch, až pſches paleñz huf ſtěh ſwějeſi ſwěſtu mrejo, ako pſches wojnu, gloc a mrečtu nagromadu. Neto jo jich něteſſchih předny minifatár Asquith kafu pſchi-gotowal, kotaraž ſe wſcheju ſchutſe ſu paleñzou hufora. Kſarzmow ſiedej byſch ſwějeſi ako na toſamy luži jadna w měſtach a na 400 luži jadna na jſach. Bož hufcjej jo, to mužy ſa dwanaſčo lět pſchetaſch; ſ takim bužo ſužde lěto 2000 kſarzmow ſi možu wotporanyh. Neželu ſmějo ſe jano tſchi ſchtundu piwo a paleñz pſchedawasch. Žiſchi neſhmeju ſewſchym do goſcjenza ſobu, raska niž ſe ſwojima ſtařeſchyma. — Tak wojujo ſe we wſchylnych evangeliſtich ſtronach pſchecjiwo paleñz, dokulaž ſchylne roſymne luže dawno veže, až piwo, wino a paleñz ſu mordare a ſchlodare złowekow, a ſuždy, lenž ſam ſe a tych ſwojich lubujo, dej po možnoſciu ſe alkoholſkego piſcha hufijasch.

Godane: Gořeſze žywa dufcha, doļože žywa dufcha, ſreža koža — tak pſchižoſch ſpěchne daloko. Zo to jo? (Pſchawu wotgranaře doſtaſau myto).

Wochadnik

Zerwine poweszczi sa dolno-luzyske herbske wochadny.

August.

Wochadnik pismichada kuzdy mjasez a plaschi na zese leto 60 pri.
Skazach jen kebe dejsc plu hwojogo knesa faraca abo huzabnita.

1908.

Dobre dopomiesche.

Ja se dopomiesjom togo starego zaşa, a tych jaſhadnych letow. Pg. 77 v. 6.

Nézo wožebne kſchažnego wam žyzym: dobre dopomiesche. Zesto hogledajom wonej starkej. To jo tak rědne, ſchicho ſejzehch a pſchiſluchach, nezli jaden ſe dowazhjo, drugim lužam dobre ſłowo na tu drogu žyweńa ſobu daſch. Ta ſtarca jo moj pťatkar. Jeje pťatkarina jo starý měki ſtol. Tam ſejzí ſen ſa ſen; pilne gnu ſe te paſze: ſa žiſchowžiſchi dajo wele k ſaſchu, a niz drugego namožo ta ſtarca zyniſch. Wona jo ſlepá, južo wele lét.

Jaden wjazor, ako to ſlyňko domk žefch, hogledach ſej ſe pređnemu raſu. „Néjo wostudne, zely ſen tak ſama ſejzehch? Žednu złoweznu duſchu hočko ſe? Nehordujo ten zaſ pſchedluſki?“ „Ja ſom to želo rojmeſla; tak dluſko ako mloda běch, nejo mě ſedna tak lažko we želu ſe rownała. A ſapředka mě běſcho, aby na huglach ſejzela, ako togo žela ſe mužach wofawischt. Ale ja mam nězo, zož mě ten dluſki zaſ pſchekrozujo.“ „To mužyſho mě ſjawiſch.“ „Och, ja měním, knes farac jo dawno ſnajo. Ja mam dobre dopomiesche. Toſch ſom ſachopila, na ſchylné fjarliſe a ſchpruchy ſ mojego žiſchetſwa ſe dopomiesch, a nežom perivej wotpozhywała, až ſom ſchylné ſaſei wežela. Kaf razi huſku nět te male žiſchi pſchi mno, wele lubej ako i kniglow. Wono jo zaſe daſo, zož ſe bojała ſom, tak ſama ſejzehch we ſhamnej nozy, rowno ako ſablužone gole w golii, gdž ſchma hordujo. Ale ta bojasu jo ſajſhla. „Lez rownož ja chojzik we ſhamnem dole, glich ja ſe nebojm ſedneje neglufi; pſcheto ty by ſtanwne pſchi mno,“ ſom bhatowała. Spod rowom hyschczi ſe žekuju mojomu huzabnifou, ſenž nam w ſchuli ten pſalm jo nahuknuscht daſ.“

Dobre dopomiesche, jo, to jo nězo rědne. Wožebne, gaž we wěrnoſczi dobre dopomiesche jo. „Kaf to měniſch?“ pſchachachcho. Schlyſtejo, zo mě ta ſtarca jo hulizowała. „Wedno,“ groni wona, „gaž ſama ſejzim, pſchidu mě towſhynt wězow ſ mojego žyweńa do myſli; wot nejraniſhiego žiſhetſwa. Ja ga ſe žywim we ſchihosći a ſatavonem. Zesto mě jo, aby ja den ſen rowno ako ten drugi byl. Ale gaž ſlēd glēdam, měním

zeſto, ja mogla weſke knigly ſpišaſch wot ſchyknego togo, zož doſabowała ſom. Žinža ſom ſe dopomieſla, tak moja moterka mno ned po goćeibratu ſe zufym lužam jo daſch mužala. Ja běch ta ſtarſha, pěſch ſamnu kſchechu hyschczi naſeſhone hordowaſch. „Wona jo hyschczi tak ſlaba,“ jo moterka pſakuza groniča. A nan wotke ſe Idsy ſ wozowu a žefch ſe iſčhp. A potom ſom ja ſe tak deče měla pſchi mojich kněžach. Młode ſenone běch u a ſu mě měli ako gole we domie. Ako ſe woženach, jo mě ta ſenſka wele podomka ſobu daſa. Moj Bog jo pſchenezj jo ſemnu deče měnil.“ Kuždy ras mě hulizuo nězo lubožnego ſe hwojogo žyweńa. Toſch ſom huſnal, zo dobre dopomiesche jo: dopomiesche ſa ſchylno dobre, zož we žyweńu doſtaſi ſmy. Sachop ras ližyſch! Wono ſe ſchi ſo ako wonemu goleschu, kotarež naſeto ſijalki pſtaſcho. Perivei wižech ſe jano jadru abo dñe. Ale ſraſom huwoła: „Glēdajſho nan, ſchylno modre!“ Togo wožy ſtej wižech ſuſnulej: Tak mužytej twojej wožy wižech ſuſnulich ſchylno to dobre, zož twoj Bog tebe jo daſ: Wono bužo ſchi buſch aby ſiwy wižel.

Také dobre dopomiesche dajo ſkobodnoſcž. „Kaf ga wam běſcho, ſtara mama, tenzaſ ako ten gojz ſe wam groniachcho: Ženſka, žiſchho we Božem měniu domoj. Ja wam námogu pomoz!?” „Tenzaſ mě běſcho, aby ūivedro mě pobilo. Niz ako dluſka noz, tak dejala to ūaſcž? Ja běch pſchihuzona, dluſko dopředka ten pſchichodny zaſ pſchemyſliſch. Gaž jadna hudovala jo, ga ſiž te tyženie, až te žiſchi ſrostu. Ja ſom pſchenezj ūkotare lěta dopředka pſchemyſliſa. A nět ſ jadnym rasom niz ako nihera ſchamnoſcž! Toſch pſchize moj golz domoj: „Moterka, zoga plazoscho? Newěſho ako togo nana ſakopali ſmy?“ To ſłowo ſagna ſ mojeje hutſhobu ſchylnu ſchamnoſcž? Tenzaſ ſom měniſla, až námogla ſeden ſen wězej žywa buſch. Ale towſhynt ras lažej a lepej žefch ſchylno, ako jo měniſla ſom. Jaden ſen ſa drugim jo nam naſch ſen ſomogal. Wot togo zaſa ſom ſe wothuzyla, dopředka glēdaſch; wot togo zaſa ſom pſchenezj ſlēd glēdaſa. Potom ſom te ſchake ſhamne doły pſchi droſe žyweńa ake wižela, gaž mimo běch u ſom jano „Bogu chwalbu a žel!“ groniſch tcebaſa.“

Dobre dopomínesche, to huja dnajo. Dýgato grońachho ta starča: „Ja ſe mužym. pſchęzej na to myſliſch, až moj kněš Bog jo wéle lepej ſemnu měnił jo, ako ja ſama jo ſemnu měnila ſom. Mě jo ſe wéle lepeł ſchło, ako jo ſaſluzyla ſom. Ako mojogo muža tak rano ſom ſakopach mužala, zo ūejſom warzała: „Dlaſzogo rowno ja?“ Tak grońach noz a žen. Ja ſom južo zefo naſchogo Boga dlatogo wo wodawanie pſchobſyla. Gaby moje žiſchi ſama ūemužala gořeſchegnusich ſiwele nuſu a ſtaroscžu, ako wě, lez mňo net tak lubo měli by! Woni mě ūazu na rukoma. Ja ſom poſnaſh huknuła ſ ſakubom: „Ja ſom ūeſtoſnej ſmilnoſci a wěrnoſci!“

Wot teje starkeje možomy ſchylnie huknuſch. Bog dajo nam ſchylnie dny, te dobre a ſle. Gaž ſ pſchawyma wožyma na ſchylnie gromadu ſlědki glědamy, ga wižimy, ako Bog ten kněš ſ dobrym wotglědanim nam te jadne a druge jo požał, aby tak rědna, kſchaſna bilda živěnia naſtała. Dlatogo požęzo, my zomu ſaſowaſh huknuſch we tych wělikich kſchaſnich knigach „togo starego zaſa, tych ſachadnych lěton.“

Mojo gole.

1. Gdyž wjazor do poſtole

Na ſwojo glědam gole,
Kak rědne ſ měrom ſpi;
We ſbožnej ſtyknom gluze
Ja k ūebju ſwojej ruze:
Bog, gole, ſdžarž a ſwarnuj ſchi!

2. Gaž ſajkha ſaſej rano

Mě gole ſtrowe ſtaño
A ruze ſtyknijo:
„Woschz naſ“ ſwoj hubjatujo,
Sse k ſchuli pſchigotujo,
Mě ſwěta ſtřbnoſcž hobojo.

3. A gaž pon we dno grajo,

We gumne ſajuſkajo,
Kož roža roſkwiata:
Sse zujom ſaſ ak gole,
Mě ſajdu wſchylnie bole —
Och zoſ ſt ſlotneg žiſchewa!

S. Rocha.

Pſched 100 lětami.

Něga ſu wſchylnie wby, kotařež k woſaze ſluſhachu, hokoło ſwojeje zerkwje ſakopowali, to ſe ſtaño ſinža hukheži w Werbne, Skjarboſczu, Lutolu atd. Na hukhu pſchikasň pak bu pſched niži 100 lětami na to goňone, aby ſužda wjaſ ſama ſebe kſachob hoboſtarala. S wjaſelim deče nejſu to niži zynili. Wjaſ ſtarymi paſerami ſmę namakali zely brög aktow, kotařež wot togo ſnańe, ako w Choschebuskej woſaze

také ſe ſta. We drugich wžach deče jo podobne bylo. Wona kraloſta pſchikasň ſe ūeſpođobasch daniž faračam daniž bučam; hukhy farač pſchi Choschebuskej ſherbſkej zerkwi běſho tegdy J. Chr. Frýzo tenžamy, kenz prědne ſherbſke přatkaſte knigy je ſpižal. Won běſho kſchutu a ūebojaſny muž a tele ſherbſke buča mejachu južo tegdy twardu głowu. S takim ſnańe te pižma wot možnego wojowańa. To prědne pižmo we tej wězy jo ſ 1. junija 1790: mějčańſta rada pomina na pſchikasň konſistorija wot hukhego farača pořeſej, ako wéle humarlikow we ſlědnich 6 lětach na Žandovském kſachobě ſ Rogoſna, Lutomeje, Žylowka, Deſhanka, Rogeńza buchu ſakopane. To nejníſche běchu 1789: 21 humarličch, to nejhukhe 1792: 37. Frýzo dawa potom 1797 dlužte roſkadowane, zogodla možno nejo, až te wby doma ſakopowaju. Dla teje ſameje wězy pižho won 1799 na Pizańſkego „Juſtiz-ráſchza“ Buceniu ſa. S togo pižma hukhajomu, až te wby wot lěta 1616 na Žandojskem a Brunschwigſkem kſachobě ſu ſakopowali. Ta hukhnoſcž měnaſcho, až telik humarlikow gromaje tej ſtrowoſci tych žywych ſchkoži. Ua to wotgronijo Frýzo welgin pſchawę: te žywe ſchkože ſebe ſamym zefo wězej ūeſli te humarke jím ſchkože. Žandojski kſachob lažaſho bliſko rěki a běſho ſkamienanowym brögom hobsazyňony, na nōm ſtojaſho zerkwizka ſe ſwonami, k zomuž teke te wby běchu ſložowali. Farače ūeſkech ſe ſt ſakopowanu na jby wen hukh a tak by ſe dejalo mimo farača ſakopowach. Buča ſaſej grojachu, wot mějčańſteje zerkwje ſe woželiſch. To pižmo ſe hobsamkň ſ tym jědrivym ſłowom: Mě telik ſchkoželi te humarke na hohyma kſachoboma, ſu kotařym ſe ūeſto hoglēdam; nejſu, ako mě te žywe na mojej ſtrowoſci, možy, živěniu a ſaſluzbe ſchkožesč budu, gaž ſ tym kſachobom dejalo to pſchethieneňe ſe ſtaſch.“ Weto buchu te nowe kſachobu wotwózne w lěſche 1800. W Rogoſnu ſamre kožaza Perſchla mamina kožcha, w Rogoſnu buča ſelka ſynaſch, w Deſhanku buča Noaka nan, w Žylowku buča Chmelička gole. Kak dejachu něto to ſakopowanu ſe ſtaſch? Farač Frýzo pominaſho, až gmejný dejachu mimo farača ſakopowach, dokulž won ūama zaſa wen pſchis, potom dejachu pſchewozowate do města namſch, pſchis a ſchelne přatkowanie w zerkwi ſkyſhach. Žylowkare předny rasi ſa tym ſynachu, w Deſhanku ſpiwachu pſchi rowe frýne žowęža, druge ſakopowachu ſczičha, ale nejžechu do města na to ſchelne přatkowanie. Hobusa běſho wělika. Wby ſe hobschekachu pla hukhnoſci, farač teke. Pizańſki amt pſchikasň Rogoſnačam a Žylowkačam, až woni muže faračeu tožame ſaplaſchis, kaž perivej,

Hame hustawijski měsčjański rada sa Deščank a groba August Pücler sa Rogenž. S měsčjańskiego pišma wychymy: „aż to pšchemieńe tych satopowanow pšchemiwo woli tych wžow ſe jo ſtało, jo ſnate, a wina ſi tom ſejo howaſej nichten ato Žandowate.“ Farat międo do Pižna, aby kſchujsze na jago pſchawo ſe uſzalo, pſcheto te wžy deće budu ſe pla konſistoria wychyžkaſch a tam budu ſa jich wolu pſchikaſach, dokulaž woni tudomne hofſtojnosczi ſeſnaju.“

(Dalej pſchijo.)

Létna gromada ženjszneje pomozh Choschebuſkego krejſa

Wócho lětoſha na 26. julija w Dubrawze pla Kopańz. Wileka man ženjskich južo na Choschebuſkem dworniſčczu ſe ſeſje wotpolna tſchich. W Kopańzach zaſakhu moſy až ſ wjaſholym juſſanim wotjēze wos ſa wosom. Dubrawſke kněža, ſ měnim Hizojz, běchu wſchykno na neřednej pſchigotowali: Burſke woko ſe južo ſwjaſeli nad wſchyknymi twaſeníami tam. Grože a brožne, grot a ſchpy, wſchykno jo nowe natwarone. We grožach ſtoj ſbožo zyſte a rěſhne, wileke hoſna pſchecjiju ſwětlo nutſch. Sa grodom jo kſchaſny park ſ huſokimi dubami. Tam běchu blida a ſawki gotowane, kaſej a tykańz hochloži goſcžow. Namſchu ſachopi Kořenſki farat kněs Haufzig ſ liturgiju. Kněs promſcht Kuhnert mějaſhco pſatkovane nad ſłowom I. Petřha 3, 1—7. Won roſſlaže: 1) zo jo ženjsyne žel? 2) wotkul bětomu mož ſ tomu želu? 3) kaſe myto ſa to žel ſměju? Wſchykne poſluchaju ſ piſnoſczu na to pſatkovane a nam zo ſe ſdaſh, až to žel ženjszych pomozow podermo ſejo, ale až ženjske we naſchych towaſtwaſh dlej lepej huſnaju ſwoje ſluſhnoſczi a ſwoju mož. Božko pſchiže deſčez a roſternu ūchoſchu ten ſwěžen. Potom gronachu hysčezí kněs landrot von Wackerbarth wot žywieňa a žywieňa naſchogo ſwěſta we ſachadnem leſche; jago ſłowa hobsamkuſhu ſe ſlawu na naſchu lubu ſejzorku, kotař ſowno pſched 20 lětami ſwojo žognowane žel ſa evangelsku zerkwu jo ſachopila. Kněs farat Haufzig poſtrowi ſchyknych goſcžow a kněs farat Riese Deſčanſki hugroni we ſerbſkej rězy žel ſerbſkich towarischtow ſa pſchijsne goſpodowané, zož wot Kořenſkego towaſtwa ſmy naſgonili. Naſlědku kněs farat Kokot Dobrynski ſwěžen hobsamku ſe žekom ſa wſchu božu ſmilnoſcz a ſ napominanim, aby to, zož ſe jo groniło, na dobru roſu padało a bogate ſni pſchiuaſhlo.

We Strobizaňſtem gaſche.

Snath a welgin huſhwalony ſarać Wilhelm Bieth, kotařegož pſatkarſke knigly južo mlogego mjaſy nami ſu hochložili, hulizujo ſe ſwojich mlodých lět pſchiduze tſchojene:

Wono běſho w leſche 1842. Ja chojzach tegdy na gymnasijum w Choschebuſu a běch we ſlědnem leſche ſwojego huſhne. My mějaſhny wěrnyh huzabnikow, kotaře ſe prozowachi, aby nam te potajmnoſczi wſchykno wězeňa roſſladowali. Piſma starých Erichow a Komarow zytachy ſ hutſhobnym wjaſhelim, hebrejsku a franzoſsku rěz, nabožne a poſemiske wězeňe, zožkuli mloženžam ſe goži, wſchykno bu huzone a huſhne. Starý direktor a druge huzabníkni žyzačhu nam mlodym teke kužde pſchijſtne wjaſheli. Nědny zaſ to běſho. My ſmy wěrnie a pilne gromaze želali, aby ſwoju ſluſhnoſcz we wſchom dopolnilii. My ſmy teke, kaž to teje mložinu pſchawo a naſog jo, ſ nažeju ſwoj pſchichod humolowali a we myſblach mlogi rědny grod natwarili, ale pſchiduzý zaſ jo wſchykno do kopize čyſčil. Weto gaž něto naſlědk glědamy, muſkymy poſnaſh, až wěrny Bog naſh deće jo wjadl a we wjaſhlu a tuženiu ſ nami wſchykno deće huſhniſ.

Ja běch rožony w Šlem Komorowé, to jo male město ſtyri mile wot Choschebuſa. Zeſto pſchiže moj starý nan, aby mě ſchake ſu kleboju pſchiuaſh. Won běſho tegdy 88 lět starý, ale luby Bog běſho jomu živnu mož a kſhutoſcz hobražil. Won možaſhco deće a lažko tu drogu wot Komorowa do Choschebuſa hysch a drugi žen ſaſej ſ teju ſameju kſhutoſczu ſe domoj roſchich. Š takim pſchichadaſhco won zeſto ſ ſwojej žowze, kotař ſudy ženona běſho, ſu mno a ſ tym drugim žiſhovym žiſham. Žednie won něby ſ proſnyma rukoma pſchichel, ale won mějaſhco ſapře poſne ſchakich pakofnoſczow, kaſež žiſhovym gubam ſlože. Teke ſtarejſhe, bratři a ſouři pſchijſehu dyžlam. Nejwětſhe wjaſheli pak ſa mno běſho, gaž možach ſam na drogu ſe daſh a ſobotu po ſchuli pěſhym domoj drogowac̄h. Te ſtyri mile buchu ſa niži ſchecž ſchundow lažko a ſ juſkunim pſchewiſone. Šak dybotaſhco moja huſhoba, gaž we daloknoſczi Koſchynojs modra gora a Komorowſki zerkwin torm wižej běſho. Potom raſ ſak lepej ſtuporowaſhcej tej mužnej noſe, aby mě noſyloj do narodnego domu. Šak rědnie ſejzefch ſe mjaſy tymi ſwojimi, ſak ſibotachu te huſta, aby ſe hulizovalo ſchykno, zož běchmy naſgonili. Neželu wotpolna hoboſčach ſe ſaſej ſ Choschebuſu a ſ nowymi možami a ſ hochložonej duſchu ſejzefch ſaſej pſchi ſwojich kniglach.

(Dalej pſchijo.)

Zerwne powieść i Choszebusleje woładny.

Węrownie: zeznny Johann Stoppa rolnikar w Źyłowie
je zezneju Mariaann Kojschanoj se Sašpow; Fr. W. Lehmann,
rolnikar w Depsku s Mariu Rakojo tam; Paul Chrzaścierz,
psichelupz w Strobizach s Mariu, rož. Schulzowj, Karl Kališ,
zigarowoh želaſcher i Lisiu, rož. Paulschinskij; zeznny Paul
Neumann kameńiar w Chojsciebusu je zezneju Lydiju Bu-
ſannych se Strobiz; zeznny Karlo Muſchka, ranžirat se Strobiz
je zezneju Bertu Kuscherajzoj tam; Friedrich Sojko, satrejnuk
s Otaſchoj s Fridu Matschkoj se Strobiz. „Dere tomu,
kotaregož pomoz ten Jakubowu Bog ju, kogož nażeja stoj na
tom kieju, swojom Bogu.” Ps. 146, 5.

Sam ręeli nam fu: W Chmielewie † 13. 7. młoda manżelka żona żelaścera W. Groby, Anna roż Kubynoż, 33 l. st., jawostawi hudojza a dweju żięchetkowu; † 11. 8. Marie Lehmanka, 64 l. st., sawojs. hudojza; we Saśpach † 11. 8. żelaścę Hanjo Kotłowsk, 54 l. st., po dłuższej chomornosczi jo weto nenażejuzy hujſchel, hobziałowany wot thich swojich. W Żyłowku † 10. 8. Elisabeth Steinicke, 17 l. st., w Strobizach humie mutat Fr. Twarz, 50 l. st., † 27. 7. Anna Schulzowa 51 l. st., † 16. 8. bur Martin Paulik 42 l. st., napschiżmo jo śmierję na nogo pschiżka, nam schylnym huvin ſe ta pſchoſſba: Moj Bog, ſci pſchoſſnym Kríſta dla, daj až moj konz ſe deře ma. Saſej jo ta śmierję lubych žiſchi ſruti starejſkich huternika a to: w Saśpach † 1. 8. Franz, s. žel. Hobracha $\frac{3}{4}$ l. st., Marianka, ž. $\frac{3}{4}$ l. st., bledniſtara Fr. Schwizerka, $3\frac{1}{2}$ l. st., w Chmielewie † 9. 8. Frida Dubrawicz $1\frac{1}{2}$ l. st., w Strobizach † 26. 7. Fryzo a Richard, dwójnisa ranžirara Frdr. Nagorki 10 dni. st., po dłuższej zakańu prędne żognowanie we manżelstwie dejaschťe ned ſaſej tej lubej goleschi do rowa položyſch; w Rogoźnie † 8. 8. Reinhold, s. rolnikara Johann Huraſa, 17 dniow st., w Dęchaniku † 12. 8. Erwin Fritz, s. tyſchařa Kühlařa, 2 dnia st., w Rogoźzu † 2. 8. Theodor Schultkowy, 2 mjaſ. st. Daſchi wam schylnym wj lube starejſche ta wera ſe možujo, až možoſſho poſnaſch: ten ſknes jo je dak, ten ſknes jo je braſ, to ſknesowe mě buži ſhwalone.

To gořejsbrané tých žischi bužo taf: te žischi, totarež kn. sarač Schidela rošhuzynjo, směju pſcheßluchowanie neželu 6. septembra po ſerbſkej namſchy, gořejsbrané neželu 13. septembra; te žischi, totarichž kn. v. Lanu rošhuzynjo, směju pſcheßluchowanie než. 20. sept. po ſerbſkej namſchy a gořejsbrané než. 27. sept.

List kněja misionara Petrika i Barlińa.

Beschönig lubi śnięs farar!

Dygato scjo mē pſchoſyli, aby Wam ſnate zyniš, gaž
budu w Borkowach božemie přatkovajſt. To že ſtanou ſiegeli
13. ſeptembra. Na 21. ſeptembra hujězomu ſ Varliinu. Maſcha
Iož, ſ uenim „Prinzregent“ ſpuſchcjiho Hamburg na 23. ſept.

Ja muškym groniach, až we Niemskej šchuderkano welgin wele luboſczi ſom naſgoniſ. Alle weto niejſom węzej tudy domazim. Ja požedam ſledk t ſtwojej afrikanſkej woſkaže a wiązkiem ſe hutſchobnie, až mojo žělo tudy ſkoró ſouz ſmějo. Naſtcho žělo tam wenze miſuſy tatańami jo žognowane. My poſky lubujomy ſwoje woſady a woni ſu nam tak žělowne a ſ domérenim psichylone. Kake ſchabne žělo to jo, złowezne duſche t Bogu wiązcz, to naſgonijsch tam wenze a ten duſh přednego ſchweſcziianſta ſchi hobsmařwuj.

Rady by ja we swojich prosninach se swojeju
i Vam pscijszel, ale s mojim drogowaniem bu to tak
piscizej japo na jeden abo dwa dnia do Warkow pscijszel
raska tamnemu knesoju fararzju hogaledash nimojach.

Са р̄чию ѿблане Засніка а Водадніка гроним Вад
хутхобовиј је.

Wese dobrego groni Wam

Wojciech Węgrzyn

Betrif.

Hutſchobny žěl buži Wam, luby pſčijaschel a bratſh, ſa Waſchko wěrte žělo a ja tu wěliku luboſć a ko ſczo ſherſtſim wožadam hopoſaſali ſ mižionſkimi překlopoňami. Luby Bog pſčewo; Waſ a tych lubyčich Waſchych a žognuj Waſ bogaſtſe doma a we jaſtojnſtve.

Q i s t i g u i b y .

Kněz ſchular Paul Huras j Dřež, něga drugi ſchulář Janchojzach, huzý řetol we nimſkej ſchuli we Adrianopele, Turkojſkej. Mly ſmny joko pſchojzli, aby ſa načch Woſhadli nam něgo wot tam hulizovaſ; to jo zynk a pſchijauj liſt poſkak, j ſotregož ſchafe how ſpomínejomy. Bon výcho: Ako ſe pſched niži 40 léta mi ſelesniža pſches Turkojſku wot Nímſkých jo twariška, moſtachu mloge tam we tej zuſíbe, žož ſe jim spodobaſch, druge pſchijezhu, aby how ſwoju gluſku hovytali. Moſti pak nějo we nich ſchafich ſpottovaniach hobſtaſ, jo ſače domoj ſe roſchit abo rany ron we zufej ſemji namafal. Tomu měſtku, žož ja bydlim, ſe groni Karagatsch, to jo „zarny bom.“ How ſe žnve ſuže ſe ſchafich krajom a ludom: Turkojſke, Nímſke, Avroſtrijkę, Bulgariske, Franojſke, Rumunſke a taf dalej. Bož wěru naſtupa, ga dajo Muhamedanare, Žyži, katholſke grichijſkeje a romiſkeje zerkvi, a evangeliſte. S tym zažom ſu ſe te evangeliſte gromadu dali do jadnejce woſhad. Boni kupičku ſebe nejperwej rolu ſa ſjarchob; ja ten ſu muſhalí wele ſenec daſch, zož Turki pſchedaju, ſebe daju welgin deře ſaplaſchisch. Duchne ſastarajo ſe ſa evangeliſta woſhad a wot farata, ten bydli we Konstantinopel. Te namſke ſe ſwěſke ſchuli. Te evangeliſte ſiſchi horduji we ſwojej wěre woſhebie huzone; něto jich jo 16 huſtej žaſech ſe ſtarych. Perwej muſhachu te, ako ſjchecni goře brane hordowasch, na nekotare týženie do Konstantinopela jeſi. To běſho welgin drogo a ſchylne ſieſchecnu ſwoje ſiſchi do takego welsikego, zusego města daſch.

Nět pschidu te evangelské Rimíšské řečeji namíšču a jaro
majíju hóho Božego Člówa. Młogi nejo južor létá
drujko žedno přatkovane žlyžach! Sachadne lěto žu t před-
nemu ráju řečeji gody žměščili spod godownem bomom. Ve
Turkofíssje nedajò žednych řekfókow; te žu řebe dali i Bulgarofíssje
požlaſč. To běſčho rědný žvěžení, afo te žíſči spod godownym
bomom te rědne godowne ſpiwaná ſpiwacku, te hutschobý
hordowacu ſchople a młogi ſtarfi mužaſčho pſakacu ſi
myžlezny na ten žvěžení afo ras doma pla ſtařejſčeju jo.
žměščil.

Непоклющне Ѹїсчи Ѯу фјарѣба наского заѧ. Кат
мојо Ѱе то полѣпшюваш? Старѣшче Ѯу Ѯами на том
вина. Щесто Ѱе виѣ, аѣ зловѣк Ѯвоју ѳону вијо а то пѣх
ѹїсчи и а јенїша хумјатујо зловѣкоју тесе пѣх ѿїсчи
Каку џесј га деје тензас Ѹїсчи пѣх Ѯвојими старѣшчими
мѣш, кому деје пољущне вѹїс? Вѹ старѣшче туђији
ве мањелстве мјаш Ѯобу Ѱе лубуваши а зесјији, потом
смѣјосји тесе пѣхистојне а пољущне Ѹїсчи.

Wožadnik

Berkwine połweszczi ſa dolno-lužyske ſerbſke wožadly.

September.

Wožadnik pſchichada fuždy mjaſez a płaſchi na zele lěto 60 pñ.
Štaſajch jen ſebe dejſch pla ſwojego kněja ſarata abo huzabnifa.

1908.

Pſchawne wežone.

Wese napominana ſejo we ſlědnem zaſu ſlužali, kenz we tuđnych dňach bužoſčho goťejbrane. Nět zo teſe Wožadnik hugroniſč, zo ſa waž na hutſhobě ma. Wono jo to ſłowo we pſchiblōwach 3, 5—6: Spuſhczaj ſe na togo kněja i zeleju hutſhobu, a nědoſpuſhczaj ſe na twoj roſym; ale ſpominaj na ſogo na ſchýlnych twojich drogach, ga bužo won ſhi pſchawne wjaſcz.

Kſchawne ſlubeňe: „Won bužo ſchi pſchawne wjaſcz.“ Gledaſſho, kaf Boža wola ſe maka i tym, zož wy kſcheli a zož waſche ſtarejsche, kmotrſhi a pſchijaschle wam žyze, to, aby pſchawne wežone hordowali.

Do něta ſtej ſwérnej złowęznej ruze waž wjadley, nano, moterki. Kaf daloko požotej hýſhczji i wami? Maſhco roſhuzomaňe ſejo wězej i wami. Žen pſchijo, zož teke nan a moterka dalej ſobu něpožotej. A gaž jeju teke hýſhczji dlujko měſch derbiſčho, to wežene pſchestaňo. Wy požoſčho waſhdu drogu ſa ſamſkeju wolu, mloge daloko wot ſtarejschch. Na to ſe myſble net, kenz waž lubo maju a pſchože, aby Bog waž pſchawne wjaſcz kſchel. To požedaſčho ſami. Wožebne lěta ga ſu, do kotrychž žoſčho, lěta, kenz waž pſches waſhco zele žywieńe gluzných abo něgluzných huzyniſč mogu. Schake ſpystowanía pſchidu, ſchake ſluſhnuſczi, fotarež do něta ſnali nějſežo. Wy muſhycchio net ſeſto ſami huſuziſč, zo to pſchawne a dobre jo. Kaf bužoſčho we ſchýlnom tu pſchawu drogu namakasch? Niſga, wy požedaſčho wot hutſhobu, aby pſchawne wežone hordowali! Bog zo waž pſchawne wjaſcz. To ſlubijo wam. Won ma waž lubo. Waſhco dupeňe a net waſhco gořeſbraňe dej wam ſname joga luboſczi býſč. A wy ſejo jo teke zuli, až wot Boga lubowane ſejo. Da derbim jano to mě togo hugroniſč, wot fotaregož zelo a zelo jaſzej i wam grońachmy, to mě Jeſuš. Wy ſamožoſčho joga mě hugroniſč hýſhczasch a wy ſamožoſčho na ſogo ſpominasch, mimo že zujoſčho: Tam jo luboſczi, weliſa luboſczi! Ta luboſczi plaſchi teke wam. S teje luboſczi pſchijo to ſlubene: „Won bužo ſchi pſchawne wjaſcz.“

Pſchawne wjaſcz! To něgroni, až waž pſchezej ſat wjaſcz bužo, aſo wam pſchawne by bylo. Wěſče,

won ma ſa fuždego wot waž teke ſwojo wjaſele a žognowané pſchigotowane. Ale to dere jo wěſte, až joga wežene ſa weliſh wot waž mlogeras ſchěſte, jo ſchamne buſh bužo. Dere jo, až jo dopředka ſewěmy. Waſhco žywieńe možo buſh: mož, ſtrówe, gluſka, deře-hýſche; a wono možo buſh; ſtaroſč, chudoba, choroſč, želeſte, ſtimersch. Ale kaf teke Bog waž wjaſcz bužo, won bužo waž pſchawne wjaſcz, zo groniſč, tak wjaſcz, až nězo pſchawego i waž hordujo, nězo pſchawego niž ſa ſuženim tych złowékow, kenz na to wenkowne gledaju, ale nězo pſchawego ſa tym nutſhownym złowékow, jadno Bože gole, jaden derbnik joga kſchawneſči. To zo Bog i wami ſchýlnymi žyniſč, fuždego po ſwojej droſe i tomu wjaſcz ſa ſwojeju woſhzojſkeju luboſczi.

A dokulaž to zyliſč zo, derbiſčho jo wot hutſhobu zyliſč ſa tym ſłowom: „Spuſhczaj ſe na togo kněja i zeleju hutſhobu a nědoſpuſhczaj ſe na twoj roſym.“ Niž wam něpomožo tak wěſče i wěrnej gluze aſo gaž to južo rano huknjoſčho: Waž na togo kněja ſpuſhczasch i zeleju hutſhobu.

My kſcheli raži, aby wy we waſhom žywieńu jano mjaſh takimi złowékami ſe žywili, na fotarež ſe doſpuſhcziſč mogli. Ale my muſhym wam groniſč: „Paſežo ſe pſched tymi złowékami.“ To jo južo Jeſuš i ſwojim huknifam groniſč, kenz roſymne muže běchu. Kaf wěle wězej muſhym waž, kenz aſo ſe žiſhetſtwa huknijosch, napominasch: Paſežo ſe! Nědoſpuſhczo ſe na te złoweki! Ale tak wěle wězej ſe doſpuſhczo na togo kněja i zeleju hutſhobu. Wěriſčho a nědajſčho ſe wot nikogo tu wěru wěſeſch, až joga ſłowo wěroſcž jo a joga wežene wam i lepſhemu ſlužyſč deſi, až nícht waž i joga ruki rubnuſč nědej, gaž wy ſami wot ſogo něpuſhcziſčo. Take dowěreňe do Boga bužo hoplewanie buſh pſchidu wěle ſleſgo, bužo waſhdu duſhku ſwarnowasch pſched ſchakeju teſchniſu, waž ſkobodnych huzyniſč we ſchakej kſchawne a wam tu pſchawu drogu we ſchěſtich zaſbach namakasch dasch. Gaby wam ſchýlnym tak ſchawny poſklad hordowal!

Wěſče maſhco južo nězo wot ſogo. Huzhwajſčho jano pilne te ſrednoſczi, aby jen ſtanu možowali.

Wy je suajoscho. Wożebnie to modlenie. We waſtkej wêre hobſtaſch a psiches te dobre a ſle dny waſtogo žywieńa niesraſone psiches, možoscho jano, gaž ſe modliſcho. Chtož ſe modli, togo nutſkowne žywieńe niesekno a ſe nieskaſho.

A k modleniu Boże ſłowo. My ſmy how we zuſbe a niesnajomu tu drogu. My paderbijomu někogo, fotaryž nam ju poſažo. To měni to ſłowo, gaž groni: „Spuſtččaj ſe na togo ľneja a niz na twoj roſym.“ Wy paderbijoscho k waſtkej droſe wêzej ako waſt roſym, to paderbijoscho: „Twojo ſłowo jo mojej nogi ſhwétko, a jadno ſhwétko na mojej droſe.“

A niesabýnscho tu zerkwju. Wy ſczo net ſ huzbñ puſtččione. Taden ſwérny psichijachel, tenž k týzneju dwojz k wam jo poſvedał, njejžo dalej ſ wami ſobu. Tak iwele třebíej jo, až ſwěſane woſtaňoscho ſ teju kſhēſčijaniskeju woſbadu a wožebnie to pŕatłowané Božego ſłowa pilne ſhlyſtčyſcho. Jano tak woſtaň žywe a roſčo, zož do waſ voſozone jo hordowało.

Wy paſ bužoscho ſ zeſele hutschobu na togo ľneja ſe ſpuſtččaſt̄ mož a ſe jago troſt̄towasch̄ derbesch̄, gaž na ſtogo na wſtchynkých waſtých drogach ſpominascho a ſe pilniſoscho, jomu poſluſtchné byſch̄. Lez wy Bogu dowérijoscho, lez we waſ žywa wera jo, to muſh ſe poſaſch̄ we tom, až chovjiſoscho, kaž Bog jo zo, kaž Jeſus wam jo groni a poſažo. Wy ſczo jo ſlubili, až jo zyniſch zoſcho. Nězakajſcho dluſko! Sačopſcho jo ned! Potom bužoscho teſe wot neta to dopolněnie jago ſlubenia naſgoniſch: „Spuſtččaj ſe na togo ľneja ſ zeſele hutschobu, a nedoruſtččaj ſe na twoj roſym; ale ſpominaj na ſtogo na wſtchynkých twojich drogach, ga buž won ſchi pſchaſe wjaſeč.“

Huſzweſcheń Žanſchojſſeje woſnowjoneje zerkwje.

Rědny ſwézeń jo Žanſchojſka woſada 10. nězelu po ſtw. tſchojpoſči ſwěſchila. Bož dlymoſke poſedanie běſcho psiches iwele lét a weto ſe tak jězno nědozaſaſcho, wižefcho ſwojo dopolněnie: To woſnowěnie togo domu, ſpod fotaregož kſhidłoma ta woſada psiches 100 lét ſwoj ſchow jo měla ako kuretko ſpod kſhidłoma paty, we fotaremž „tud zuſe goſeči“ ſe zuli ſu ako Bože žiſhi, powołane k niſternemu žywieńu. A k tomu dejachu k přednemu rasu orgele psiches tu lubu zerkwju možne ſuki dawasch, dejachu k jeje 100-létuemu narodnemu dnu ſe ſwěſasch ſ tym gloſom zeſele woſbadu, aby Bogu nejhutſhemu chwalbu a žet dawali ſa to hoplewané ſwojego domu a ſa to żognowané, fotarež psiches 100 lét ſ ſtogo na tu woſadu ſe hulało jo. Wjaſele ſe ſwěſchafſho ſe ſhylkých hoblizow, wjaſele, kaž moterka ſe wjaſeli nad goleſchim, fotarež ſa mlogeju staroſču k jatſham rědne jo hoblaſta a huphychniſta. Zerkwja běſcho nabita polna wot wejſzaniſtch luži a

wele goſežow, ſenž ſ hokolnych woſadom ſu pſchih. Mložne ſaſne ten kſarliž, ſenž k ſachopeńku hys, bžes orglow ſe ſpiwaſch̄: Chwal togo ľneja, ſe ſeznego kraſa, ty duſchu! Potom ſtuſ ſpomu kuhnett ſ Choschebusa ſ wejſzaniſkim a ſ Pizaňskim farakom na holtac k hužognowanu tych orglow. Bla pŕatłowanſho nad ſłowom ſkol. 3, 16: „Dajſho tomu kriſtuhoſowemu ſłowu bogasche we waſ bydlisch ſe wſtchynknej mudroſci; hužco a napominajſho ſe ſam ſ psalmami a ſ chvalobnymi a ſ duchnymi kſarližami a ſpiwaſch̄ ſuboſtne tomu ľneju we woſtých hutschobow. Nlaſte zerkwi, tak groňaſch̄, ſu twaſone, aby Boże ſłowo we nich ſe ſapowedało, to Boże ſłowo, fotarež we ſwojej zyſtečzi Lutheružoju ſe ſekujomu. Ale ako ta rěka zyſtego Božego ſłowa ſaſej běſaſh choh̄, jo wono kſarližam hordowało a jo ſ kſarližami ſe nutſch ſpiwało do tych hutschobow. Te kſarliže ſu naſches zerkwi k kſhaſhnenemu poſtaſdu hordowali. Kſarližach pojeda ta ſgromażona woſada ſ polnoſcia ſwojeje hutschobu. A te orgele zoju pomožniza byſch̄ zoju ſe ſwojim ſukom we hutschobach ten pſchaw glos ſbužiſch a jen gorej ſaſcz k ſiebju. Woni zoju pomožniza togo wjaſela byſch. Pſcheto ſož psiches kriſtuža humožone złoweki ſe ſgromażiju, wjaſele woni ſe pſchezeſi nejperwnej nad tom ſtrowju, fotarež Boža gnada jim hobražila jo: „Jan Bogu we ſu hutschynie buž zefcz ſa jago gnadu“. „Nět wjaſeliſch ſe, kſhēſčijany, nam troſt̄tne dajſho ſpiwaſch̄. Kęt ſni také wjaſele we zaſu pſchichoda ſ togo kſarliža, „Kęt huwitasch ſchi debu“, kęt tu godam: „S ſiebju doſoſ ja pſchidu k wam“, „Nět Bogu kuždy chwalbu daj.“ Kęt ſ wjaſholym gloſom ſpiwam ſi jatſhy wot togo dobyſcha nad ſmierſci: „Jeſuž žywy jo, ja ſ nim“ a k ſwětkam: „O ſwěty duch, pſchij ſt̄ net k nam! Te orgele paſ zoju takego wjaſela pomožniza byſch̄ zoju ſe ſwěſasch ſ naſchym gloſom, aby tak iwele možnej ſ hutschobu k ſiebju ſněl. Ale togo ſtrowju pſchawie ſe wjaſeliſch mogu kſhēſčijany akle potom gaž zuju, až gręch a wina jim pſchilipujo. Š hujsasch ſwojeje žaſoſči pſchijo akle to wjaſele na humoženiu. A tak zoju te orgele pomožniza byſch we ſbuženiu wědoboſczi, zoju ſe ſwojim ſukom pomogaſch, aby to: „Wen ſ nuſe k tebe woſam ſe“ pſchawie woſan ſ dlymi teje nuſe bylo. A tomu budu pſches ten ſew ſpotny zaſ k tym kſarližam ſkjaržbaſke gloſy gręch̄. „Lej, Boże jagne! ūaſeze tog zeleg ſwěta gręch̄ a budu pomogaſch, aby to: „Nět, ľnejo, twoje boſto moje gręch̄ ſu“ wérne poſnaſche poſutnych hutschobow bylo, ſenž na take poſnaſche ſpiwaſch mogu. „Mę ſmilnoſč jo ſe doſtanula.“ Główkow poſte ſeſchijczeji jano ten gręch. Kęt ſchake jo to bremie ſenž we žywieńu k naſeńu maju: Staroſč, chudoba

choroſcę, želeńe, ſmierſch. A chtož něžo wot togo k naſzeńiu ma, pſčižo do zerkwic a pyta troſcht. A te orgele ſoju tež pomozniça we troſchtowaní byſch. Gaž ten głoſ ſaſnejo: „Odh pſčiruz twoju drogu“ abo „Chtož lubem Bogu ſe da ſtarajch“, tak miño ſe potom pomalem ta ſchęza a nowe dōvěćenje, nowa ſkobodnoſcę ſchęgno do hutſchob. A naſlēdku ſoju te orgele tu drogu k nebju poſkaſowaſch. We Božem dōinie ga naſtaňo we naſ to požedańe ſa tym niñernym domom: „Žo naſaka duſcha ten hōbſtawny dom“, „Jeruſalem, th město huſoſe, kſchel Bog, ab tam był ja! Te ſuki orglow paſ ſu uam nebjaske ſuki; tak a hyſchęzi wele kſchęznej bužo ras naſch głoſ na nebju ſněſch, ale jano potom tak ſněſch, gaž tomu ſněſioju jano ſnaſchymi hūſtami neſpiwamy, ale jomu ſpiwamy we naſchyh hutſchobach, gaž te głoſy, kenz zerkwi ſbužone ſu hōdowali, net dalej ſněju we naſhom zeſem žyvěnū.

Po takich bławach, kenz wjaſhol yotgloſ we ſchykných hutſchobach naſakachu, žognowaſchho ten promſcht te orgele k Božej ſlužbe, a net ſaſnechu k pređnemu rasu ſwiaſholym głoſom k tomu kſarližu: „Beſež buži Bogu huſhemu, tom Woſchzu ſcheje gnadu“ a pomogachu žet a chwalbu k nebju gorej naſcę!

Po liturgiji stuji Janſchojſki farač na přatkarň a jaſchho we ſtwojim přatkovaniu, až na takem woſebnem ſwěženiu tſchi ſwěte ſuki pſches zlöweznu hutſchobu hyſch deje, ten chwalobny nad Božej gnadu, ten poſutny nad naſchymi gréchami, ten pſchoſezny we dalſchu pomož a roſkladowaſchho to tſchoje nad teju pſchirownoſcę wot neplodnego ſigowego boma (Lučas 13, 6—9). Boža gnada jo ſe we tych ſajžonyh hundert lētach, ako ta zerkwia Janſchojzach ſtoj, ſwěrňe a bogacha nad tym domom, žož joko ſeſcę bydli, hoſkaſala. We wojskem zaſhu jo ſe ta zerkwia twariła, žygle k tormoju běchu južor nawoſone, muſbachu paſ ſaſeji pſchedane hōdowalch, aby ſi nimi ſe wojski dluž ſaplaſhili. Ale naſche namy a woſchzy neſhu ſe ſmuzyli a ſu we Božej možy tu twać dokonžowali. A ten ſněſ jo ſe ſwojeju možneju ruku tu zerkwju hoplewał, tak až nejo žedna ſnegluka ſe ſtała, jo ju pſched blyſkom, hognom, ſiewedrom hōbſwarnował pſches te ſele 100 lēt až do ſinbaſhiego dňa. Kaf kſchęzne jo Boža gnada ſe dalej hoſkaſala nad tyn, žož ſchylna naſchę ſaſaze ſe jo dobrego ſtało pſches naſch ſerkwizku we telik lētach! We nej ſu ſa te 100 lēt na 3400 žiſchi ſe dupili, na 1000 porow ſu ſe dali wěrowaſch, na 3000 žiſchi ſu wot lēta 1834 goſeſbrane a wele towſyntu ſu how pla ſw. Božego bliđa ſe hochložili. How pſches te ſame žurja ſu te starke nutſch a wenchojzili, ſu how ſejzeli ſowno ako my, ſu ſpiwali, hjatorvali, plakali, ſebe

mož, troſcht a mér ſ Božego domu hōlili, až how pla zerkwic ſu ſakopane hōdowali. A wele žognowańa jo ten nětejſchý rod ſa ſwojo žyvěnie we naſchę ſerkwi naſgonil! Kuzda ſchundka, ako kſchęſcijan we nej jo ſwěſhil, jo ſname ſa to. Togodla ſamžomu ſinba hynazej ako ſpiwasch: „Jan Bogu we tej huſchyně buž zefc ſa joko gnatu!“ Tak weleka gnada paſ goni k poſuſche: ſněžo, ja nejſhom togo doſtojný, ſmil ſe nademnu! Ma takem dňu žo Bog pſches te domy a pyta ſa plođami. Ma Janſchojſka woſada takе plođy? „Wu ſczo pilne naſchate,“ jaſchho farač, „a to jo dobra chwalba; ale jo to doſcę! Ně, Bog zo, aby my pſches joko ſłowo hōbroſhone, huſhwěſhone hōdowali, won zo, aby naſchho žyvěnie teke dobre plođy pſchiuaſhlo, luboſcę, dobrotnoſcę, mér, wěru, ſmilnoſcę, pſchiuajnoſcę, lubožnoſcę, požnoſcę, — tak ſtoj ſ tým? 100 lēt ſtoj ta zerkwia, a ty chojzih 20, 40 abo gor 60 lēt dlužko do neje, žo ſu te plođy? ſněžo ſmil ſe nad nami!“ A to won žyti; won, naſch wimožnik ſa naſh pſchoſhy: Woſtaj joko hyſchęzi to lēto! Nětol paſ dejmę ten zaſ, ako hyſchęzi naſh woſtawiony jo, deće naſožyſch. A ten ſněſ dej naſh k tomu pomogaſch. Žedna nežela mimo naſchę, žeden ſe ſi mimo togo ſněja, žeden dom mimo bjarowańa! Šteju woſnowjoneju zerkwju deje ſe teke te hutſchobu woſnowiſch, ten starý gniw, to ſtaré wiñikſtwo, ten starý gréch ſiedej do teje noweje zerkwic wězej pſchiuſch; to ſtaré jo ſajſhlo, wono jo ſchylna nowe hōdowalo: Bog pomogaj, aby to ſe teke woſh groniſch mogalo, potom bužo ten ſinbaſhny rědný ſwěžen ſa naſh wot weleko ſognowańa hyſch.“

Mozne jo to přatkovanie ſchykných gnuſo. Ldy ſe roňachu; ldy togo ſe ſaſela nad tej poſnoſcji togo ſognowańa, ſ fotarym ſen ſachadny a nětejſchý rod we tej zerkwi jo ſognowaný hōdowal. A tak pſcharve woſ hutſchobu ſněſho ten kſarliž k hōbſamkieniu togo rědnego ſwěženja pſches tu zerkwju: „Nět dajſho Bogu žet!“

Po dokonžowanej naſchę ſe hōglēdachmy kradu tu zerkwju. Nejperwej te orgele ſprome hoſtař ſ tým hōbſkim napiſmom: Chwal togo ſněja, moja duſcha. Nědne ſu te ſuki, kenz dawaju, a rědný naglēd daju tej zerkwi. Potom ten hoſtař ſ přatkarň. Ten nowy ſeleny hoblak, to běle rubiſhę ſ tým kſchęznym huſchynanim, te nowe ſwěžniki, ſu pſchi oſcę zerkwic a roſwyoſzeliju woſy a hutſchobu. Hoblak dupniže jo woſ młodych žoręzow podačony. Deka jo ſe ſežinu a ſ delkami woſnowjona, ſeženy, kory a ſawlki rědné hubarwione. We ſceži zerkwic wiſy nowy ſwěžniki, dar Raiffeiſenoweje začabnize, tež pla ſeženach ſu rědne nowe ſwěžniki pſchiuite, podačone woſ ſpiwarskego towarſtwa a drugich. Tak jo ſebe Janſchojſka woſada

Twoj Boży dom k 100-latkemu narodnemu dniu ręduje hupiętnila. Chude a bogate byli pomagali. Hutschobny żeł jo że jem schylnym s przekatnie hugronik. Kotaremuż niejewelski żeł blużda, ten że niejo spomiel. To niebęscho třeba. Jomu jo ten żeł s wozowu zeleje wožady že napſchętivo blvěščil. Mly pak bmy že wjaſeliſi, až bmy ten žen ſobu blvěſčich derbeli. Bog hoplewaj hyndalej ten dom a daj, aby ta luboſez, s fotarejuž že wotnowił jo, nowe goťeňe byla, aby ta wožada bieļ węzej namakana hordorvala ako jadna, kenž némela ſmaſaňa, daniž ropy, daniž takego nězo, ale aby wona blvěta byla a bžes hujſchpionka.

Zerkwine powieſci i Chociebuſkeje wožady.

Sameli nam by: Chmelowe † 23. 8. Friz, jadnuczki byn želachera Fr. Noaka, 2 l. st.; w Strobizač † 28. 8. Robert Pilatſchef, teke jadnuczki byn, 23 l. st., ſawofſtawijo ſtarejſcheju a dwę ſotſche, † 28. 8. młoda žona ſchaffnica Christiana Stellmachersa, Marie, rož. Zaſož, 31 l. st., ſtry ſižchetka plaku ſa lubeju mamu, fotaraž jem tak ježno jo hujſchla, kſchel luby Wymožniſk hobičonym žalujzym nebjasfi troſcht požlaſch a jem pomogaſch we wſčeſ ſchelnej a duchnej nuſy; † 31. 8. Anna Lisbet, ž. želachera Frdr. Gareža, 1 mjaž. st., to jo nowe tuženie do togo domu, žež juž naſeto tak ſchęzkego ſdychowania že jo hujſchalo, teke how ſamožomy hynazej ako ſ ponižneju myſlu na Boga glēdach, wot fotaregož wſchylen troſcht pſchichada; † 9. 9. Erich, hynafch ſlednikarā Ernst Kerügera 5 l. st., lubym ſtarejſchym placiſi kſarližowe ſłowo: We Jeſužowem kline ſom, tak ſom gluzne humožony, ſiodki troſcht net ſgonijom, dνž ſom niuer hujbožnomy. Ja ga jano požedam pſchi Jeſužu woſtaſch tam. W Rogeńzu † 29. 8. Hugo Karl, hynafch ſaręnika Lénika, 15 dniow starý.

Pſchi twařeniu naſcheje zerkwe jo že ſtaſo, až podwiazornia ſczenia jo že ho malu pičku gibrula a dkuſka ryzya jo naſtała. To pſchižo wot togo, až ſpoſy jo pſcherewe ſarneňow na ras že hubilo. Te něgajſchne twařeniu nejžu také ako neřeſchne ſlutnego zyglia, ale tam jo jano na hobyma bołoma ſ zgłom murowane a mjaž tym ſchańkima muromia jo wſchylen ſ drobnymi ſarneňami napołonne. Weto nejo žednog třach, aby daſčna negluka že ſtała. Gaž orgele budu natwarone, budu teke podpery wotporane a bužoliz potom to gibańe dalej hysch, deje že ſklupy ſ podpieranu twarisch.

Ssledna gromada zerkwineje radu pſchimaze wažne hobiadowania dla zerkwinych dawków. Hujſchnoſcz jo požedala, aby naſchej hobej wožaje třachu jadnak daſej plaschiſch ako zerkwa na grodkojskej gaſy. Schake plaschenia byli we tom nowem tariſu do zyſta wotpadiuli, wětſhy žeł byli woſtali

aſo doneta, jano pſchi ſakopowanu jo wažne pſchimienie. Italo ſ tym, až chude luže deje menej plaschiſch, nežli bogate. Nadroblne ſapižmo nowego plaschenia pſchimaučomu, gaž blyſt wſchyleno wot hujſchnoſcji ſvolone.

Nieželu 20. septembra bužo mižioniski kwěžen we nimſkej zerkwi. Namſcha že ſachopijo dopolna 1/210 a bužo knes ſarač Bölicke ſ Buchholza přatkovasch, wotpolna 5 pak bužo ve towarſtwinie knes miž.-inspektor Gründler ſ mižioniskego živěna hulizowasch. Pſchobnym hutschobne, aby wele waž tam ſčelo.

Tužamu nieželu bužo knes mižionat Petrik w Vorwoch ſerbſte a nimſke přatkovanie žaržach, to ſlědne we domazneſ ſemi. Namſcha že ſachopijo dopolna 9. Tež ten blvězen buži pſchiruzony.

Na tu ſtewartu ſartu pſchi naſchej zerkwi jo něto wot hujſchnoſcji knes ſarač Kieſe Deſchañſki hujſwolony, tenzamž dej, gaž Bog zo, nieželu 11. oktobra we nimſkej zerkwi blvě ſpredne přatkovanie měſch. Swojo bydlenie ſmejo we Karlstraße

Sachadny ſtewart mějaſch ſtrobizańska ženjzyna pomag ſwoju gromadu. We tej ſamej jo donetejſchym pſchedzedar ſt. ſarač Schüela, ſwojo ſaſtojſtvo ſložyl a bu na jogg radu kneni Schüßlerka ſa pſchedzedarku hujſwolona. To buž ſchězle ſphtowanie ſa naſche lube towarſtvo, ale gaž te muſte pilne ſobu pomogaju, bužo teke na dalej ſchylno dere hujſ a Bože žognowane pſcheroži ten ſtaſ, fotaryž ſ jago ſezek jo ſachopiony.

Se ſtarých zaſhov. Zlowezna hutschoba woſtanio tře ſama, daſchi jo burſka abo kralojska, hujſoka abo niſka. W piſtne biskupa Cypriana, kenž hokolo leta 250 živu hujſho namalojo že pſchidu ſtaržba: „Mloge pſchidu jano ne hujſkich ſhveženach namſchu a to niz aby nězo huknuli, ale jano naſoga dla. Mloge raſka nezakaju, až přatkovanie ſu koñu jo, mloge niz nežluchaju, ale ſtoje nizi we roſčku roſgratiaju že mjaſy ſobu. S draftwu gotujo že welič bejneſe, ſarač nedej nikomu niz ſaklaſch! S takich hloñ hujſaj, až něgajſche zaže nejžu gorſche byli ako ſinža, až ož ſchuzi a ſuždy zaž złowek tak razi Boga ſpřečzijo a ſa bydno. Ale we ſwojym zažu ſjawijo Bog ſwoju možnu ruku Spomiethy Cyprian mějaſch ſwarzanie. Won wižech ſe we ſm goſpodarā mjaž dwěma hujſom. Ten byli na pſchawizn ſeſeſchho hobičonym, ten na lewizy mějaſch hujſ w ruce, aby ten lud hukoſt. Ten byli na pſchawizn hujſho Kristuſ, kenž ſe tužaſchho, až jago ſaſni węzej nebuſhi ſaržane. Ten už lewizy jo zart, kenž že wjaſeli, až ſkoro ſmějo ſepolutymy gręſhnikom do ſwojego hujſho ſoſy. S togo zowona hujſna Cyprian, až Božy byl ſ weličim pſchegoňowanym na tu gmejn pſchižo. To že teke ſta a wele plaza a ſcherpenia pſchižo na ſchěſcijanow. Bo dere na naſ ſchyci do ſuženia pſchižo.

Wojadnik

Zerkwine powesći sa dolno-lužyske herbske wožady.

Oktober.

Wožadnik pſchichada fuždy mjahez a plaschi na zele lěto 60 pí.
Skasach jen ſebe dejſch pla ſwojego kněza farára abo huzabnika.

1908.

Žiownyj ſwěženj.

Luk. 12, 16—17.

Jadnogo bogatego muža polo běſho deče ūaſlo. A won myſlaſcho ſe ſam pſchi ſebe a žaſho: Zo debu ja žniſch?

Wſchylnych wožy maju k tebe tu nažeju, ſnežo, a ty dawasch ſim jich zarobu we pſchawem zaſu. In wotworijoch ſwouj ſmilnu ruku a nažeſchijofch wſchylnu, zož jo ſhywe, i dobrym spodobanum. — Kněs Bog, nebiaſki Woſch, žognuj naž a toſch te twoje bože dary, kotarež my wot twojeje ſezodreje dobrachi k ſebe beromu, vſches ſeſom Kriſta, twojego lubego ſyna, naſchoga Kněſa.

Te pola ſu proſne. Te bomy buwaju žolte. Schytno huſchichno. Myž złoweki pak nōzomu měſzaſch. Myž wěmy, až po žnach ſe žekowaſch dejmy.

Dlatogo ſe ſgromazijo ta zela wožada k žiownemu ſwěženju, a možne ſněju te kſarliže žela. Zeſto doſč ſu waſ te ſwony podermo woſali ſwaſhogo žela, ſwaſhých staroſežow. Něto pak jo to žekowańe ſchyknym poderbeňe, a wjaſele, žiownyj ſwěženj ſwěſchich. We wělikich měſtach, zož mało wot nebia, niz wot pola ſe ūewizi, roſežene a ſdřasche ſe ūeſnajo, wot buča wjaſela a mije niz ſe ūewě, tam ſe ūerojmějo, žiownyj ſwěženj pſchawę ſwěſchich. Myž pak, kenz na polu žekamý we dejſchezu a wěſchu, we ſynie a ſchoploſchi, kenz ſnajomý to wjaſele žneſcha na ſamſkem polu a wěmy, až ten kléb, kotarž ſami žneſomu, lepſhý a možnejsch jo, ako ſchyken drugi, myž roſmějomu wjaſoſky žiownym ſwěženj ſwěſchich. Myž wěmy, zo žniſch dejmy. Bogu tomu Kněſu pſchiſoſcz naſche žiowne dary: wěru, žek, ſpoſojnoſcz, ſwěrnoſcz!

Mozne dejſacho naſcha wěra ſaſej roſcž. Gaž tak mlogeras ſi jigo ſłowa ſe možowali a naſche duſche hochložili ſamy a potom na polu žechmy, nejo potom naž ta wěſtoſež pogluzyła: Moji nebiaſki Woſch ſe mě ſjawiſo! Ta zela ſemja přatkujo jigo. Deče dajo złoweki, kenz jano te kſarieňe, tu ſemju a to ſelijſežo wiże a ſe goře, kenz ſe pſchemybliju, až to ſklyñko ſa dlužkim ſymskim zaſhom naſeto možnej jo greļo, tak až ſchytno malźnej ſe jo ſelenilo a roſlo. Kala kſchaſnoſcz, ako bomy a luki a žyto ſu ſwitli! A k tomu te nažeje, kenz we hutſchobach ſwitli a nět

dopolnione ſu! A fuždy ſwětk hulizowaſcho nam: Nězo lepſhego dajo ako ten fuč ſpod nogoma, bytſhnoſcz nebiaſkeje rědnoseži we luboſnem naſetu. Sa togo złoweka teke dajo bytſhnoſcz, kenz jigo ſhywe a želo roſkſchaſnijo, ta kſhēſežijaſka wěra, kenz nam teke jo roſcž dejala. Bog jo ju we naž ſbužil. Nebjø a ſemja ſtej naž woſalej, jigo dobrachi a luboſcz a hobiaſtańe huſnaſch. Dlatogo pſchejj ſe ſchykneju ūeweru a ſhywa wěra byſch ten předny dar, kotarž pſchiſiaſomy.

K tomu wjaſoſky žek. Běda, gaby gjardoſež a glupoſež a ūewera nam ſe žekowaſch nedali. To huſnaſche Božeje dobrachi dej naž ponížnych huſyňich. Myžlij ſe na ſchykne dny, na kotaržch polno staroſeži na twojom polu ſu ſtojal, na te dny ſ blyſkom a pogrimom, na chore dny we twojom doře, potom wizjich, zo ſtwojeju možu na ſe ma, a až tomu Kněſu žek winowath ſu. Bogata běſho jigo gnada nad nami. Jogo ruka napołni ſaſej te proſne brožne. Deče běſho nekotare týzeňe ūegodnyh deſchcžowatyh zaſ, zož huſnachmy, až Bog to wedro pſchezej lepſhe ūehugotujo, ako my ſamy, ale mlogeras hejgen tak žadlave ako my pſcheshiwo nōgo ſamy. Weto jo ſchytno deče huſyňiſ. Tak zomu tej huſelanej ruze ſtyknutych a hutſchobnyj žek groniſch ſa ſchyknu Božu dobrach.

Spoſojnoſcz možo ſchuderkano byſch. „Wono jo pak ta bogabojafnoſcz ſe ſpoſojnoſczu weliki dobydč.“ Nespokojnyh ūetřeba žeden byſch. Te pola ſu deče ūaſli, ſaſlužba běſho dobra, želo ſe namakaſcho lažko. Gaby jano fuždy ſwyo žiowne žognowanje ſa žognowanje měſ, kotarež roſbrojſch ūedej. Ale zož leſche ſe ſežnejo, roſbroj ſe ſkoru we luſchtach a gréchu. Potom ſyml ſkjaržy ta nuſa ſi welič domow. Chtož groni: „Dajſho nam jěſcž a piſch, witsche ſamy humarle“, ūedej ſkjaržyſch, gaž hubrach ma. Naſche ſtare woſchzy ſu pſchobylí, Bog ūekſhél jim daniž chudobu daniž bogatſtwo daſch, ale jano ten ſchedný kléb ſa to ſchělo a jigo ſłowa ſa tu duſchu. Myž mamu ſe lepej, niz tak wele gluđu a nuſe ako woni, a nět ſaſej rědne bogate žni. Wjaſola ſpoſojnoſcz pſchistoi nam pſched Bogom.

Naſlědku zomu Bogu nowu ſwěrnoſcz polubiſch, ſwěrnoſcz we žeku a wotpozýwanu, we huſyňau

a myši. Myšlij ſe na twoju ſwérnoſcz, ſkomudu a gniſoſcz. Myšlij ſe na te pola, kenz wězej kléſcha fu ſ्लýſchali ako modleńia, na twoj dom, we fotarymž ſwada ſtavný goſcz běſcho. Ssromaſč ſe togo, potom hurož ſ takego pſchemysleńia wěſtcha ſwérnoſcz, aby my ſe tak možne k Bogu poſnali ako won k nam ſe poſnał jo.

A hyſchezi jadno. To zele leſche ſmy želone byli, kužde želaſcho na ſwojom polu. Žož ſe poſmakachmy, pſchiwolachmy ſe jano to krotke: Pomogaj Bog! Nět won pomogał jo, ſgromazijo ſe ta zela woſada k žekownemu ſwězeńu; a tak dej nět wona ſwěſana woſtasch we hobjadnoſczi a mère a žekowańu. Potom bužo to žognowańe togo Kněſa ſ ūje vyſch.

My ſe tebe žekujomy, Kněſ Bog, ſiebajſki Woſch, pſches Jeſom Krista, twojego lubego ſyna, naſchego Kněſa, ſa wſchylku twoju dobroſch, kenz ſy žyw a ſaſtoſch do niemernoſczi. Almen.

Tak ſele naſlědk hyſch a zelu ſchtundu podermo ſbrojſch. Ja grońach: „Mlej ſme daloko k pſchawizy ſchlej. Gaž ſe něto k lěwizy žaržymej a hobſtawne na lěwo ſomei, ga muſhinej na ſwoju drogu pſchiſch. Tam huſoka fabrika, žož hyſchezi ſwětlo jo, lažy pſchi Grodkoſſkej ſchobezji, ta pak jo hyſchezi dalej ako Dřemkoſſka droga. Togodla měnim, až ſomej narowno k tomu ſwětlu ſe žaržasch, potom muſhymej ſkoro na pſchawu drogu pſchiſch.“

Moj dobry ſchěſtko pſchigložowaſchho ned mojim ſlowam. Spuſhczichmej potakem hopaznu drogu a pſches pola a lufi, zelo k lewizy ſe žaržezej, žechmej rowno na tu hobſwětlu ſ fabriku, až moglej ſaſej woſbluziſch, neſpdiſe nama ſewſchym do myſli, běchmej dobreje nažeje, až ſkoro pſchawu drogu doſtaňomej. Na ras ſwětlo we fabrize ſgaſznu. Ale tez to naju ſemolaſch. Wězechmej ſchak, až deſachmej ſe jano k lewizy žaržasch. Tak poſtupowachmej dalej. Věrthl ſchtundu ſajze, poſ ſchtundu ſajze a hyſchezi neběchmej na droze. Hyſchezi ſe niž ſlego ſenajezachmej. Po ſdaſchim běchmej pſchawie ſchlej a ſ takim tež muſhachmej k dobremu końcu pſchiſch. Semja, po kořejz žechmej, chapiaſchho moſchha bywasch. Sapředka měnachmej, až to jo nozna roſa. Skoro pak huſuachmej, až běchmej do třínenzow a kaliſhezow ſajſchlej. Dokulž pak hyſchezi měnachmej, až pſchawie chožimej, brožachmej dalej. Woda žechho jano až do gloſyňkow, to neběchho ſle. Skoro pak bu wona dlyňmej a žechho nama až do kolen. Hobroſchachmej ſe třchochu wězej k lěwizy, ale tam běchho hyſchezi dlyňmej. Po takem deſachmej k pſchawizy ſe žaržasch. To ſe ſta, ale teke how ſekchěſchho woda woteberach, ale bu zelo dlyňſcha. Pſchitom ſchakorakem hopytowanu a hobroſchowanu běchmej dozýſta ſablužonej a ſewězechmej wězej ſo naſcha dozakana droga bu lažala. To tež tu chyli nama ſchojano běſcho. Něto jano požedachmej ſ teje ſawedneje wody wen pſchiſch na twardu ſemju. Alle chto deſachho nama rážiſch? Niži wěſeje možachmej wen, ale zo ten humožezh brog běſcho. Hobſamkuſchmej, až ſomej wot togo města na wſče buki hopytowach, lež neby niži huleſtej. Alle žedneje pomozy! Žož kuli ſe hobroſchachmej, ſchuži jadnaka woda, jo, wězej pſtachmej, dlyňmej ſe ſgubichmej, až nama naſlědku woda až pod pažu dožegach. Mama bu ſtýzno a teſchno. Na měſčanſtich tormach ſegery bijach. Połnož běſcho dawno mimo; jadno woſbiſchho a hyſchezi ſtojachmej we wože, dwěju woſbiſchho a hyſchezi žedneje nažeje. Hutschoba nama ſpadowaſchho, možny woteberachu, noſe hobſlabiuiſchnej.

Niži ſ bliſkeje wſy ſkyſchachmej, až nozny kular na rogu tſhubi. Zloweki ako by nama pomogali, neběchho daloko. Woſachmej a ſchitachmej ſ zeſeje

2] We Strobizaňskem gaſche.

Něto bužoſch lepej roſměſch, zo mě ſe jo ſtalo. W augustuſu ſpomiętego lěta běſcho. Mama pižaſchho mě liſt, až ſwojzba je Sczeczina w Pomorskej pſchižo na pſchichodnu ſeželu do Komorowa. Ja ſmějach domoj. Něby rad ſam ſchel, togodla chwatach k ſwojmu ſchěſtku ſ měním Rudolf Alberti, kenz pla pſchekupza Büttnera w huzbe běſcho. Tenžamý běſcho ned teje wole, ſe minu hyſch. Dokulž pak na ſobotu ſele ſyniſch mějaſchho, ſamožaſchho won perwej ſe ſlužby aſo wjazor ſaſeſchich. Mama ſe ſdaſchho to welgin rědne pſches noz hyſch, droga nama běſcho ſuata a ſetřebachmej ſe nižogo bojaſch. Teke kněſ Büttner nama to ſwoli a dawaſchho nama hyſchezi dwě flaſchy wina na drogu, aby duze ſe možowalej.

Swony na tormach woſbiſachu jadnau ſchtundu, aſo pla kuſhego torma pſches grodkoſſke rota ſ města ſtupichmej. Droga iwežefho pſches male grodkoſſke pſchedměſto a pla tamnego kſarchoba mimo. Něto pſchižechmej k roſpuſchu, žož neſotare drogi ſe želichu. Drogowyzk tež běſcho tam ſtavnomy, ale we jſchme to pižmo neběchho huſnaſch. Mama tež to trěba neběchho. Snajachmej ſtwoju drogu pſches Knorawu a Mały Gogolowk tak deſe, až tež we ſchaminej nozny ju by naſakalej. Togodla kſchazachmej ſe roſgranajuzej dalej. Sa poſ ſchtundu bu nama wonako, až hyſchezi w Knorawie neběchmej. Glědachmej něto lepej na drogu a huſnajachmej, až běchmej ſe ſablužilej. Gaſtachmej a hobradowachmej, zo zyniſch. Moj ſchěſtko dawaſchho do radu, aby ſe hobroſchilej až k roſpuſchu a tam ſe wſcheju pilnoſcžu pſchawu drogu pytalej. Taka rada běſcho nejlépſchha, ale mě ſe nesda, až deſachmej

ſchyje wo pomož. Schytno podermo! Kulač tchubjaſcho dalej a ſegery bijachu dalej, mej pač južo až do ſchyje we wože ſtojachmej.

Moj bogi ſchęſčko běſcho ſchytnu nažeju ſgubil, won ſe ſaperaſcho až ſepojožo žedneje kſchozeni dalej, ale žož ſtoj zo dozakach ſhinersch abo humožene. Tež ja ſe bojach iwelgin. Žeduwo wołaſcie ſedožega po-možnikow. Žeden zloweſ ſewěžeho wot naju nufe. Něto pač pobožne huzby a napominaňa mojego starego uana we mno wotžywachu. Ja wołach ſ teje dlymi k ſmilnemu a ſhomoznemu Bogu, aby nama ūdaſ tudy tak žaložne ſgiuſch a humřech, ale aby naju ſ možneju ruku huternuſ ſ tych ſhertnych žvalow. Po takej modlitivé napołni ſe moja hutſhoba ſ dowěru. Ŝwyojmu towarifchou pſchiwach: Byň, zo zoſch! Ja pač tudy ſewoſtanu, ja pojdu dalej we Božem meňu. A nōmu ſom ſe modlil, won bužo mě pſchawu drogu poſkaſch, togo ſom wěſty."

Dalej a dlymiej pſchižech. Woda mě južo do guby ſtuvaſcho. Wſhytnu nažeju by ſpuſčezil, ale to wěſte dowěreňe, až Bog moju pſchoſbu jo hužlyſchal, žarzaſcho mě. Šweliſku prozu lazech ſe hyschezi kuſ dalej, a lej, woda woteberaſcho. Wěrny nebiaſki Woſkuz běſcho ſam mě kaſal, zo dejach ſe chyliſh. Něto pſchiwach ſwojmu towarifchu, zož běch namakał, tež won ſe wojowaſcho až ku mno, gromaze kſhazachmej dalej, menej a menej bu teje wody, jano do koleu nama hyschezi dožegaſcho, něto jano do glosyŋkow, něto běchmej wen. Och, kaf ſmej juſkaļej! Ma ſenju ſmej ſe chyſhilej a ju ſ rukoma hobojuſelej a poſhkaļej.

Něto mužachmej glědaſch, aby klužam pſchiſhlej. Š naju draſtivu woda ſchazaſcho, ſyma naju pſche-běgowaſcho, ſchytnie złonti běchu kaž ſlamane. Južo žaiſchho ſaſwita, nadejzechmej drogu a po ſej pſchi-zechmej ſkoru do bliſkeje wſhy, do Strobiz. Klapanachmej pſchi přednej wjažy k hočnu, wot niuſhika pſchaſhachu luže, zo ſmej a zo zomej. Pſches ſamknuone hočenzo ſkaržachmej ſwoju niuſu a pſchožachmej wo goſpodu. Goſpodař ned wotwori a kaſaſcho nama do iſchpy; goſpoſa ſaſweliſhi ſwězku. Něto wižefchitej naju žaložne byſche a ſhlyſhachmej naju tchojene. Šlekanu huwoła goſpodař: „Moj Bog, wej ga pſchižotej ſe Strobizaňskego gata. Tam jo pſched dwěma lětoma zuſy drogowat ſe ſwojim kufiſhakom a ſ dwěma ſonoma ſe ſalaſ. Žekujtej ſe Bogu, až take ſuſhe lěto mam, howazej neby wama hynazej ſe ſtało!“

Ma togo dobrego buča a joga pſchijsnu žonu, Drogazbz groniachu jima, ſpominam ſ hutſhobneju žekownoſczu. Wonej ſtej nama ned ſlomu pſchi-gotowalej, zož ſwoje muzne złonki hutſewachmej a ſheſč ſchtundow ſaſhobu twarze ſpachmej. Tuchylu

zheſčaſhcej wonej naju draſtwu. Potom nažefchachcej naju a ten dobroſhivu goſpodař pſchewoži naju na pſchawu drogu až do Gogolowka. Dužy poſka nama Strobizaňski gat (tež Steinteich, ſczinow gat, poſmenony). Chto by něto ſe myžlił, až we ūvom ſmiertra tchachota naju běſcho hobojuſela? Se žekowneju hutſhobu chmalachmej božu dobroſch a ſmilnoſcz. Droga do ſkomorowa bu nama iwelgin žurna, naju mužnej noſe hoperachcej ſe teje klužby; akle wotpolna pěſchich běchmej doma. S tým jo mojo hulizowanie ſu koñcu. Kaf zeſto pač potom ſaſej Strobizaňski gat wižel ſom, mužach Bogu ſe žekowaſch a huſnaſch, kaf to pſalmowe ſłowo (18, 17) ſe jo nademnu dopołniło: „Won poſla ſ teje huſko noſeži a mě hobojuſe a huſchēgnu mě ſ weliſkich wodow.“ Tomu ſamemu buži ſa to zescz a chwalba!

Sſerbſke wožady a ſſerbſke faraře.

Do ſſerbſkeje wožady klužha ſſerbſti farař. To wěže wožebnue te wožady, kenz ſſerbſkego farařa ūnamaju. Níz, aby pſcheſchiwo tych nimſkich farařow ſe nězo groniſh ſchělo. Ně, woni želaju ſ teju ſameju luboſcžu a ſwěroſcžu ako ſſerbſke faraře. Ale žož ta rěz ſe ūnemaka, tam ſe ūnemaka tele ſchake druge. ſſerbſke jo ſſerbſke, ſe groni. A wono jo tužne, až kufda ſſerbſka wožada ſſerbſkego farařa ūnam. Popoſſka dvoſta pſched dwěma lětoma k přednemu raſu nimſkego. Tenžamý jo ju južo nět ſaſej ipuſčezil. A nět kſchěla tak rada ſaſej ſſerbſkego měſch; bužo jogo krydnusich? Bot ſetoschojſkeje, Vorkoſkeje a Liſchkojſkeje wožady ſe groni, až jich faraře ſ nowa na humenk pojdu. Weliſke ſſerbſke wožady, kotarymž ſſerbſti farař na nejhujſche třeba jo, budu jadnogo krydnusich? ſ Choschebuskeje wožady jo ſſerbſti farař ſchwela huſchel, kenz ſ lět ako poſmožnik jej jo klužyl ſ goruzeju luboſcžu a ſe ſwěteju ſwěroſcžu. Ako dlatogo hoſamknuone hordowa, ſa Choschebusku ſſerbſku wožadu hyschezi jadnogo ſſerbſkego farařa twarze pſchiſtajisich, dozakachmej ſe wot ſchytnych pſchowdoſčiivych luži, až ſa pſchawdoſcžu won k tomu by huſwolony hordował. To ſe ūno ſtało. Tak jo ſebe druge město pytał, a ſ wjaſelim Ochoſy, ſſerbſkej wožaze Gorno-Lužyſkej, k farařu huſwolony hordował. Ta jo ūbužo hoſlutowach. Ale my ſmy ſaſej jadnogo ſwěnego ſſerbſkego farařa ſgubili! Město nōgo pſchižo farař Niese Deſchaňski do Choschebusa, aby ako kſchut ſſerbſti muž ſdžaržał a dopołnił, zož we žognowaniu ſe ſaſhopilo jo. Nět ūnam Deſchaňska wožada ſaſej žednogo farařa. Bužo ſſerbſkego krydnusich? Wěſcze, gaž twardo pſchi to m woſtaño, až zo jadnogo měſch! My mam ſe hyschezi ſſerbſke faraře, kenz we drugich

stronach žělo pytali ſu, dokudž how jo namakali nejžu. Raži zoju ſe k nam roſčich, gaž volane horduju. Dlatogo, muſke a ženſke ſchylnych ſerbſkych wožadov, ūbyschežo glěwke a bojaſne! Bož ſa třebne maſcho, to pominajſho woſche a ſlobodně! A wono bužo wam hordowaſch! Třebun jo ſerbſkej wožaze ſerbſki farat! Třebne jo Bože ſłowo we ſerbſkej rězy!

Berkwine pořeſczi i Choschebuskeje wožady.

Werowanie: Beſny Mertyn Řeba, budař w Depſku ſe zehneju Mariu Druboju tam.

Samíeli: w Saspač: Kito Léwa, 40 l. st., ſlědný ſyn teje familije, fotaraž psches wele ſto lět w Saspač jo ſejeſla, kſchel naſch ūbyski Woſchz potroſchtowac̄h teju hofužonej ſtařejſcheju, fotarejž dweju ſroſčonej ſynou ſtej ſakopowalej a dejeti neto ſwoje ſtare dny ſe žaſowanim a tuženim pſcheporaſch; Anna Bertramka, žona wjažlařa Frdr. Bertrama w Saspač, 31 l. st. Teke ſala mloda kſchel jo dejala ſginuſch a ſpreſch a do rova padnuſch kaž roža, na fotaruž naſymſki wěſchik jo poduval; Anna Paulina Giesowa ſ Chünelowa 39 l. st.; ſe Strobiz: † 9. 9. Erich, ſ. ſlědnikařa Ernst ſerügera, 5 l. st.; ſunneſch lubych ſiſchi dej hutſchobu woſtvořiſch božemu duchu a dej hutſchobu ſwěſchach w goruzej luboſči; † 12. 9. Anna Maria, ž. ſchaffniara Paul Heilenza, 4 mjaž. st.; † 14. 9. Richard, ſ. ſeleſničara Müllera, 11. l. st.; po ſchějkem žaſložnem ſcherpeni ſtej dva ſe žyvenia huſtchek, žež buži tomu, kaž jeju jo humogł; † 22. 9. Anna Elsa, ž. ſamkařa Chr. Troby, 3/4 l. st., wele plaza jo we tom domě, wele ſakopowanow južo ſmy tam měli; daschi ſ kuždego nežo žognowania ſe na Važ hulewa; † 23. 9. Charlotte, ž. ſamk. Richard Dieza, 5 mjaž. st.; † 25. 9. Anna Rubynož, 71 l. st.; wona jo luboſč ſela a to godla tež luboſč ſučela a we rědnem ſtarſtiwe to brenie togo žyvenia woſpoležyla, aby k wotpožynku ſe laguňa; † 28. 9. Ernst Pöſch, vjakař, 38 l. st.; nejjabki muže te luže humkeſch, chto wě ſwoj konz, won ſnaž jo bliſko; ſe Žylowka † 20. 9. Anna Fahrmarktowa, rož. Fandož, 38 l. st., a ſení po jeje ſakopowanu ſamíe tež jeje žlovek Friedrich Fahrmarkt, 35 l. st., hobej ſawoſtavijotej 5 ſiſchi, to jo wělika tužza, ale tež možne poſutne přatko- wanie, pſcheto božko wele plaza a ſdyhowania jo we tom domě bylo psches zlöveznu winu, kſcheli ſchylné ſlužabuſki togo zaſchnego paſenža huſnach po kafej droſe woni chojze, aby ſazafha ſe hobroſchili; w Rogoſnie † 19. 9. Paulina, ž. budara Haſſažkego, 1 l. st.; † 28. 9. Marianka, ž. ſeleſničara Chr. Woſchyn, 1 l. st.; 1. 10. Gustav Reinhold, ſ. wjažlařa Mertyn Rowacka 3 1/2 l. st., a dva dňa po jago ſakopowanu ſamíe jago uřenſky bratschik, 1 l. st. Rake žaſoſčeſtej we tom domě, žež wot ſtrich lubych ſiſhetkow ſa jaden tyžen dwě buſchtej ſtařejſchyma weſetej; kafe ſlěkane we zekej wžy, až psches zaſchu chorocž tak wele ſtařejſchych dejach ſe bojaſch nad ſwojimi ſiſchimi, Bog luby Řeňeſ ſe jich wele hopleval we ſinertnej tſchachoshe, te pak, fotarejž ſu hužnuli, ſu k Bogu pſchifchli a ten ſkabel jo ſim padnul na to nej- lubožneſch, woni ſu ſbožne.

Se ſinžajſchnym Wožadnikom muſym ſwojej lubej Choschebuskej wožaze boženue groniſch. „Boženue“ jo tak wele ako „we božem méně.“ Ga we božem méně zomu roſtyla hysč, a we Božem méně ſaž gromadu pſchis. —

Pſcheto gromaze woſtaňomy; gaž do wožowu ſe kuždy ſení ūewižimy, ga we duchu ſmý ſwěſane. Kuždy ras, gaž tudu na přatkaru ſtojm, wižim we duchu na tych ſlavach tak mloge lube hoblizo ſ waſcheje ſreži, a kuždy ras, gaž Wy ten ſuby Wožadnik bužoſchho ſaſowac̄h, ga dejſho we ſním měſch jadno poſtrovenie ſ mojeje ſerbſkeje gole tudu. — Kaf rad by ja podla waž woſtał, wono ūedejaſchho hysč, hužaržak ſom až na ſlědnu ſchtundu, ſe ſwojeje wole ūeſhom waz ſpuſhcežil. Kaf rad by we lubej dolej ſužyž woſtał, ſom na to ližyk, až budu do Popoſkeje ſari ſaſhēgnuſch, fotaraž južo na 1. oktobra proſna běſho, a wo fotaruž dwojzhy ſ hutſchobneju pſchobbu ſom piſhak, povermo, ja mno běchu žurá ſamkūone; tež do Deſchna by hutſchobně rad ſchel, neby ſebe žednieje wěſchene zefci ſnał, ako na teſhamej přatkaru ſtojaſch, ſ fotarejž woſchz Pañk kaž patriarha bože ſłowo jo ſapowedał, ale kaf dlužko dejach hysčej ſaſach? We ſymnem zažu ūamožach ſ malymi ſiſchimi pla drugich luži ſejeſch, rownož woni te nejſluſtne běchu, to godla ſom ſhel tam, žež ſ wjaželim a ſ luboſežu buč powitanu.

Tej wžy, žež něto bydlim, groňe Ochoſa, wona lažy dwě ſchtunze wot Běleje Wody na Budyschynské droſe. Pětk 9. oktobra pſchijech how ſ tými ſwojimi. Beſne rota běchu pſchedejſhu a we wžy pſched zerkuju a ſaru natwarone. Berkwine a gmejnſke ſaſtupjare, zefu mkožina a woſnarske towarſtwa powitachu naž pſchede juzu ſ hutſchobnými ſlowami. Na to bučny k rědněj goſcjiue wežone a do ſwojego nowego domu powitane. K wožaze ſluſhaju ſtři wžy: Ochoſa, Hamry, Tſchelno a Sprewja. Wſchylné ſu we goli ſgubjone. Až do Tſchelnego jo 8 kilometrow ſutneje gole. Tam mam kuždu tſchecu ūeželu přatkarowac̄h. Mała zerkuvička ſtoj tam na pěſkowej hutſchynie. We ſtarodawnych zaſach ſu tam ſodowe ſchkruty pſches pěſki dkymoku žetu hury wali, to jo něto wejſaníſka droga a na hobyma bočna ſtoje někotare budy, ſ dřeva ſlažone. Luže ſu how wěſgin pſchijajne a pilne. Žajtſcha ſtrich južo ſachopiju mkožiſch, gaž ſení ſwita, chwataju na polo a wjazor ſaſej pſchi ſwězze mkoſche až do ſeger ſaſeſchich. Zaſzami budu ja wězej wot how a tudownych hoſtjoňoſežow hulizowac̄h. Hutſchobně pak by ſe wjaželik, gabý lube pſchijaschele ſ Choschebuskeje ſtrony kſcheli ras k nam hogleďaſch, ſ bonu možo ſe jefch až do Běleje Wody, abo ſiſczikom na naž ſpominac̄h. Ta ni mſka adreſa jo: Pſarrer Schwela in Nochten bei Bořberg O.-L.

Welike wjažele jo mě Strobižaňſka žeň ſzyna po mož pſchigotowala ſ tym, až ſu mě rědnu bildu ſkali ſ napíſmom: „Pſchiruz tomu Řeňeſ twoje drogi“. Hutſchobný žež buži ſchylnym lubym dawarkam.

Wožadnik bužo tež na dalej tak ſchichcežany ako doněta a budu te kněža zeptare jen dalej roſdavaſch. To godla hutſchobný pſchobzym, aby jomu ſchylné ſaſoware ſvěrne woſtali. Tež pſchobzym, aby ſe ſtvo roſaplaſchili. Chmelojske, Golbinſke a Mało-Strobižaňſke ſu južo wſchylné plaschiſli.

Wołkadar

Zerkwine polsceži sa dolno-lužyske ſerbske woſzadu.

November.

Woſzadnik pſchichada luždy mjaſez a plaschi na zele leto 60 pñ.
Skasach jen ſebe dejſch pla ſwojego kněſa farara abo huzabnika.

1908.

Te žaluiuze budu troſchtowane.

Sbožne ſu te, kenz žaluiju, pſcheto woni budu troſchtowane.
Matth. 5, 4.

K wilej wohaze tych žaluiujich ſgromažijomu he na neželu ſamketh. Loni ſmy ſ drugimi žalowali; letoža žaluiomy ſami. Nět wěmy, kaf to jo, to nejlubſche do rowa połožyſch, zož zloweſk uſ ſwěſche ma! Nět roſmějomy, kaf ſtaré raný zelo wot nowego ſaſej kſchariſch mogu! My nōzomu pſchawowasch, chto wězej jo ſgubil. How groni nan abo moterka: „Niz nejo tak ſchězko ako gole ſgubischi“; tam žejo hudova: „Ta droga k rowu muža jo neſchězſha“; how groni žonka: „Ta ſtimersch moterki boli nejdlymej“; tam žejo mlody hudož: „Sa krotkim gluznym manželſtwom žoni ſgubischi, tej boli ūerowna žedna druga.“ Hyscheži ras: My nōzomu pſchawowasch, chto wězej jo ſgubil. Hem nedajo žedno roſdželenie. Schykne ſmy zloweki, kenz ſe Idſami ſech muže, zloweki, kenz tudy žednogo hobſtawnego města ūnamaju, kotarychž žywieňe krotki zaſ trajo a poſno ūemera jo.

Žaluiuze ſmy ſchykne. Wo zo žaluiomy? Pſches to, až ta ſtimersch do naſhogo domu jo ſtupila, jo naſho žywieňe ſchamnejsche hordowało. How ūejo jadnomu domu jano ten nan, ale ſ tym nanom teke ten ſaſarbowat hujſchel; tam jo ſ tym žywieňim ſubeje žony to ſlyño domu a žywieňa ſgaſnuło; how jo mlode žywieňe, kenz kwiſlo jo kaf roža, ſprělo, a ſ nim tak wele lubožnych nažejoſ; tam ſtarci ſwoju głowu ſchichy we ſtimerschi chylík, kotarychž to žywieňe tych ſwojich jo žognowaſ. My žaluiomy, dokuſož naſho žywieňe jo chudsche hordowało na wjaſelu a gluze.

Alle nět he pſchafcha, lez pſchawie žaluiomy. Mlogi žaluijo ſ Bogom, mlogi pyta ſabyſche we roſdroſeženiu žywieňa, mlogi nōzo he troſchtowasch dasch. Chtož tak žaluijo, nehordujo togo troſchta želby, kenz žaluiujym ſlubjony jo. Pſchawie zomy žalowasch. Glēdaſſho, Boža ūimerna luboſč jo ſchake janžele na ſemju poſzlala, aby te zloweki gořej k tomu Woſchzu poſzowala a k jого ūimernej ſbožnoſći. Ten jaden ma bělu draſtwu, to jo ta gluſta; won zo pſches Božu dobroſch k počuſte gorisch a pſches tu ſwēſbu žekwo-noſeži naſ ſ Bogom ſwēſasch. Ten drugi ma zarnu

draſtwu, to jo ta bol. Alle teke won jo poſzlanh wot togo Woſchza togo ſhwěſla. To, won jo zesto wele možneſſch akv ten drugi. Žož wonu niz ūepſchemožo, ſchęgno won naſ ſ mozu k Bogu.

Gaz tak tež tu bol wſejomu ako ſhwěth dar Božeje woſchzoſkeje luboſeži, potom jo naſho žalowanie nězo ſbožnego. Šraňoný byſch wot žywieňa, ale Božu gojuži ruku zuſch, pobity byſch, ale wot Boga žaržany hordowasch, to jo nězo ſbožnego. To pſchawie žalowanie wezo k jadnomu žredli togo troſchta, kotarež druge žowichym ūeſnaju. Pſches to žalowanie ſe wotamkuo nam we Bogu jadna ſbožnoſč, wot kotarejež howazej niz wězeli ūeby. Ako lažny pſches fryſchmu wodu wele wězej hoſkložony hordujo ako ten, kenz žednogo poderbenia ūama, tak horduju te žaluiuze jadnogo mozovala, jadnogo troſchta želbne, wot kotaregož wenkowne gluzne zloweki niz ūewěze. To žalowanie jo nězo ſbožnego. Sbožne ſu te, kenz žaluiju.

A we zom hobſtoj woſebnie ten troſcht? Gaz Jeſuš groni: „Woni budu troſchtowane,” ga jo to ſlubene, kotarež teke ſtwojo dopolněnie namakajo. Pſcheto won ſam wě ſe tak bogaty na mozač togo troſchta a zujo we ſe taku mož nad thym zlowežnymi hutſchobami, až ſ polneju wěſteſežu groniſch možo: „Woni budu troſchtowane.“ Won ſam zo jo zyniſch a možo jo zyniſch. K tomu zo won ſwoju hutſchobu thym zloweſkam ſtarviſch, ſtwojo žywieňe ſa ūe do ſtimerschi dasch, tu ſtimersch pſchewinuſch, te zloweki ſwēſasch ſ tym Bogom ſchyknogu troſchta.

Tak zomy k ūomu hysch a wot nōgo he troſchtowasch dasch. Se ſlowami, ſe ſtwojeju ſtimerschu, ſe ſtwojim gorejſtowanim jo nam ſapovedal: Bog jo ūimerna luboſč, niſterne žywieňe. My ſmy ſhwěſlo wot joho ſhwěſla, dlatogo ūamožo naſho žywieňe ſgaſnuſch dasch. Ga a zo humčomu, Bog žaržy naſ teke we ſtimertnej ſichtunze a wezo naſ pſches ten ſchamny dol. Gaz Jeſuš, naſch ſknes a humčnik, wot kotaregož tu ſbožnoſč dozakajomu, to nam ſapoveda, ga zomy jo wěriſch. Dlazogo ga nōzomu ſ takim troſchtem he troſchtowasch dasch? Bog jo to ūebojo wotamkuo, aby tak ſtroſcht nam podařony hordowaſ. Dlazogo ga dejali jen wotpočasch? Bog jo naſ wjadl do

dlymokeje tužyze, aby našche hutshobu pšchawé pšchi-gotowane hordowali sa ten troščt jago luboſeži. Dla-zogo ga ūozomy jago gnadne drogi roſinęſch? Dla-zogo zomu jano ten gorki ſeluch weſeſch a niž teke ten ſeluch togo ſtrōwja?

S tym troščtom Jeſuža napolnione zomu k tym rowam naſchych lubych ſtupiſch. Tam ſni: „To ſtajuze dejaſčho ſe hoblaž to neſtajuze, a to ſmertne dejaſčho ſe hoblaž neſmertnoſcz.“ Wono dejaſčho, ſa Božej wolu; wono dejaſčho roſež a kwis̄h, aby my a druge wjaſele nad nim měli, a potom dejaſčho ſpręſč, aby ſe hoblaſko tu neſmertnoſcz. Nět ſu roſkhaſnione. We rojwe wotpozhywa to ſmertne ſchělo, ten duch jo ako mlody hodlař k niſternemu ſwětu ſe ſnaſl. Woni ſu roſkhaſnione. Woni piju ſe žrědla niſternego žywieńa. Ta ſmiersch nejo wězej. Woni ſu roſkhaſnione, teke ſa naſ a we naſ. Tich luboſež a dobroſch hobſvožniſo naſchu hutſhobu. Zož na ſluſhnoſežach nam ſawoſtaſili ſu, na to dopomijomu. Zož dobreſto zynili ſu, ſlužy nam k předkpokaſni. My podarijomu jím nět južo tu ruku. My wižimy jich wozy nad nami wotpozhywaſch. Tich ſbožne duchy witaju naſ. We naſhom želu, wandrowanu a ſcherpeńu du ſi nami. Woni poſkaſuju naſ gořej, zož teke my roſkhaſnione hordowasch dejmym. Oliżej a bliżej jím pſchizomy. S uſdala južo ſwitata niſternosc̄. Skoro ſamy ſi nimi ſwěſane we togo Woſchza domie!

Ma Jeſuſ pſchawé, gaž groni: Te žaluiuze buđu troſchtowane? Žalujomu ſ Bogom, ga bužomu we takem žalowanu ſbožne byſch. Zomu ſe troſchtowasch dasch, ga bužomu troſchtowane hordowasch. Amen.

Šmertne ſglo.

Tomu 39. pſalmoju jo Lutherus to napiſmo dał: Pſchoſba we tu pſchawu mudroſež k humřechu. To jo ten pſalm, we kotrempo te ſłowa ſtoje: „Knežo, huz že mě, až ſemnu dej jaden konz měſch a až mojo žywieńe jadnu krotku měru ma, aby ja huſnał, kaf ſachadny ja ſom.“ To, pſchawa mudroſež k humřechu! to jo ta nejſchějſha, ale tež nejrěd-nejſchha mudroſež. Naſch nětejſchy narod hukno ſchake mudroſeži, ako něga neſnate běchu; ale ta mudroſež k humřechu ſe nehuſy a nehuſku, a weto bužomu ju ſchykne welgin notne poderbeſch. Pſchelaſčko ſabdyňu te zlowezne ſiſchi, až ta ſmiersch jich ſchuderkanu hobaſjo; wona ſtawa ſi nami, ſeda ſe ſi nami ſu bliđu a zo ſi nami ſpat. „Lej“, ſejo 39. pſalm, „jadnu dloni dñow ſy ty mě pſchiměřil a ten zaſ mojogo žywieńa jo pſched tobu ako niž.“ Něžli ſe hogleſníomy, jo naſch zaſ ſajſchel.

Naſche woſchzy ſu ſe wězej ako naſch zaſ we tej

mudroſeži k humřechu piſnowali, ſu ſe zefczej na tu ſmiersch myſlili a pſches mlogi nałog tomu hoberali, aby ſwoj konz neſabydnuli. Jaden tak ſaſlo jo ten, až ſu ſebe ſwojo ſmertne ſglo južor we ſtrowych dñach ſeſhyli. Pſcheto na to ſglo glēdajz, we kotrempo ſwojo ſchělo ras do kaſcheža połožyſtch buđu, ſtoj deče kuždy chylku ſamýſlonu na ſmiersch, ſuženie a niſternosc̄. Woſebně běchu to te ženſke, kotrempo ſebe ſwojo ſmertne ſglo huſchychu. Tak wele pilnych rukow ſchyju a huſchhywaju pſchne lapy a ſchorze ſa ſetku ſeſež, a kaf mało jich ſe myſle na ſwoju ſlēdnu draſtwu, kaž wona grobowka, katraž ſebe ſwoju ſmertnizu ſama ſi ſyſtego žyža jo tkała a na to ſeſenym žyžom ten verſh ſuſhywala:

Se žyžom mojog Jeſuža
Zu hoblaž ſwěru ſe,
S wjaſzelim hujžiſch ſe ſwěta
A powdaſch Bogu ſe.

Jaden druga nagotowa ſebe ſwoju zeſnu draſtwu južor 30 lět předk ſmierschi, jo ſebe ſwojo ſmertne ſglo huſchyla a do ſuho ſzarnym žyžom te troſchtne ſłowa ſi Božego píſma huſchyla: Tych pſchawych dufche ſu we Božej ruze a žedna bol jich nedožega. — Ta kſeſej Jeſom Kristuſa, togo ſyna Božego, huzyſežijo naſ wot ſchyknych naſchych gréchow. — Tak jo Bog ten ſwět lubował, až won ſwojego jadno porožonego ſyna dał jo, aby ſchykne do ſuho wěreze ſgubjone nebyli, ale to niſterne žywieńe měli. Tak rědna jo muſala hugleſdasch we takim ſgle, lažeza we ſwojom kaſchežu a kaf wele dobrých a pobožnych myſleniow jo měla kuždy ras, gdyž to jo huſchyla! A wot chudeje starkeje hulizuo jaden farat: „Sſleſy wejſchpe lažaſcho we jadnom roſčku bundliſtě, ſi běleju ſapu hobaſlonu. Knes farat, žaſčho wona, ja ſom gotowa, tam lažy mojo ſmertne ſglo. A wona běſcho tež duchne gotowa, ta luba ſtarča.“ Šswajžbařſka a ſmertna draſtwu ſtej byſei něga ta ſama draſtwu, tak namakajo ſe how a tam hyſcheži ten nałog, až ſnewěſta pſchi ſwajžbe ſwojemu nawoženiu to ſglo dajo, we kotrempo ſe dajo wěrowasch. To pak ſe potom nabok ſzynijo ſa to ſakopowané. To jo bogabojasný nałog. Teke na tych nejrědnejſchych dñach, teke pſchi ſwajžbe, dejmym ſe na to myſliſch: Šchykno ſchělo jo ſchawa; Knežo, huz naſ roſpominasch, až humřech derbimy, aby mudre hordowali! Mě zo ſe ſdasch, až naſche ſerske liže teke hyſchežer nežo wot takego nałoga měli. Młogego ſu ſe ſwojeju ſwajžbařſteju draſtwu do kaſcheža połožyli, a ſama žedna wot waſ, wy ženſke, ſwojo ſmertne ſglo južor we ſodze lažezy?

To ſmertne ſglo ſamo wot ſe jo nezyni, ale to, až necht gotowy jo k drogowanu, gdyž ta ſlēdnu ſchtundka pſchizo; ale chtož ſwoju ſlēdnu draſtwu

jużor gotowu ma, ten bużo, kuzdy ras gdycz na nū gleđa, na to dopomneth, aż my how żednego hobszawnego mesta nāmamy, ale to pschiduze pytamy, a ta śmiertna drastwa, do kotarejż ras schylna našcha złowezna kschafnoścę he hobszalich bużo, joko połaszujo na tu śwajzbařsku drastwu, kotaruz my ſebe ſami pschigotowasch nāmžomu, ta he dajo wot togo, wot tretegoż ſpiwanym:

Kristuſa kſchej a pſchawdoſcę
Mojeje dufche pſchinoſcę,
S tej zu pſched Bogom hobszach,
To ūebjo ſneju doſtaſch.

Miſioniski ſwēžen Janſchojzach a Drenowe.

Dawno južo jo Janſchojska wožada he huſčila, aby miſioniski ſwēžen pla he ſwēchila; leſche jo pokežowané a wotnowieńe zerkwje tomu ſadormalo; ale równo naſcha nowa zerkwizka jo naſz wabila, aby we statſach luboſczi ſtojezy ūewostali. Šaweſeže, to ūebj pſchawa kſcheczijanſka wožada byla, gaby ſwoj dom ſebe natwarila, ale twařenie Božego kraleſtwa ſkomužila. Ně, joliz Bog ſebe pla naſz rědne město ſwojeje zefczy ſaložyl, ga zomy he ſato ſtarasch, aby joko kraleſtvo teke k tym tatańam pſchichlo. Pla Jeruſalema zomy ſachopisch, to jo doma pſchi he, a hysch do zelego ſwēta. Tak ſmy he myſlili a Bog jo dał k tomu kſcheczhu — gdycz teke hysczeži dawno už to dopolnēne, — ga weto dobry ſachopenk. Drenovſki ſwēžen, kotarž na Michala wenze pla ſchule he jo ſwēchil, jo nam hutſhobu ſagoreł a tak ſmy naſch ſwēžen na 19. ūeželu po ſw. tſch. hustawili. Naſcho miſioniske towarſtvo Barliń ūoſla do Drenowa kněja miž. Reinigera, do Janſchojz kněja miž. promſchta Kellekera, kotarejż hobej dlužki zaſpodpołnej Chinojskej ſtej želalej a nětol ſ tymi ſwojimi how doma k hufſtroweniu pſchibywatej. Wsnej nam kſchusche a ſwētle pſatkoſtej, Janſchojzach nad ſlowom ſ požolſkich ſtatkov 13, v. 47—49, Drenowe nad ſlowom ſ Jana 12, v. 20—24. Se ſwojego naſgonenja pla tatańow poſkaſtej nam, tak teke te Chinejsate, ten mudry huzony lud, we žałoznej ſchamnoſczi chojze a togo ſwētka węgin poderbe, a tak to ſwētlo togo evangelia wot Kristuſa jich, kenž do nogo wěce, wjaſolých, gluſnych a troſchtowych we žywieńu a humiſchu gotujo ſchylna tſchachy a bludy togo pſchibogojſtrwa a gręcha ſaženio. Komuž Jesuſ Kristuſ to ſwētlo jo hordowal, ūechojži wězej we ſchamnoſczi. Tak žognowane jo to želę požolníkow! Pſchazeji a pſchazeji naſgoniju nězo wot wonego wjaſela, kotrež tych přednych požlow jo napołnilo, gdycz ſe ſwojim pſatkowanim tych přednych kſcheczijanſkich wožadow ſaložli ſu, a wot teje možy

naſcheje wěry, kotaraž ten ſwēt pſchewiño. Wot teje pſatkowaſcho nam potom Janſchojzach dalej we ſerskim kněs farať Bieger Vizaňski, won jo nam nad Kaisaſhovym ſlowom, Jana 11, v. 49—53, we waſezych ſlowach ſa naſchu wědōnoſcę a we chwalobnych ſukach pſcheschiwo Boga ſrankſtwo dał, tak to ſlowo złowezneje ſloſeži ſwēſzelowańe Božeje gnady a rady jo bylo: „Jeſuſ jo muſał humiſch, aby teke te roſdroſežone Bože ſiſchi do jadnogo ſgromazil. Spod joko kſchizy dej k wěrnoſeži hordowasch: „Jaden paſtýr dobrotny, jadna ředowna hysch bužo.“ Drenowe pſatkowaſcho we ſerskim kněs farať Riese Janſchojſki nad ſlowom Hebr. 13, v. 2: „Rad goſpodowaſch ūesabyňſcho; pſcheto pſches to ſu někotare ūewězych janželow goſpodowali.“ To požolſtwo, tak jaſcho we ſwojom pſatkowańu, jo goſcz; a to rězo nam do hutſhobu, až how mjaſh kſcheczijanami, žož dejalo wotwoźne žuća namakasch, tam ſu žuća ſamkhone. Tak mlogi ūama żednego dara, to požolſtwo jo ſomu ūesnaty goſcz, kotaremuž wenze pſched žućami lažasch dajo. Alle chtož jo do hutſhobu ūeſejo, tak možo ten to „Woſhž naſ“ bjarowasch? Och, gaby wězej goſpodowane hordowalo we naſzych hutſhobach, pla ſchylnych kſcheczijanach! A goſcz jo teke tym tatanam. Tak mlogi miſionar wostańo ſim pſchazeji zuſy. Tak ſchęzke jo joko želo, a tak naſgonijo źelo ſažej, žož podermo želo, až zuſnik jo! Ga goſpodujiſcho te miſionary a bjaruiſcho ſa ūe! A ūewostańo to požolſtwo pſchazeji goſcz mjaſh tatańami? Gdycz jaden źeli lud kſcheczijanſki hordujo, ūeſni: nět źiſ dalej!? Gaž ten źeli ſwēt k tomu kněsu hobszchony jo, potom možo to požolſtwo groniſch: Gledaj, ja ſom drogowal a ſom dobył, a ta mań bužo groniſch: Amen, jo, jo: Ty ſy jaden goſcz był, ale nam ſy janžel hordowal! Mlogi ūewě, až ſ tym požolſtom janžela goſpodujo. Alle gaž te, kenž wot naſzych miſionarow dobyte ſu, chwale, zo by my mimo tebe byli, tam huſnajomy, to požolſtwo jo ſa te tatańe janžel. To dej teke ſa naſz hysch. Chtož jo goſcz ſejo do žywieńa, do žela, tomu jo janžel. Szymž złowek hobszada, to ma lubo. Chtož ſachopijo, to požolſtwo goſpodowaſch, ten doſtańo jo lubo, tomu ūewostańo goſcz. Žož perej jano land jo wižel, wiži nět Bože kraleſtvo na ſemi, kotarež twarisch, ſomu gońeńe hordujo. Žiwnie pſchemienie: ten goſcz jo janžel! Ga goſpodujiſcho to požolſtwo, aby ſa waž janžel hordowalo!

Pſchi do ſwēſtej ſwēžen ſuſiſowaschtej požolníka ſchake wot Chineſatow, jich mudroſeži a jich nałogow, jich pſchibewy a jich pſchibogow. Janſchojzach da farať Bieger wotgrono na ſchake pſchafchańa, ako ſebe kſcheczijanſki złowek dla roſchytania Božego kraleſtwa gotujo a jo teke how wožaje ſchpeñz do

w&edobnosczi saschijsze&żal: „Kak stoj s twojim kscheszczi-jaństwom, bydli podla wa&ż Boże krajeſtwo, n&emuszy tatań m&łogego kscheszcijana po&żromasch?” D&renovive hulizowa&żho knéś fara&ż Korreng Borkojski wot mi&ż. żela miasy tatańami a wot togo, zo we na&schom ho-kręſſu sa po&żolstwo ſe zyńi: Wele a weto dawno ni&ż do&scz!

S bhatowanim sa roszczenia Bożego kralejstwa, s pszczozeniem sa hoplewanie wożnikow hobsamkuu Janschojzach kn. Lischkojski farar Tric, Drenowe kn. f. Bieger Skjarbojezanski żognowany żwéjen. Bog daj, aby żognowanej byklej, aby to hujete słowo nie padnulo na kaniennijszeżo twardych a głewkich hutzhobow daniz do tych scherów pozytywnych duszbow, wiele wężej do dobreje, mękeje role, żoż wiele plodow pschiuažo, a tak tej wożazę miżiouskej wożazę byklej a Bogu domy twarilej how a tam.

Huszwescheue Versleje zerlwje Choschebusu.

Na reformacijoskem hvezdenu, zož evangelske kschesčijanų he dopomieju na wotnowaneje kschesčijaniskeje zerkve psches Bozego klužabuifa Merynya Lutheruha, jo he Choschebusi wotnowane "herſteje" zerkve hvezchila. Zerkva, na 600 lēt stara, jo he ſzeglo nutſchi a wenze pořežka; nowe ſu orgele, nowe ſawki, nowe topenie a hvezchenie; zož stare ſawosta, jo he wotnowiło, tak ož Choschebuska kloschtsarska wožada hwojou staru zerkviu hobchowa a weto nowu ma. My ſmy ju ſebę we jeje pyſchnosczi hogledali a gronimy: Wona he nam deře ſpodoba; we takej zerkvi prátkowach a hvezchach, a he modlisch muzy wjaſele byſch. Wožebnie rědne ſu orgele; niz janowenkovie, ale ſe hwojimi gloſami. To ſui rowno aby janzele ſpiwali a ſwiga hutſhobu k nebjazkim hufchynam. Chto jo janow ten organista, ako tak to graſche roſinejo a teke — zož he nam deře ſpodoba — na ſpiwańe herſkikh luži pomarkuju a jich ūpeſchewatavo? Rědne jo teke, ož te kori ſ nimskimi a ſe herſkimi napižmami pyſchňone ſu; ten dom ga jo tež herſki dom, jo, wot ſachopéuka deře wožebnie ſa herſku wožadu pſchigotowanym, jej ga ſe hysčer žinza "herſka zerkvia" groni a ten předny farar vſchi ūej běſcho ož pſched krotkim herſki farat. Tak jo pla hužweschennia he dopoludnia nimſka a wotpoludnia herſka namſcha hvezchita. A přednej ūejmy mogli pſchich a we herſkej hvezchach my pſchizejy rowno, tak ten kněs promiſcht wot holtarja wožadu napominajcho, aby bhatujuza wožada byla. Pſcheto tak jo won ju poſtrowil: Glédaj, how jo Bože hoþydlene podla tych złowekow. (Huf. ſjawene ſw. Jana 21, 3) a ju napominal: How we tych ſawfach dej ſe ſpoſhich, how dej ſe bhatowach, how bužo ſe potom Boža gnada namakach. Togo ſłowa ſu ſdymota pſchichli a tak he prátkowali, až teke te herſke luže ſu je roſinesch mogali a ſbožne namſcharę budu, gdyž ſa nim ſyňe. Nad herſkim prátkowanim jo, božko, nedobra hvezchka he hvezchila. Kněs farar v. Ľany ſchore pla liturgije a ſamožach hwojogo prátkowanje žaržach. To jo nam luto, pſcheto joko prátkowanje, fotrež we kniglizkach ſchiszczone ſtoj, jo mozne, rědne ſnakſtwo naſteheje kschesčijaniskeje wěřij a ma godne ſłowa a hutſhobne napominana ſa tak ſožebni

szwéżeń. Na joko město stypi kněs farář Riese Deschauński, kotrež sa stworte farářské město teje zerkwe powołany jo, a žaržascho ūpschigotowane reformaziońskie přatkovanie. Wła liturgije spiwaščo měschane towarzstwo — murske a žowęza, deče se Chmellowa — lubožnie s zystymi głožami a hochložichu naſchhu hulſchobu. Bog daj, aby ſerske přatkovanie a ſerske spiwanie we wotnowjonej zerkwi ūpschestało, ale ta chwalba togo nejhuchšego ſe naſchym lužam sa Bożeju wolu we mascherinej lubej ręzy ſapowedała. Bog żognij ſersku woſzadu teke we nowem doinie!

Zerkwine powieści.

S Biżúa. Wierowane: Na 5. sept. August Schwella
 z Ani Hailojoz, hobej z Drenowa; 10. okt. Friedrich Nakoniz
 z Depska z Mariu Hufczojoz z Huzza; 18. okt. Merynn Gargula
 z Lisi Mucha, hobej z Drenowa; 31. okt. Wilhelm Matusch
 z Depska z Ani Lehmanojz z Turnowa; 6. nov. Johann Kuhl-
 man z Huzza z Ani Schulzoz z Nowejewo; 7. nov. Friedrich
 Woitow z Lisi Raack, hobej z Nowejewo.

Saméeli ſu Tureju: 23. okt. huňeňkař Christian Schuppan, 77 l. st. a 27. okt. burſki huňeňkař Měrthyn Domisch, 85 l. st. Hobej pilnej, ſvérnej, pobožnej muža, zefz ſwojego domu a zeleje wžy. Bog daj nam wele takich mužow! Turnowe 28. okt. huňeňkařka Elisabeth Krautzig, rož. Tasorka, 70 l. st. Toqo nětejschnego zača ſcherpeňe nejo doſtojne tije pſchiduzeje kchažnoſcži! Nowejwžy 27. okt. Luise Hugler, 2 l. st. a 28. okt. Anna Luise Adam, 4 mј. st.; Drenowe 1. nov. Friedrich Bartusch, 5 dn. it. Ja žom ſchi ſi numerneju luboſczu lubowal, dlatogo žom ſchi k žebe ſchěgnul ſlutneje dobroſchi.

Novější živěchácké hvožď skořehami žvajčkou Měrtyn
Lachlož manželské. Nejjízda poslední jima 50 m. „Knežo,
woštán podla naju, pšcheto wjazor byla a ten žení jo že pochytlí.

S Jan ź ch o j z. Dupjone: Friedrich, b. Chr. Daba Nadewiesy
roz. 11. sept., Karl Wilhelm, b. budarz Happaža Schönhejze,
roz. 7. august. Drejzach: Anna Maria Schulzojz, 1. august,
Anna Paulina Siebojz, 7. august; Gustav Theodor Konzac,
30. august; Friedrich Karl Hensel, 17. august; Augusta Karolina
Woitojz, roz. 22. ołt.; Friedrich Wilhelm Jaschanowy, 3. nov.
Janšchowjzach, Anna Schulzojz 12. sept.; Reinhold Erich Moerlin,
roz. 10. ołt.; Karl Martin Mattick, roz. 14. ołt.; Friedrich
Wilhelm Lar, roz. 15. ołt.

Na miš. hweženiu pschiniože kollektu s tym, zož potom hysheži na fare že sgromazi, 68 mč, kotrež sa mižion pla Chinejších že wotewdachu. Na kniglizkach jo že sa 23 mč. pschedalo.

Węrowanej stej: wjazdak Friedrich Bartušch s Luisu Richtariz, hobej s Janchojz, 28. august.

Saméeli žu: Johanna Friedericka Paulina Albín
manž. žona schulára M. Albína Janšchovjach † 6. okt. st.
65 l. Na 40 let běscho žvěrna manželska živojem mužovi,
kterýž s bolezení hutschobu jej blédny hobscheid dajo. Ve
dobru moterku plaku 3 žízchi, 4 žízchi žu jej saméeli, jadna
ženona živka ve nejlepších letech. Janšchovjach jo na
33 let byla. Někotare dny jano choreščo, a nenažejuž
přízje jeje napřízima žvérřich. Bog dai jej měrný wot-
pozynk a wjazkole sbožne gorejstwanie! Na 23. odt. samé
Anna Konzalovjž Janšchovjach po dloujšej chorobě, 63 l. st.
Bog jo teke s neju schytno dceré huzynk!

Wožadnik

Zerkwine poweſczi ſa dolno-lužyske ſerbſke wožadn.

Dezember.

Wožadnik pſchichada fuždy mjažez a plaschi na zele leto 60 při.
Štaſaſch jen ſebe dejſch pla ſwojogu kněſa ſarařa abo huzabnička.

1908.

God.

Wam jo ſe žinža ten humožnik narožil.

Kak zefro ſmy je južo ſlyſhali, ſchykne te lubožne godowne ſpiwańia a ſłowa: Nebojíſho ſe, lej ja wam ſapowedaſtam iwelike wjažele! Zefcz buži Bogu we tej huſchynie a na ſemi měr a tým złowékam dobre ſpo- dubańe! Nejo ſe nam togo wostužilo? Och ně! Woni nam ſu kaž lube ſnate ſe ſwojzby, fuždy ras, gdyz ſaſej pſchidu, ſe nad nimi ſwjaželijomy. Woni ga nam nězo pſchiňaſhu, zož lepfchego a rědnejſchego ſe tým złowékam žedne daſch něbžo, to jo ta kſchaſna, ſbožna poweſcž: „Wam jo ſe žinža ten humožnik narožil!“

Ta poweſcž jo ſa wſchynke. Šu godam přatkujo ſe fuždemu: Debejo ſe žinža ten humožnik narožil! Kak mlöga moterka by, gdyz nětol měſče do tých ſchafich rědných wězow we tých hoſnach ſe ſagledajo, ſwojim žiſham to a druge kupila a hobražila; božko jo pſchedroge, jano ſa bogate luže. How maſch nězo, zož Bog fuždemu hobražijo, kenž weſech zo. To goletko we tom žlobce jo ſa wſchynke pſchichlo, ſa bogatych a ſa chudych, ſa dobrých a ſlych. Wot nōgo ſe ſapowedaſto we naſchych ſerſtich namſchach a te požoñniky jo přatkuju tým zarnym we Afrize. Ma ſchykne jo Bog ſe myſtil. Togodla groń ſu godam: To ſo na m̄o, zož ſe tam ſapowedaſto; mě jo ſe žinža ten humožnik narožil.

To ga jo ta welsika žaloſcž, až te złoweki tu poweſcž ſa ſe niewesmu. Ako tým paſtycam ſe jo gronilo: „Wam jo ſe žinža ten humožnik narožil“ — tam nejſtu gronili: „To deče nejo wěrno“ ale ſu jo wěrili. Chtož tu poweſcž ſa ſe niewesmio, chtož ju nieweri, ſa togo nāmoženja Jeſus ten humožnik byſch. Ten wiži deče te godowne ſhwézki, kak ſe blyſchcze doma a namſchy, ale ta hutſchoba wostaň ſchamna, ſymna. Ten blyſch: Zefcz buži Bogu we tej huſchynie, ale togo nejhuchego dalej ſe ſwojim bogaňebojažnym žywienim ſromoschi. Ten ſpiwa ſe ſwojimi hutſtami: „Měr na ſemji!“ — ale to ſu proſne ſłowa, domoj ſemſche pſchizely nedajo žone ruku: „Teke podla naſ dej měr byſch, pſchejz ſi tým waženim a ſi tým néměrom!“ ta ſtara ſarvňnoſcž a ſwada wostaň kaž do tých měst.

Nejo tak na ſhwézhe? Žo jo nězo ſi wiženiu wot togo humožnika? Ten humožnik jo ſe nam narožil, a kak wele neſtrowego, kak wele žaloſcži a nuſy, ſtraboſcži a hubojořa, kak wele hoſawizena, hoſchudy, gjarodocži, wiňikſtwa dajo na ſhwézhe? Rědna poweſcž: „Ten humožnik jo ſe narožil,“ ale jo ga wěrno? ſe kſchelo ſdaſch, až nad tým niz nejo.

Chto jo wina? Jeſus niz. Bož ten profeta wot nōgo ſapowedaſto, až ſbite hutſchobu hugoſſch, roſteſchitne złoweki troſchtowasch, tým wot grécha hu- wěſanym roſwěſanie, popažonym hupuſcheženie, kſlepym wiženiu daſch bužo, tak až tu pſchawu drogu namakaju, až tým gréſhnikam ſe ſa humožnika ſjawiſch bužo, to ga jo južor ſa ten zaſ ſwojogo ſemſkego žywienia hopokafal. A niz tež poſdzej? We naſchej wſy běſhō ſrěz; nicht ūamožaſhō jomu te twarde rěſchase ſlamasch. Tam pſchizé ſe Jeſuſu, weſe joko do ſwojogo žywienia a lej: wot togo zaſu ſachopi ſe ſa nōgo nězo nowego, won wostawi to piſche, wjažele pſchizé do ſwojogo domu, Jeſus jo jomu ten humožnik byſch. A towsynty, jo miſſiony ſu jo poſnali: Won jo naſch humožnik; gabý joko němeli, ga by byli žaloſne we žywieniu, ſgubjone we humřechu.

Ga ſmy my wina, gaž hyschczer niz wot togo wiželi a naſgonili nejſmy; až ten humožnik ſe narožil jo. Niz jano ſmy ſi naſchym žywienim tak ſpokojom, we ſemſkich wězach tak hubojořete, až ſa jadnym humožnikom ſewſchym ſepožedamym; farifejare dajo hyschczer žinža. Abo my kſcheli humožone byſch, ale my wěmy: Jeſus weſmjo nam, zož my rad wostawischi nekſcheli: tu luboſcž ſe tým pěneſam, to gniſeňe, to ſdgaňe, to ſepchawę ſuženje togo bliſchego — a togo dla nōzomh wot nōgo niz wěžech. My ſe bojmy togo gojza, dokuž wěmy, won bužo nam groniſch: Boſchliž ſe hutſtrowischi, ga muſyſch druge žywienie ſachopischi.

Zom̄y teke ſetoſa podermo gody ſhwézhiſh? zom̄y dalej hysch ſi naſchym gréchom, ſteju ſteju wědobnoſcžu, ſi naſchelu ūmierneju, hubojořeju hutſchobu? Nejſtu to gnupe luže, ako pěneſ dodoſcža maju a ſglodnū? A zo ſmy my, gdyz nam ſe přatkujo: „Wam jo ſe žinža ten humožnik narožil“ — a my ſi nim jo ſewſchym

únehopýtam? Žinša jo ſe ſchi narožil a nejſy-líz jo do tých měst naſgonil, ga pſchíz nět k nōmu a grón: Teke ja poderbim humožníka; ja chápjam věřiſch, až ty tež mě pomogaſch možoſch, pomož mojej ūvěrě a ſlaboſči, ja zu žinša ſachopiſch, ſa tobu chojžiſch a na tebe glédaſch a ſlyſhach. Chtož tak groni a ſa tým zyni, ten jo we ſrotkum ſwjaſtelim poſnajo: Teke mě jo ſe ſetol ten humožník narožil!

Gody pſchi paſthřiu na polu.

We mlogich ſtronach naſcheje woſchzoſſeje jo ualog, až te wejſiauſte hobydlaré ſwojoru ſchapároju ſu godam na polu hobražuju. Tak male to myto jo, kotarež ta wjaſ ſomu howazej dajo, tak bogate ſu te dary, kotarež ſomu pſchiniňo, gaž dluſki zaſ ſej ſwérne jo ſlužyl. A gaž to wedro jo pſchindajo, tu rědomu až do god wenze paſč, ga pſchidu ſchykne, welite a male, na gwěſdku k nōmu na polu, aby tam ſomu hobražowali. Wot jadnogo takego hobražowaná zu hulizowach. Jadno wotpoſudňa na gwěſdku daſho ſcholka faračovu pſchipoivezeſch, až ta wjaſ ſwojoru paſthřovu na polu hobražowach zo, a pſchožaſch, aby tež won ſobu pſchihel, teke ſchular ſe ſchulſkimi ſiſchimi kſchěſho pſchish. Tak ſechu we ſchestej ſchtunže ſejſy wen na polu, kuzdy ſwězku we ruze. Ako k tomu paſthřu pſchizechu, ſapalichu mloženje te ſwězki na ſchekowem boře, kotarž ſobu ſu pſchiniňli. Ako to ſe jo ſtaло, ſgložychu ſiſhi ten kſarliž: S ňebja doloj ja pſchidu k wam. . . . Wam žinš ſe narožilo jo wot kněžny jadno ſiſhetko. . . . Won Kriſtuš, ten ſyn Božj jo. . . .

Ten kſarliž běſho ſaſnel, a nět ſtupi ten ſarač ſreža tých, kenz hokoło togo paſthřa ſeſtupali běchu, a grónaſch pſchiduze ſłowa: „A paſthře běchu we tom ſamem kraju na polu pſchi tých buchtach, a hoſhwarnowachu nozý ſwoju rědomu. A lej, janžel togo ſneſa ſtupi k nim, a ta kſchažnoſč togo ſneſa jich hoſhwěſchi, a woni ſe welgin bojachu. A ten janžel ſaſho k nim: ſnebujiſho ſe, pſcheto lej, ja ſapowědam wam welite wjaſele, kotarež ſchomu ludu ſe doſtanuſch bužo, až wam žinša ten humožník ſe jo narožil, kotarž jo Kriſtuš, ten ſneſ, we Dabitowem měſeče.“ Tak laſujomy, luba wožada, we tom evangeliu na gwěſdku. Lej, ja ſapowědam wam welite wjaſele! Ten ſuſ ſni žinša a tude dny nutſch do ſchyknych domow togo kſchecžjanſta, do grodow a budkow. Welike wjaſele jo we hutſhobach hužoſkich a niſkich, bogatých a chudých, welitek a małych. Tak ako nět ſchykno hokoło naſ, ta zela ſtrvočba, we nozý a ſchamnoſči lažy, tak běſho něga ten ſwět a to zlóveſtwo ſe ſchamnoſču poſchýte a ſchłodkom teje

ſtimerschi; pſcheto woni ūmějachu hýſcheži žednogo humožníka. Woni blužachu ſchykne kaž wojze, kenz žednogo paſthřa ūamaju. Kuzdy chojžaſch po ſwojej droſe a ſchamnoſčaſch ſa togo bližhego wjaſtelim a kſchidu. Nět poſchýjo pſchosta ſhyma te pola, kotarež pſches zele ſeſto ſa naſchyma pilnýma rukoma ſejo hobželali. Tak běſho teke ten ſwět ſymy a bžes luboſči, nězli Kriſtuš ſe běſho narožil. Toſch jo tomu zlóveſtwo we ſwojej žaſoſči bytſche ſwětlo gořej ſchlo, ako ten pſchize, kenz we Bethleheimie ſe jo narožil. Nejperivej běſho jano tak mała ako to ſwětlo, kotarež tudy godowny bomzyk dajo: poſ ſchtundu daloto ſe deře wězej ūewizi. Potom pak jo zelo wětſche huwało a ſrožlo k jadnomu ſwětlu, kotarež ſchykne ſchamnoſči ſe ſchyknych zlóvekow hutſhobow ſagnach dej. Ta kſchažnoſč togo ňebja, ako raſ we ſchamnej nozý te paſthře na polu pla Bethlehema jo huſhwěſhila, zo kſchěſho drugego groniſch ako to, až nět ſwětlo hordowaſch dej we tých hutſhobach, zo kſchěſho drugego pſatkováſch ako tu ſbožnu wěrnoſč: „Tak jo Bog ten ſwět luboval, až won ſwojego jadnoporožonego ſyna dal jo, aby ſchykne, do nōgo wěreze, ſgubjone ňebjli, ale to niherne živěne měli.“ We takej luboſči naſhogo Voga a humožníka derbimy nět chojžiſch.

Gody ſu ten hužoſi ſwězeň teje luboſči. Woni ſapowědaju nam jadnu luboſč, kenz nam ſe jo doſtanula. Woni napominaju naſ ſe luboſči, kotruž miſhy ſobu ſebe hoſkafasch dejmy, dokulaž nam ten humožník, ten ſyn teje niherneje luboſči ſwoju předkiblu jo ſawostawiſ. A dlatogo ſmy we tudej wjazornej ſchtunže pſchiheli ſe wam, luby paſthř, dokulaž ten wjaſhol, ſbožny godowny ſwězeň teke wam wjaſele pſchiniňaſč dej. Šſlužha k tej godownej poſeſči to ſiwné tſchojeňe tých paſthřow na polu, kotarymž ta ſeſč wot Voga hordowa, ako předne to wjaſele doſtanuſch, kenz ſchomu ludu pſchiheli dejſch, ga nozó teke ſeden dom we naſheli wožaze perivej ſwoje godowne ſwězki ſapalich, nězli wam ten godowny bom pſchihonj jo a lube dary hobražone ſu. Měſſho to ſa ſeſč, kotaraž jano ſwěrnym Ŝelaſcheram ſe doſtaňo! Ako ſeſčené waſhogo powołańa, kotarež huſhwěſhone jo pſches togo we Bethleheimie narožonego humožníka, kenz ako dobrégo paſthřa ſwojich wožow ſe poměniſio! Wono buž wam goniene ſe dalschemu ſwěrnemu dopołnienu waſcheje ſluſhnoſči. K tomu ſejſho nět te dary, kotarež wam a tým waſhym pſchiňaſom.

Nět ſtupi ſcholka k paſthřu a podari na welitej ſchli ſchake dary na ſeňeſach a drugich wězach, kenz ſeň perivej ſe ſgromażili ſu. Šarač pak ſaſho dalej: My ſchykne pak zomž we tudej ſchtunže ſe

swěsach k nowemu polubení žěkownoſczi a swěrnoſczi pſcheshiwo togo, kotařyž ras ſtřež noz̄ ſe jo narožil we chudobe, równož togo nebj̄a kſchafnoſcž, wjaſeſe a radoſcž jo měſch mogal, a kotařyž ſam ſe jo ponížyl, aby nam ſkužyl, kotařyž aſo ten pſchawý paſtýr nam niz brachowaſch nedajo, kotařyž naſche duſche hochložijo, a naſ dej wězo na pſchawej droſe. To, kuzdego wot naſ dej ſinba, tude ſwěžené a kuzdy zaſ ſwěte wjaſeſe napoſniſch,

Už ja humožnika mam,
Kenz̄ wot žloby až k tom rowu,
Už k tom tronu, niñernemu,
Pſchiſluſcha nam gręſchnikam.

Ma to ſpiwačku te ſiſchi: „O ty wjaſoſh, o ty lubožny, godowny rědny ſwěty zaſ.“ A ſ tymi ſiſhimi ſpiwačku ſobu, mlobe a ſtare. A nět ſechu, aby doma ſwoj bom ſapaliſi a mjaſy ſobu ſebe hobražowali. A wěſeſe ſu to ſ welikim žognowanim zynili ja tym ſwěſhenim gwěſdku pſchi paſtýru na polu.

Domazne gody.

To lěto 1825 ſe jo piſalo. K farařu pſchize muž, aby to narožené golazka k wěſeſi dal. Ten farař ſpižaſcho jo do zerkwimych kniglow a pſchafchaſcho potom ſ hobschěžkaneju hutſhobu: „Bužoſho ga wam a waſchym ſiſham ten dom ſdžaržaſch mož?“ „To žduňſtwo jo mě hyschezi ras zaſ dalo, ja ūnewem, lez tu dań ſeſberaſch budu“, wotgroňaſcho ten nan ſ dlymoſkim ſdychhenim.

Tak běſhho ſ tym woſchzooſki domom togo goleſcha na tom dnu, aſo ſe jo narožilo. Nad joho koledkami jo ta moterka wele ſdſow plakała, a ſhamny chlodk jo na togo goleſcha žywěne padnul. Gaž ta niſa, chudoba we domie bydli a te roſne ſklupy wězeſi twardo ūſtoje, potom ſe miño teke to ſmjaſche i huf ūwinowatych ſiſchi. Kaf žaſoňy jo togo goleſcha ſiſhezy zaſ byl. Žedne veňeſe a zesto ſeden kleb ūneběſhho we domie, na nejtfeňnejſchej draſtwe brachowaſcho. Južo aſo maſh jo božy k ſuſhedam ſchel, jo glodny a pſchemarſtyny pſchi ſuſtach ſtojal a plakuzy wo kužk kleba pſchoſył.

Ten luby Bog ūnejo jomu na drogu žywěna ſeden ſemſki dobytk ſobu dal, ale rědny zyſty glož. Aſo ten woſchzooſki dom pſchedany hordowa, ſeſhho won kuzdy drugi ſen ſe ūwojimi braſchami wot jadneje wžy ſu drugej a ſpiwačho pſched ſuſtach wo maſh dar. Mlogej moterze běſhho togo chudego ſpiwača luto, a won jo na luboſcz zloivekow wěriſh huknul. Woſkebnie běchu te godowne kſarliže, kotařez won ſewim k wjaſelu jo ſpiwal. Kaf gluzny pak běſhho, gaž na gwěſdku te dary pſched choreju moterku jo huſypaſch mogal.

Woſkebnie jadno lěto gwěſdku ūnejo zaſ žywěna ſabyſch mogal. Zaſeſh lět běſhho starý. Pſched krolik ſe ten nan ſamčel boli dla nad tej nuſh tych ūwojich. Moterka plakaſcho ſen a noz̄. Gody pſchizechu a daniž veňeſe daniž muſka ūneběchu we domie. To jo jomu dlymoſko do hutſhobu rēſalo. Někake graſche ga ūnejo ſedne na ſemi doſtał, ale tak chude ūneſku hyschezi ſedne gody byli. Tak ſtojaſcho ſe ſdſami we wozyma pſched ſuſtach. Toſh ſeſhho bogaty mloženž ſe ſuſhed neje wžy ſe ſebla, kotařyž jomu južo zefceſej dla joho rědnego ſpiwačka kuž kleba jo dal. „No, Hansko“, pſchivolaſcho tomu golzoju, „ty ga huglēdaſch taki huplaſany, huſpiwaj ras godowny kſarliž.“ Hansko ſaplaſku a groňaſcho; „Ta ūnamogu ſpiwaſch, moterka jo chora, a my ūnamamy niz k jezi.“ „Hansko“, groňaſcho ten mloženž, „gaž ty ſinba wjazor božy pſches ten ſněg do naſcheje wžy pſchizoch a ſpiwaſch: O ty wjaſoſh, o ty lubožny, godowny rědny ſwěty zaſ! ga doſtaňoſch zely tykań.“ A Hansko ſe ūnebomyſli dlujko. Ako wjazor pſchize, weſe won ſwoje roſtergane ſteje a ſchtrumphy do rukí a gnaſcho pſches ten ſněg. Pſched ſuſtach togo bogatego domu ſtojaſcho a ſe ſdſami we wozyma ſpiwaſch: „O ty wjaſoſh —“. Potom pak derbeſhho ſe ūwoje ſteje hysbſch a doſtaſchho weliki tykań, kotařyž huſchej mery gluzny moterze pſchiniſhſeho.

Tak gody jo Hansko we ūwojich goleſchiných dňach ūneběſh, a weto běchu gluzne dny, pſcheto moterzyňa luboſcz jo teke to tužne ſiſhetſtwo pſchekhaſniла. Kaf zesto jo jomu wjazor wot togo Božego goleſcha hulizowała, kotařez hyschezi wele chudſche jo bylo a teke ſednogo domu na ſemji ūnejo mělo a weto ſe ūwojeju luboſczu ſchykne chude ſiſchi roſbogaſchijo a pogluzyjo. A potom pſchize drugi zaſ. Ako 12-lětny goſz ſtojaſcho pſchi roſe moterki aſo žaſoňna ſhyrotka. Po ſchuli ſebla ſu ſmloženim tu ſupu, aby glodny do ſchule hysch ūnekebał. Wot tafeje chudobu ūneweſe weſkaňſke ſiſchi wězeſi niz.

Už do 16. lěta jo tak ſwoj kleb pla buri ſaſkužył. Potom ſeſhho do zuſby. Perwej jo hyschezi ras pſchi roſe moterki ſdſy plakał a ſe gronił ſchyknym tym, kenz̄ jomu luboſcz ſu hopoſaſali. To běſhho we lětu 1841.

Lěto 1862 ſtojaſcho na gorze pſchi jžy kſchuth muž a glēdaſcho na zerkwu a kſarchob a pſtaſcho maſh dom ſtřež wžy. „Hansko“ běſhho, kenz̄ ſa 21 lět k pređnemu rafu ſaſej do ūwojeje narodneje wžy hoglēda. We zuſbe jo tyſchača nahuknul a ſe woženil. Šaſkužba ūneběſhho welika a tak dascho ſe nagroviſh, do Australije ſe huporaſch. Nět kſchekho hobschejd braſch wot rowa a lubych zloivekow.

A ſaſej ſu 30 lět pſchekli, a ſedna pōveſcž

nepřízeň psches morja. Tož jadnu řeželu přichoda byl te řwony tu wožadu namřku volali. Mjash tými blédnymi namřkáčami žeho zusabník je schereju głowu. Nicht jago řesnajažho, a won řesnajažho nikogo a weto kchazažho, mimo až nikogo přcháščho, gorę na koru, rowno aby tam řwojo město měl. Sa tym, až řwoje ruze jo řtynul k schichemu modleniu, přche glédažho řchynie lawki, rowno aby stare řnate pýtal. Tož grajachu te orgele a ten kharliž řasně: „Kak hruwitašch schi debu, nejlubšhy Jezus moj?“ S głowu spiwachu ten zely kharliž řobu a přchi tom rońachu ſe ſtarne řdž ſ jago wožowu. Žiwnie glédaču wele wožy na nogo. Chho jo ten zuž? přcháščho ſe po namřku. We jadnom domě pak běžho ſelike wjaſele, přcheto do nogo jo ten zuž nutsch stupil, tomu gospodáru ruku podaril a gronił: „Ja ſom vašch řchěško Hanſo, řnajoscho mío hyscheži?“

A to běžho nět ſbožny zaž přichoda. Kak wele daſčho k hulizowanu! Psches ſwoju piłnoſć jo ſamožny muž hordowal. Togo žiſhi běchu bogate a zefczone. Žiſchow žiſhi hopokasachu jomu wele luboſczi. Tak ſtojažho ten „chudy golz“ wot něga na tom městu ſwojich goleſchiných dňow rowno aby ſe jomu nězo zovalo. Woni spiwachu „O ty wjaſoły, o ty luboſy, godowny rědry ſwém ſaž“, a ten ſtarci plakažho ako male gole. „Ja ga ſamogu nikomu hugroniſh, kak mío domoj jo gonilo. Ma tu dluſku drogu ſe neby hudał, aby hyscheži řchtundku měr měl. Psches řchynie ſéta ſom ſ mojimi žiſchimi we zusbe „domazne gody“ ſwěſhil; ſwěſki ſe ſwěſchachu, rownož níz na ſchekowem boře. Gaž potom moje žiſhi te bogate daru dostačhu, hulizowach jím wot mojich ſegajſchiných godow doma. A woni ſejſu roſměſch mogli, dlagogo tak ſelike požedanie mějach ſa tym městom mojeje nuſe a chudoby. Ale tomu běžho tak; ja kſchech hyscheži ras do ma we ſymkem zažu gody ſwěſchis. Bog jo mojo požedanie doloňil, a ja ſom tak gluzny. A nět zu we tudyh dňach hyscheži ras do ſchynkých tych domow hysch, žož ſtařejſche tomu chudemu golzoju ſukl kléba byl podarili, a zu tym žiſcham ſe hužekowasch a jim Bože žognowané žyžyſh.“

A tak jo ſe ſtało. Młoge chude gole, mlogu staru, ſamotnu moterku jo roſwjaſelil. A potom přchíze ten žen, žož ſe ſažej k tym ſwojim roſchažho. To běžho ſchěſti žen. „Toliz až moja žona přchedemnu humřeo, ga zu ſažej přchíz a horu we domaznej ſemi ſakopanu hordowasch“, groniſchho won. Sa ſeto přchíze liſt, we kotarymž ta žowka pižaschho, až ten nan hyschel jo na 31. julijsa 1891 na tomřamem dňu a we teſzamej ſtunze až k přednemu rasu na tu zuſu ſemju jo ſtupil. „Kak jo naſch nan“, pižaschho

wona, „až do ſlědneje řchtundu ſcherpel dla ſwojeje ſtaraje domazneje ſentie. Ten kléb, kotaryž doma ſe řdžami jo jěd, jo jomu lepej ſložel ažo ſlodi kléb we zusbe.“

Berkwine powieſci i Choshebusleje wožady.

Wérowanía: Martin Koření, bur w Zasové ſ Mariu Kořakovou ſ Schkodowa; ſelesničar Albert Schyrok w Strobizach ſ Bertu Koalejz tam.

Saměli nam by: w Strobizach † 14. 11. Christiana ſelenkowa, (Richtschowka) rož. ſchynkojz, 80 l. ſt. We hujčekem ſtarſtve jo wona dluſko na ſútersk ſažala, něto wiži ſe ſwojima wožyma togo humžniſa, na kotaregož teke jo ſe nažala; † 15. 11. Anna Margaret, ž. ſelesničar Chr. Donata, 4 mjaſ. ſt.; přched godami goletko ſgubis, boli wožebně, ale rowno na gody hulewa Bog ſebjaſke ſwěſko do roſteſchňoných hutſhobow; † 16. 11. Anna Elisabeth Bauerka, rož. Golinkojoz, 60 l. ſt., tež wona jo dluſki zaž ſhamorna byla a jo jej wotpožynk ſyženiu; † 17. 11. Anna Vaterka, rož. Folischkojz, 45 l. ſt., ſchěla ſaka rana ſútersk manželskemu a žiſcham přched wožyma ſtojažch, aby pýtali, zož gořeſtach jo; w Rogoſtie † 8. 11. ſuněſtar August Budych, ponětorn ſelár, 87 l. ſt.; pak zeſto jo won ſ tými drugimi ſtarſimi k božemu blidu ſe dal weſeſh, až něto jaden po druhem do rova ſe lagňo, Bog hobraž wami ſbožne ſahejwiſe a možuji tych drugich ſtaruežkých, aby we wěre hužaržali až do konza; w Děpsku † 8. 11. wjažkar Christian Lehmann, hyschež 60 lét ſtary, we wſchom ſakowowanu žaržym ſe togo, wot kotaregož ſpiwamy: „Won přchižo, jo wam k woli, hobiaň ſ luboſczi; zo hugojsch ſchynie holi, ſe jomu ſnate ſu.“

Strobizańska ženížhna pomož, kotaraž něto pod weženim ſněni ſchüſlerki ſtoj, mějſhho na 8. dezembra hukjablowane. Ženíſke běchu přches wele mjaſezow želali a na 300 ſchekich darow naſvěrali, tam běžho ſchaf podomk, ředne hukjhywania, přchne ſaglowki, hantwaltki atd. Gluzne dobyware dostačhu ſa ſwoje ſylberu droge a hužytne wězy a te kotarež na ſwoj ſjabel níz dobyli ſejſu, běchu weto ſpojojem, ſchaf přchižo ſchynen hysbyd na naſch diafonijski ſtacion.

Do někotarých wžow jo ſlědim Wožadnik tſchochu poſdje přchíſh, ja to hoblutuju ſchym wězej, dokulž jo ſazacha gotowy byl. Něto pak deſſeho jen ſažej poředně měch. Přchóžym tež, aby ſe ſch ſoaplaſhilo. Tež přchóžym, aby ſchynie ſaſoware tež we nowem ſeſte wěrue moſtali.

Staréſche, žaržejo waſche žiſhi k Božemu domu, aby rano južor huknuli, kak Božy žen ſwěſchis deje.

Ku godam hobražzo ſwojim žiſcham hužytne ſnigly, wožebně tež ſerbſke.

Bože žognowané pak přchewož naž ſchynkých přches ſtaré ſeto do nowego, jago duch wěz naž na přchawej droſe. Amen.